

The European Agricultural Fund for Rural Development:
Europe investing in rural areas

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS
Eiropas Lauksaimniecības fonds
lauku attīstībai

Gada īstenošanas ziņojums

Latvia - Rural Development Programme (National)

Gada īstenošanas ziņojums	
Periods	01/01/2020 - 31/12/2020
Versija	2020.0
Statuss — Pašreizējais mezgls	Akceptējusi EK - European Commission
Valsts atsauce	
Uzraudzības komitejas apstiprinājuma datums	28/06/2021

Spēkā esošā programmas versija	
CCI	2014LV06RDNP001
Programmas veids	Lauku attīstības programma
Valsts	Latvija
Rēģions	LV - National
Plānošanas periods	2014 - 2020
Versija	9.0
Lēmuma numurs	C(2020)4118
Lēmuma datums	16/06/2020
Vadošā iestāde	Zemkopības ministrija

Saturs

1. GALVENĀ INFORMĀCIJA PAR PROGRAMMAS UN TĀS PRIORITĀŠU ĪSTENOŠANU	4
1.a) Finanšu dati	4
1.b) Vispārējie un specifiskie programmas rādītāji un skaitliski izteiktas mērķa vērtības	4
1.b1) Pārskata tabula	4
1.c) Galvenā informācija par LAP īstenošanu, pamatojoties uz datiem no a) un b) apakšpunktā, pa prioritārajām jomām	13
1.d) Galvenā informācija par panākumiem virzībā uz darbības rezultātu satvarā noteiktajiem starposma mērķiem, balstoties uz F tabulu	49
1.e) Citi LAP specifiski elementi [pēc izvēles]	50
1.f) Attiecīgā gadījumā ieguldījums makroreģionālajās un jūras baseinu stratēģijās	51
1.f1) EUSBSR	53
1.g) Valūtas kurss, ko izmanto AIR konvertēšanai (valstis, kur nav EUR)	58
2. NOVĒRTĒŠANAS PLĀNA ĪSTENOŠANAS PROGRESS	59
2.a) Apraksts par visām izmaiņām, kas attiecīgajā gadā izdarītas LAP novērtēšanas plānā, un šo izmaiņu pamatojums.	59
2.b) Gada gaitā veikto novērtēšanas darbību apraksts (saistībā ar novērtēšanas plāna 3. punktu)	59
2.c) Apraksts par darbībām, kas veiktas attiecībā uz datu nodrošināšanu un pārvaldību (saistībā ar novērtēšanas plāna 4. punktu)	59
2.d) Pabeigto novērtējumu saraksts un atsauces uz šo novērtējumu publicēšanas vietu tiešsaistē	60
2.e) Pabeigto novērtējumu kopsavilkums, galveno uzmanību pievēršot novērtējuma konstatējumiem.	61
2.f) Apraksts par komunikācijas darbībām, kas veiktas attiecībā uz novērtējuma konstatējumu publiskošanu (saistībā ar novērtēšanas plāna 6. punktu)	62
2.g) Novērtēšanas rezultātu sakarībā veikto turpmāko pasākumu apraksts (saistībā ar novērtēšanas plāna 6. punktu)	66
3. JAUTĀJUMI, KAS IETEKMĒ PROGRAMMAS DARBĪBAS REZULTĀTUS, UN VEIKTIE PASĀKUMI	68
3.a) Apraksts par pasākumiem, kas veikti, lai nodrošinātu programmas īstenošanas kvalitāti un efektivitāti	68
3.b) Kvalitāte un efektīvi izpildes mehānismi	74
4. PASĀKUMI, KAS VEIKTI, LAI ĪSTENOTU TEHNISKĀS PALĪDZĪBAS UN PROGRAMMAS PUBLICITĀTES PRASĪBAS	76
4.a) Veiktās darbības un pašreizējā situācija attiecībā uz VLT izveidi un tā rīcības plāna īstenošanu	76
4.a1) Veiktās darbības un pašreizējā situācija attiecībā uz VLT izveidi (pārvaldes struktūra un tīkla atbalsta nodaļa)	76
4.a2) Veiktās darbības un pašreizējā situācija attiecībā uz rīcības plāna īstenošanu	76
4.b) Pasākumi, kas veikti, lai nodrošinātu programmas publicitāti (Komisijas Īstenošanas regulas (ES) Nr. 808/2014 13. pants)	79
5. DARBĪBAS, KAS VEIKTAS, LAI IZPILDĪTU EX ANTE NOSACĪJUMUS	85
6. APAKŠPROGRAMMU ĪSTENOŠANAS APRAKSTS	86

7. INFORMĀCIJAS NOVĒRTĒŠANA UN NOVĒRTĒJUMS PAR TUVINĀŠANOS PROGRAMMAS MĒRĶIEM	87
8. DARBĪBU ĪSTENOŠANA, LAI ŅEMTU VĒRĀ REGULAS (ES) NR. 1303/2013 5., 7. UN 8. PANTĀ NOTEIKTOS PRINCIPUS	88
9. PROGRESS, KAS PANĀKTS, LAI NODROŠINĀTU INTEGRĒTU PIEEJU ELFLA UN CITU SAVIENĪBAS FINANŠU INSTRUMENTU IZMANTOŠANĀ	90
10. ZIŅOJUMS PAR FINANŠU INSTRUMENTU ĪSTENOŠANU (REGULAS (ES) NR. 1303/2013 46. PANTS)	91
11. KODĒŠANAS TABULAS VISPĀRĒJIEM UN SPECIFISKIEM PROGRAMMAS RĀDĪTĀJIEM UN SKAITLISKI IZTEIKTĀM MĒRĶA VĒRTĪBĀM.....	92
II pielikums	93
Dokumenti.....	107

1. GALVENĀ INFORMĀCIJA PAR PROGRAMMAS UN TĀS PRIORITĀŠU ĪSTENOŠANU

1.a) Finanšu dati

Skatīt pievienotos dokumentus

1.b) Vispārējie un specifiskie programmas rādītāji un skaitliski izteiktas mērķa vērtības

1.b1) Pārskata tabula

Prioritārā joma 1A						
Mērķrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2023. gadam
T1: Regulas (ES) Nr. 1305/2013 14., 15. un 35. panta pasākumu ietvaros veikto izdevumu procentuālā daļa no LAP kopējiem izdevumiem (prioritārā joma 1A)	2014-2020			1,11	37,38	2,97
	2014-2019			0,61	20,54	
	2014-2018			0,24	8,08	
	2014-2017			0,12	4,04	
	2014-2016					
	2014-2015					

Prioritārā joma 1B						
Mērķrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2023. gadam
T2: Sadarbības pasākumā atbalstīto sadarbības darbību kopskaits (Regulas (ES) Nr. 1305/2013 35. pants) (grupas, tīkli/klasteri, pilotprojekti u. c.) (prioritārā joma 1B)	2014-2020			87,00	133,85	65,00
	2014-2019			55,00	84,62	
	2014-2018			16,00	24,62	
	2014-2017					
	2014-2016					
	2014-2015					

Prioritārā joma 1C						
Mērkrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2023. gadam
T3: Regulas (ES) Nr. 1305/2013 14. panta pasākuma ietvaros apmācīto dalībnieku kopskaits (prioritārā joma 1C)	2014-2020			16 424,00	117,31	14 000,00
	2014-2019			12 334,00	88,10	
	2014-2018			8 103,00	57,88	
	2014-2017			4 482,00	32,01	
	2014-2016					
	2014-2015					

Prioritārā joma 2A							
Mērkrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2023. gadam	
T4: procentuālais daudzums lauku saimniecību ar LAP atbalstītiem ieguldījumiem pārstrukturēšanā vai modernizācijā (prioritārā joma 2A)	2014-2020	6,89	115,49	6,44	107,95	5,97	
	2014-2019	6,37	106,77	5,98	100,24		
	2014-2018	5,44	91,18	5,00	83,81		
	2014-2017	4,51	75,60	3,80	63,69		
	2014-2016	2,19	36,71	1,37	22,96		
	2014-2015	1,46	24,47	1,17	19,61		
Pasākums	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
M01	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	9 472 264,44	141,63	5 804 637,25	86,79	6 688 040,00
M02	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	3 222 888,33	102,85	714 211,59	22,79	3 133 557,00
M04	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	467 410 414,22	111,14	348 947 754,29	82,98	420 541 668,00
M06	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	42 828 510,85	100,18	36 537 546,00	85,46	42 752 336,00
M16	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	19 146 140,30	94,18	6 955 088,25	34,21	20 330 214,00
Kopā	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	542 080 218,14	109,86	398 959 237,38	80,85	493 445 815,00

Prioritārā joma 2B							
Mērķrādītāja nosaukums		Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2023. gadam
T5: procentuālais daudzums lauku saimniecību ar LAP atbalstītu darbībai attīstības plānu/ieguldījumiem gados jaunajiem lauksaimniekiem (prioritārā joma 2B)		2014-2020	0,44	92,89	0,42	88,67	0,47
		2014-2019	0,44	92,89	0,40	84,45	
		2014-2018	0,37	78,11	0,36	76,00	
		2014-2017	0,37	78,11	0,35	73,89	
		2014-2016	0,32	67,56			
		2014-2015	0,08	16,89			
Pasākums	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
M06	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	14 560 000,00	92,12	12 774 914,74	80,83	15 805 312,00
Kopā	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	14 560 000,00	92,12	12 774 914,74	80,83	15 805 312,00

Prioritārā joma 3A							
Mērķrādītāja nosaukums		Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2023. gadam
T6: procentuālais daudzums lauku saimniecību, ko atbalsta saistībā ar dalību kvalitātes shēmās, vietējos tirgos un īsās piegādes ķēdēs, un ražotāju grupās/organizācijās (prioritārā joma 3A)		2014-2020	0,71	514,84	0,71	514,84	0,14
		2014-2019	0,64	464,08	0,64	464,08	
		2014-2018	0,43	311,81	0,43	311,81	
		2014-2017	0,28	203,04	0,26	188,53	
		2014-2016	0,17	123,27	0,08	58,01	
		2014-2015	0,04	29,01			
Pasākums	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
M04	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	82 168 828,36	105,36	43 768 617,91	56,12	77 986 504,00
M09	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	588 222,96	100,00	535 966,37	91,12	588 223,00
Kopā	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	82 757 051,32	105,32	44 304 584,28	56,39	78 574 727,00

Prioritārā joma 3B

Mērķrādītāja nosaukums		Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2023. gadam
T7: procentuālais daudzums lauku saimniecību, kas piedalās riska pārvaldības shēmās (prioritārā joma 3B)		2014-2020			4,83	98,24	4,92
		2014-2019			4,09	83,19	
		2014-2018			3,40	69,15	
		2014-2017			2,82	57,36	
		2014-2016			1,63	33,15	
		2014-2015					
Pasākums	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
M05	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	4 736 894,29	94,74	4 268 158,91	85,36	5 000 000,00
M17	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	32 692 206,70	100,42	32 638 521,85	100,26	32 554 834,00
Kopā	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	37 429 100,99	99,67	36 906 680,76	98,27	37 554 834,00

Prioritāte P4							
Mērķrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2023. gadam	
T8: procentuālais daudzums meža/citas kokaugiem klātās platības, kurā piemēro bioloģiskajai daudzveidībai labvēlīgus apsaimniekošanas līgumus (prioritārā joma 4A)	2014-2020			1,32	99,49	1,33	
	2014-2019			1,28	96,47		
	2014-2018			1,20	90,44		
	2014-2017			1,11	83,66		
	2014-2016			1,02	76,88		
	2014-2015			0,99	74,62		
T12: procentuālais daudzums lauksaimniecības zemes, kurā piemēro uz augsnes apsaimniekošanas uzlabošanu un/vai augsnes erozijas novēršanu orientētus pārvaldības līgumus (prioritārā joma 4C)	2014-2020			21,64	130,44	16,59	
	2014-2019			20,23	121,94		
	2014-2018			19,73	118,93		
	2014-2017			19,10	115,13		
	2014-2016			16,01	96,51		
	2014-2015			12,32	74,26		
T10: procentuālais daudzums lauksaimniecības zemes, kurā piemēro uz ūdenssaimniecības uzlabošanu orientētus pārvaldības līgumus (prioritārā joma 4B)	2014-2020			21,64	130,44	16,59	
	2014-2019			20,23	121,94		
	2014-2018			19,73	118,93		
	2014-2017			19,10	115,13		
	2014-2016			16,01	96,51		
	2014-2015			12,45	75,05		
T9: procentuālais daudzums lauksaimniecības zemes, kurā piemēro bioloģiskajai daudzveidībai un/vai ainavām labvēlīgus pārvaldības līgumus (prioritārā joma 4A)	2014-2020			17,22	118,06	14,59	
	2014-2019			15,97	109,49		
	2014-2018			15,83	108,53		
	2014-2017			15,81	108,39		
	2014-2016			13,60	93,24		
	2014-2015			11,40	78,16		
Pasākums	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums	Faktiskie rādītāji	Izmantojums	Plānots

				(%)		(%)	2023. gadā
M01	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	3 795 948,86	56,76	2 019 591,12	30,20	6 688 039,00
M02	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	5 055 892,20	69,15	1 445 472,82	19,77	7 311 632,00
M08	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	5 659 679,90	110,09	2 915 832,82	56,72	5 141 133,00
M10	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	85 445 308,30	99,02	68 062 407,06	78,88	86 289 619,00
M11	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	209 203 772,86	107,68	155 449 384,62	80,01	194 279 325,00
M12	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	25 546 064,85	97,90	21 064 424,16	80,73	26 093 714,00
M13	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	331 928 360,57	128,03	259 776 838,85	100,20	259 267 115,00
Kopā	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	666 635 027,54	113,94	510 733 951,45	87,29	585 070 577,00

Prioritārā joma 5B							
Mērķrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2023. gadam	
T15: Ieguldījumu kopsumma energoefektivitātes jomā (€) (prioritārā joma 5B)	2014-2020	32 688 116,85	115,32	20 146 238,20	71,07	28 346 212,00	
	2014-2019	25 933 599,44	91,49	16 757 495,06	59,12		
	2014-2018	20 370 311,12	71,86	11 391 301,60	40,19		
	2014-2017	14 312 787,80	50,49	9 176 892,16	32,37		
	2014-2016	10 259 014,31	36,19	3 188 608,53	11,25		
	2014-2015	5 574 287,82	19,67	384 042,11	1,35		
Pasākums	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
M04	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	15 249 448,76	134,49	9 532 068,18	84,07	11 338 485,00
Kopā	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	15 249 448,76	134,49	9 532 068,18	84,07	11 338 485,00

Prioritārā joma 5C							
Mērķrādītāja nosaukums		Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2023. gadam
T16: Ieguldījumu kopsumma atjaunojamās enerģijas ražošanā (€) (prioritārā joma 5C)		2014-2020	655 035,77	1,64	327 364,67	0,82	40 000 000,00
		2014-2019	97 102,00	0,24	97 101,94	0,24	
		2014-2018					
		2014-2017					
		2014-2016					
		2014-2015					
Pasākums	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
M04	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	121 537,04	0,76	163 682,33	1,02	16 000 000,00
Kopā	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	121 537,04	0,76	163 682,33	1,02	16 000 000,00

Prioritārā joma 5D							
Mērķrādītāja nosaukums		Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2023. gadam
T17: procentuālais daudzums LU, uz kurām attiecas ieguldījumi mājlopu turēšanā (audzēšanā), lai mazinātu SEG un/vai amonjaka emisijas (prioritārā joma 5D)		2014-2020			4,09	77,65	5,27
		2014-2019			2,76	52,40	
		2014-2018			0,67	12,72	
		2014-2017			0,24	4,56	
		2014-2016			0,06	1,14	
		2014-2015					
Pasākums	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
M04	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	30 075 142,97	182,97	20 565 835,25	125,12	16 436 880,00
Kopā	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	30 075 142,97	182,97	20 565 835,25	125,12	16 436 880,00

Prioritārā joma 5E							
Mērķrādītāja nosaukums		Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2023. gadam
T19: procentuālais daudzums lauksaimniecības un meža zemes, kurā piemēro apsaimniekošanas līgumus, kas sekmē oglekļa piesaisti un uzglabāšanu (prioritārā joma 5E)		2014-2020			1,31	186,35	0,70
		2014-2019			1,11	157,90	
		2014-2018			0,87	123,76	
		2014-2017			0,55	78,24	
		2014-2016			0,11	15,65	
		2014-2015					
Pasākums	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
M08	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	33 007 977,75	104,05	25 611 167,02	80,74	31 722 420,00
Kopā	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	33 007 977,75	104,05	25 611 167,02	80,74	31 722 420,00

Prioritārā joma 6A							
Mērķrādītāja nosaukums		Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2023. gadam
T20: Atbalstīto projektu radītās darbvietas (prioritārā joma 6A)		2014-2020			590,49	421,78	140,00
		2014-2019			75,00	53,57	
		2014-2018			34,00	24,29	
		2014-2017					
		2014-2016					
		2014-2015					
Pasākums	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
M06	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	26 894 846,34	127,29	17 372 123,12	82,22	21 128 119,00
Kopā	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	26 894 846,34	127,29	17 372 123,12	82,22	21 128 119,00

Prioritārā joma 6B							
Mērķrādītāja nosaukums		Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2023. gadam
T23: Atbalstīto projektu radītās darbvietas (LEADER) (prioritārā joma 6B)		2014-2020			119,42	59,71	200,00
		2014-2019			109,80	54,90	
		2014-2018			105,00	52,50	
		2014-2017					
		2014-2016					
		2014-2015					
T22: procentuālais daudzums lauku iedzīvotāju, kuri gūst labumu no uzlabotiem pakalpojumiem/ infrastruktūras (prioritārā joma 6B)		2014-2020			3,43	173,37	1,98
		2014-2019			2,51	126,87	
		2014-2018			1,35	68,24	
		2014-2017			0,69	34,88	
		2014-2016			0,53	26,79	
		2014-2015					
T21: procentuālais daudzums lauku iedzīvotāju, uz kuriem attiecas vietējās attīstības stratēģijas (prioritārā joma 6B)		2014-2020			94,31	100,00	94,31
		2014-2019			94,31	100,00	
		2014-2018			94,31	100,00	
		2014-2017			94,31	100,00	
		2014-2016			94,31	100,00	
		2014-2015			94,31	100,00	
Pasākums	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
M07	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	125 224 234,98	98,89	112 282 678,66	88,67	126 635 591,00
M19	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	84 328 855,11	106,63	56 352 114,23	71,25	79 088 514,00
Kopā	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	209 553 090,09	101,86	168 634 792,89	81,97	205 724 105,00

1.c) Galvenā informācija par LAP īstenošanu, pamatojoties uz datiem no a) un b) apakšpunktā, pa prioritārajām jomām

Lauku attīstības programmas 2014.-2020. gadam (turpmāk – LAP) ietvaros Latvija ir izvēlējusies ieviest 16 atbalsta pasākumus, no kuriem 2014. gadā tika uzsākta tikai atbalsta pasākuma M04 „Ieguldījumi materiālajos aktīvos” īstenošana, kā arī tika uzsākta finansējuma izmaksa platībatkarīgo atbalsta pasākumu ietvaros, savukārt 2015. gadā uzsākta vēl 7 atbalsta pasākumu īstenošana, bet pārējo atbalsta pasākumu īstenošana tika uzsākta 2016. gadā, izņemot atbalsta pasākumu M16 ”Sadarbība”, kura pirmā kārtā tika izsludināta 2017. gadā. 2020. gadā pēc grozījumiem LAP iekļauts vēl viens jauns apakšpasākums M2.2 “Atbalsts konsultantu apmācībai”. Ziņojumā sniegtā informācija par LAP īstenošanas progresu vērtēta pret 2020. gadā spēkā esošo LAP 9.0. redakciju, kuru Eiropas Komisija (turpmāk - EK) apstiprināja 2020. gada 16. jūnijā.

Projektveidīgie pasākumi

Kopumā no LAP īstenošanas sākuma līdz 2020. gada beigām izsludinātas 88 projektu iesniegumu pieņemšanas kārtas. 2020. gadā tika izsludinātas 6 kārtas. Tāpat 2020. gadā izsludināti 2 publiskie iepirkumi pasākumā M01 “Zināšanu pārnese un informācijas pasākumi”, kuru rezultātā 2020. gadā līgums par pakalpojuma izpildi ar uzvarētāju noslēgts vienā gadījumā, bet otrā – līgums pārskata periodā vēl netika noslēgts, un gada beigās tika izsludināts 1 publiskais iepirkums pasākumā M02 “Konsultāciju pakalpojumi, saimniecību pārvaldības un lauku saimniecību atbalsta pakalpojumi”, ar kura uzvarētāju līgums par pakalpojuma izpildi 2020. gadā arī vēl netika noslēgts.

No plānošanas perioda sākuma kopā iesniegti 53 088 projektu iesniegumi ar kopējo publisko finansējumu 1 441,7 milj. EUR, no tiem līdz 2020. gada beigām apstiprināti 40 262 projekti ar publisko finansējumu 1 043,1 milj. EUR apmērā. 2020.gadā iesniegti 4 598 pieteikumi, savukārt apstiprināti 5 844.

No apstiprinātajiem projektiem līdz 2020. gada beigām atsaukti vai saistības pārtrauktas 2 713 projektiem ar kopējo publisko finansējumu 117,1 milj. EUR, tātad uz atskaites perioda beigām jau ir īstenoti un vēl tiek īstenoti kopumā 37 549 projekti ar kopējo publisko finansējumu 926,0milj. EUR jeb 96,2% no kopējā projektveidīgo pasākumu finansējuma (skat.1.attēlu). Vairākos pasākumos (M04, M6.4, M08, M16.2, M19.2) apstiprināto projektu kopējais finansējums pārsniedz attiecīgā pasākuma vai apakšpasākuma pieejamo finansējumu (tabula A). Tas ir izskaidrojams ar to, ka ir samērā liels pārtraukto saistību, laužto līgumu īpatsvars, un jaunu projektu apstiprināšanai tiek atkārtoti izmantots sākotnēji pieteikumiem apstiprinātais, bet vēlāk samazinātais finansējuma apmērs.

M01 “Zināšanu pārnese un informācijas pasākumi”

Kārtību, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu M01 “Zināšanu pārneses un informācijas pasākumi”, nosaka Ministru kabineta 08.12.2015. noteikumi Nr. 705 “Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība pasākumā “Zināšanu pārneses un informācijas pasākumi””.

1.1. apakšpasākums “Profesionālās izglītības un prasmju apguves pasākumi”

2020. gadā turpinājās 2018. gada beigās ar SIA “Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs” (Latvijas Lauksaimniecības universitāte – apakšuzņēmējs) noslēgtā līguma izpilde par mācību īstenošanu (līgumcena 5,4 milj. EUR).

2020. gadā nozares nevalstiskajām organizācijām tika izsludināts jauns publiskais iepirkums 12 lotēs

profesionālās izglītības un prasmju apguves pasākumu nodrošināšanai, izvēlēti uzvarētāji 9 lotēs. Līgumu kopējā publiskā finansējuma summa ir 196 tūkst. EUR, līgumi ar pakalpojumu sniedzējiem 2020. gadā vēl netika noslēgti.

Turpinājās 2018. un 2019. gadā ar nozares nevalstiskajām organizācijām noslēgto līgumu izpilde.

Kopumā 2020. gadā apakšpasākuma ietvaros apmācītas 3 665 personas, mācību dalībnieku skaitu sadalījumā pa mācību blokiem 2020. gadā skatīt 1. tabulā.

Mācību bloks	Mācību dalībnieku skaits
Lauksaimniecība	3 001
Pārtikas produktu (izņemot zivsaimniecības produktus) ražošana	178
Mežsaimniecība	446
Kooperācija	40
KOPĀ	3 665

1.tabula. Mācību dalībnieku skaits pa mācību blokiem, 2020. gads.

Avots: LAD

No perioda sākuma kopumā apmācīti 16 424 mācību dalībnieki, kas jau pārsniedz LAP prognozēto vērtību “mācību dalībnieku skaits: 14 000” par 17,3 %. Lielākoties - 68,6 % gadījumu – lauksaimniecības, pārtikas produktu (izņemot zivsaimniecības produktu) ražošanas, mežsaimniecības nozarē iesaistītās personas piedalījušās mācībās par tēmām, kas attiecas uz mērķa virzienu 2A (konkurētspēja). Taču ir bijusi arī interese (31,4 %) par profesionālās izglītības un prasmju apguvi jomā, kas attiecas uz mērķa virzienu 4 (vides saglabāšanas pasākumi), no kuriem gandrīz 89% dalībnieku ir apmācīti par tēmām lauksaimniecības jomā un 11 % - par tēmām mežsaimniecības jomā.

1.2. apakšpasākums “Atbalsts demonstrējumu pasākumiem un informācijas pasākumiem”

Turpinājās 2018. gadā noslēgto līgumu izpilde ar 5 juridiskajām personām, kas reģistrētas Zinātnisko institūciju reģistrā vai Izglītības un zinātnes ministrijas izglītības iestāžu reģistrā - atvasināta publiska persona (turpmāk – APP) “Agroresursu un ekonomikas institūts”, APP “Dārzkopības institūts”, SIA “Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”, Latvijas Lauksaimniecības universitāte un APP “Latvijas Augu aizsardzības pētniecības centrs”, kas par iepirkuma uzvarētājiem tika atzītas 2017. gadā organizētajā publiskajā iepirkumā (sarunu procedūrā, kas tika organizēta divās kārtās). Līgumu, kas noslēgti par 27 demonstrējumu īstenošanu augkopības nozarē, kopējais publiskais finansējums ir 1,65 milj. EUR, nodrošināta demonstrējumu ierīkošana un īstenošana.

Tāpat turpinājās 2019.gadā noslēgto līgumu izpilde par demonstrējumu nodrošināšanu lopkopības nozarē. Līgumu izpildītājs SIA “Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”. Līgumu, kas noslēgti par 12 demonstrējumu ierīkošanu un īstenošanu, kopējais publiskais finansējums ir 524 tūkst. EUR, nodrošināta demonstrējumu ierīkošana un īstenošana.

Turpinājās 2019.gada publiskā iepirkuma rezultātā (atklāts konkurss) noslēgtais līgums par demonstrējuma nodrošināšanu augkopības nozarē. Līguma izpildītājs - SIA “Bulduru Dārzkopības vidusskola”. Līgumcena 59,99 tūkst. EUR. Uzsākta demonstrējuma ierīkošana un īstenošana.

2020. gadā pakalpojumu sniedzēja izvēlei tika izsludināts publiskais iepirkums demonstrējumu nodrošināšanai lopkopības nozarē 4 lotēs (atklāts konkurss). Izvēlēts uzvarētājs – SIA “Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”, 2020. gada nogalē noslēgti līgumi ar pakalpojuma sniedzēju. Līgumu, kas noslēgti par 4 demonstrējumu īstenošanu, kopējais publiskais finansējums ir 151,75 tūkst. EUR.

1.3.apakšpasākums “Atbalsts saimniecību un mežu apmeklējumiem”

2020. gadā turpinājās 2018. gadā noslēgtā līguma izpilde par pakalpojuma sniegšanu. Saimniecību un mežu apmeklējumu organizēšanu nodrošina SIA “Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs” (Latvijas Lauksaimniecības universitāte-apakšuzņēmējs). Līgumcena 2,0 milj. EUR.

Kopumā 2020. gadā apakšpasākuma ietvaros apmeklējumos piedalījies 3 041 dalībnieks.

M02 “Konsultāciju pakalpojumi, saimniecību pārvaldības un lauku saimniecību atbalsta pakalpojumi”

Kārtību, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu M02 “Konsultāciju pakalpojumi, saimniecību pārvaldības un lauku saimniecību atbalsta pakalpojumi” apakšpasākumam “Atbalsts konsultāciju pakalpojumu izmantošanas veicināšanai”, nosaka Ministru kabineta 08.12.2015. noteikumi Nr. 695 “Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība pasākuma “Konsultāciju pakalpojumi, lauku saimniecību pārvaldības un lauku saimniecību atbalsta pakalpojumi” apakšpasākumā “Atbalsts konsultāciju pakalpojumu izmantošanas veicināšanai””.

2020. gadā tika veikti normatīvā akta grozījumi, lai precizētu atbalsta saņemšanas nosacījumus, nodrošinot publiskā finansējuma pieejamību ilgtermiņa sadarbības līgumam ar konsultāciju pakalpojuma sniedzēju par uzņēmuma izaugsmes un konkurētspējas veicināšanu, paplašinot gala labuma guvēju loku, kas var saņemt konsultācijas par ekonomiskajiem jautājumiem, kā arī palielinot maksimālo atbalsta apmēru vienam gala labuma guvējam.

2020. gadā sagatavota un stājusies spēkā kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu M02 “Konsultāciju pakalpojumi, saimniecību pārvaldības un lauku saimniecību atbalsta pakalpojumi” apakšpasākumam “Atbalsts konsultantu apmācībai”- Ministru kabineta 10.11.2020. noteikumi Nr. 672 “Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība pasākuma “Konsultāciju pakalpojumi, lauku saimniecību pārvaldības un lauku saimniecību atbalsta pakalpojumi” apakšpasākumā “Atbalsts konsultantu apmācībai””.

2.1.apakšpasākums “Atbalsts konsultāciju pakalpojumu izmantošanas veicināšanai”

2020. gadā tika noslēgts jauns līgums par individuālu konsultāciju nodrošināšanu lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē ar SIA “Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”, kas tika izvēlēts kā uzvarētājs publiskajā iepirkumā 2019.gadā. Līgumcena ir 3,0 milj. EUR. Uzsākta konsultāciju pakalpojuma sniegšana.

Tāpat turpinājās 2018. gadā noslēgtā līguma izpilde par individuālu konsultāciju sniegšanu mežsaimniecības nozarē. Līguma izpildītājs - personu apvienība, ko veido mežsaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības “L.V.Mežs”, “Mežsaimnieks” un “Mūsu mežs”. Līgumcena ir 175 tūkst. EUR.

2020. gada nogalē tika izsludināts jauns iepirkums pakalpojuma sniedzēja izvēlei konsultāciju nodrošināšanai uzņēmuma izaugsmes un konkurētspējas veicināšanai (par konsultācijas pakalpojuma izmantošanu tiks slēgts ilgtermiņa sadarbības līgums starp iepirkumā izvēlēto pakalpojuma sniedzēju un

konsultāciju saņēmēju), plānotā līgumcena 1 milj. EUR.

Kopumā 2020. gadā apakšpasākuma ietvaros tika sniegtas 8 046 konsultācijas, kuras saņēmušas 3 265 personas, kas iesaistītas lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē (skatīt 2. tabulu). Kā redzams 2. tabulā, ir vērojama tendence, ka viens konsultāciju saņēmējs saņem vairākas konsultācijas.

Konsultāciju bloks	Konsultāciju saņēmēju skaits	Konsultāciju skaits
Lauksaimniecība	6 182	2 596
Mežsaimniecība	1 864	669
KOPĀ	8 046	3 265

2. tabula Konsultāciju saņēmēju un sniegto konsultāciju skaits pa konsultāciju blokiem, 2020. gads

Avots: LAD

No perioda sākuma kopumā konsultācijas saņēmušas 21 045 personas, kas jau pārsniedz LAP prognozēto vērtību “konsultēto atbalsta saņēmēju skaits: 10 500” par 100,4 %. Dalījumā pa mērķa virzieniem lielākā daļa (60,6 %) konsultāciju saņēmēju ir pieprasījuši konsultācijas par jautājumiem, kas atbilst mērķa virzienam 4 (vides saglabāšanas pasākumi), no kuriem 64,5 % personas ir saņēmušas konsultācijas par lauksaimniecības jautājumiem un 35,5 % - par mežsaimniecības jautājumiem. Attiecīgi 39,4 % konsultāciju saņēmēju ir izmantojuši iespēju konsultēties par mērķa virziena 2A (konkurētspēja) jautājumiem.

2.2.apakšpasākums “Atbalsts konsultantu apmācībai”

Tā kā grozījumi LAP, kas paredz jaunā apakšpasākuma ieviešanu tika astiprināti tikai 2020. gadā (LAP versija 8.1), kā arī bija jāizstrādā nacionālie normatīvie akti apakšpasākuma īstenošanai, 2020. gadā tika uzsākts darbs pie iepirkuma dokumentācijas sagatavošanas, lai nodrošinātu atbalstu konsultantu apmācībai.

M04 „Ieguldījumi materiālajos aktīvos”

Kārtību, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu M04 “Ieguldījumi materiālajos aktīvos”, nosaka Ministru kabineta 2014. gada 30. septembra noteikumi Nr. 600 “Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu atklātu projektu konkursu veidā pasākumam “Ieguldījumi materiālajos aktīvos””.

Ņemot vērā, ka 2020. gadā pasākuma M04 “Ieguldījumi materiālajos aktīvos” ietvaros netika izsludinātas projektu pieteikumu iesniegšanas kārtā, ka arī ņemot vērā, ka 4.1. apakšpasākumam “Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās” un 4.2. apakšpasākumam “Atbalsts ieguldījumiem pārstrādē” projektu iesniegumu iesniegšanas kārtā tika izsludināta 2019.gada gada beigās (novembrī un decembrī), tad 2020. gadā tika izvērtēti un apstiprināti tie projektu iesniegumi minētajos apakšpasākumos, kas tika iesniegti 2019. gada beigās izsludinātajā kārtā (04.11.2019. līdz 04.12.2019.).

Izvērtējot pieteikto projektu iesniegumus:

- 4.1. apakšpasākuma “Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās” sestajā kārtā apstiprināti 1 126 atbilstoši projekti ar kopējo publisko finansējumu 80,0 milj. EUR;

- 4.2. apakšpasākuma “Atbalsts ieguldījumiem pārstrādē” astotajā kārtā apstiprināti 64 atbilstoši projekti ar

kopējo publisko finansējumu 17,0 milj. EUR;

- 4.3. apakšpasākuma "Atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības un mežsaimniecības infrastruktūras attīstībā" sestajā kārtā apstiprināti 214 atbilstoši projekti ar kopējo publisko finansējumu 42,0 milj. EUR.

4.1. apakšpasākumā sestajā kārtā visvairāk apstiprināto projektu bija laukkopības sektorā – 584 projekti ar kopējo publisko finansējumu 43,0 milj. EUR, piena lopkopības sektorā - 165 projekti, publiskais finansējums 18,7 milj. EUR, kā arī nobarojamo liellopu sektorā – 146 projekti (4,2 milj. EUR), jo Latvijā tieši šie ir galvenie lauksaimniecības sektori, kuros katrā no izsludinātajām kārtām ir arī vislielākais projektu iesniegumu skaits.

Visvairāk investīcijas pamatlīdzekļu iegādē ir paredzētas traktortehnikas iegādei – 212 projekti, piekabju (puspiekabju) iegādei – 209 projekti, sējmašīnu iegādei – 208 projekti, pļaujmašīnas iegādei – 162 projekti. Savukārt būvniecībā investīcijas visvairāk tiek ieguldītas graudu apstrādes/uzglabāšanas kompleksu, torņu celtniecībai – 73 projektos, fermu un lauksaimniecības dzīvnieku novietņu būvniecībai – 70 projektos, laukumu, pievedceļu, teritorijas labiekārtošanai – 62 projektos, kā arī 62 projektos ir paredzēta noliktavu un glabātuvju izbūve.

Lielajām saimniecībām (ar neto apgrozījumu virs 70 000 EUR) lielākais apstiprinātais publiskais finansējums sestajā kārtā bija Zemgales reģionā (12,5 milj. EUR), Ziemeļvidzemes reģionā (10,2 milj. EUR) un Ziemeļkurzemes reģionā (9,1 milj. EUR), bet vismazākais - Ziemeļaustrumu reģionā (1,9 milj. EUR). Savukārt mazajām saimniecībām (neto apgrozījumu līdz 70 000 EUR) lielākais apstiprinātais publiskais finansējums bija Dienvidlatgales reģionā (2,7 milj. EUR), tālāk sekoja Dienvidkurzemes reģions (2,3 milj. EUR), bet vismazākais – Austrumlatgales reģions (1,1 milj. EUR).

No apstiprinātajiem projektiem 274 projektus jeb 24,3% bija iesniegušas bioloģiskās lauku saimniecības. Liela aktivitāte bija novērojama arī jauno lauksaimnieku (saimniecības īpašnieks līdz 40 gadu vecumam) vidū, kuriem no kopējā projektu skaita tika apstiprināti 233 pieteikumi, kas liecina par gados jaunu cilvēku interesi saistīt sevi ar dzīvi laukos, nodarbojoties ar lauksaimniecisko ražošanu.

4.2. apakšpasākumā "Atbalsts ieguldījumiem pārstrādē" astotajā kārtā visvairāk apstiprināto projektu bija gaļas pārstrādes nozarē – 18 projekti (publiskais finansējums 2,4 milj. EUR), maizes un konditorejas izstrādājumu ražošanā – 13 projekti (publiskais finansējums 3,1 milj. EUR), savukārt piena pārstrādes nozarē apstiprināti 11 projekti (publiskais finansējums 2,5 milj. EUR).

4.3. apakšpasākumā "Atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības un mežsaimniecības infrastruktūras attīstībā" 2014.-2020.gada plānošanas periodā kopumā tika realizēti vai daļēji realizēti 735 projekti, kuros bija paredzēta gan meliorācijas sistēmu pārbūve, gan meliorācijas sistēmas atjaunošana, apgūstot 66,8 milj. EUR publiskā finansējuma.

Projektu iesniegumu iesniegšana 4.3. apakšpasākumā "Atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības un mežsaimniecības infrastruktūras attīstībā" ietvaros izsludinātajā nepārtrauktā kārtā noslēdzās 2019.gada 1.decembrī (no 06.07.2015. līdz 01.12.2019.), tāpēc valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi" 2020.gadā turpināja projektu vērtēšanu un apstiprināšanu: 2020.gadā tika īstenoti 26 projekti 269,93 km apjomā, apgūstot publisko finansējumu 5,9 milj. EUR apmērā. Kopumā 2014.-2020.gada plānošanas periodā valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi" uz 2021.gada 1.janvāri īstenojusi 186 projektus, atjaunojot un pārbūvējot valsts un valsts nozīmes ūdensnotekas 1664,34 km garumā apgūstot 31,7 milj. EUR publiskā finansējuma. Jau apstiprināto projektu īstenošana vēl turpinās arī 2021.gadā.

No perioda sākuma pasākumā M04 “Ieguldījumi materiālajos aktīvos” līdz 2020. gada 31. decembrim kopumā ir iesniegti 19 171 projektu iesniegumi (t.sk. projekti, kas finansēti no valsts papildus finansējuma) ar kopējo publisko finansējumu 881,0 milj. EUR, no kuriem apstiprināti 15 258 projekti (t.sk. 7 736 projektiem tika piešķirts atbalsts kredītprocentu daļējai dzēšanai, kā arī apstiprināti 102 multiprojekti, kuros pieteikumi ir iesniegti 2 vai 3 apakšpasākumos vienlaicīgi, un attiecīgi apakšpasākumos šādi iesniegumi tiek uzskaitīti atsevišķi) šādos apakšpasākumos:

- 4.1. apakšpasākumā “Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās” apstiprināti 6 395 projekti ar publisko finansējumu 400,9 milj. EUR apmērā;
- 4.2. apakšpasākumā “Atbalsts ieguldījumiem pārstrādē” apstiprināti 343 projekti ar publisko finansējumu 84,9 milj. EUR apmērā;
- 4.3. apakšpasākumā “Atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības un mežsaimniecības infrastruktūras attīstībā” apstiprināti 823 projekti ar publisko finansējumu 83,4 milj. EUR apmērā.

Atbalsta pretendentiem šī LAP pasākuma ietvaros ir iespēja pretendēt arī uz valsts finansējumu atbalstam kredītprocentu daļējai dzēšanai, ja tie kvalificējas kā atbalsta saņēmēji, pretendējot uz atbalstu pasākuma „Ieguldījumi materiālajos aktīvos” 4.1. apakšpasākumā „Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās” un 4.2. apakšpasākumā „Atbalsts ieguldījumiem pārstrādē”. Uz atbalstu kredītprocentu daļējai dzēšanai no plānošanas perioda sākuma ir iesniegti 8 048 iesniegumi un apstiprināti 7 736 iesniegumi šādos apakšpasākumos:

- 4.1. apakšpasākumā „Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās” 7 934 iesniegumi 22,2 milj. EUR apmērā, no tiem apstiprināti 7 652 iesniegumi 20,8 milj. EUR apmērā;
- 4.2. apakšpasākumā „Atbalsts ieguldījumiem pārstrādē” 114 iesniegumi 1,6 milj. EUR apmērā, no tiem apstiprināti 84 iesniegumi 1,3 milj. EUR apmērā.

Izvērtējot no perioda sākuma līdz 2020. gada beigām īstenotos projektus, secināms, ka 4.1. un 4.3. apakšpasākumos ar ieguldījumu mērķa virzienā 2A (ekonomisko rādītāju palielinājums, lauksaimniecības un mežsaimniecības nozares konkurētspējas uzlabošana, ieguldījumi infrastruktūras uzlabošanā) ir īstenoti vai daļēji īstenoti projekti, kuru kopējais publiskais finansējums ir 348,9 milj. EUR jeb 83,0% no plānotā (t.sk. valsts papildus finansējums), no kuriem 3,1 milj. EUR valsts atbalsts, lai mazinātu Covid-19 izplatības negatīvo ietekmi.

Mērķa virzienā 3A (papildu vērtības pievienošana lauksaimniecības produktiem) ieguldījumu dod 4.2. apakšpasākumā īstenotie vai daļēji īstenotie projekti ar publisko finansējumu 43,8 milj. EUR jeb 56,1% no plānotā (t.sk. valsts papildus finansējums), bet mērķa virzienā 5B (energoefektivitātes palielināšana) 4.1. un 4.2. apakšpasākumos īstenoti vai daļēji īstenoti projekti ar publisko finansējumu 9,5 milj. EUR jeb 84,1% no paredzētā. Savukārt mērķa virzienā 5D (ieviestas tehnoloģijas SEG un/vai amonjaka emisiju samazinājumam) ieguldījumu dod 4.1. un 4.2. apakšpasākumos īstenotie vai daļēji īstenotie projekti, kuru publiskais finansējums ir 20,6 milj. EUR jeb 125,1% no mērķa virzienā plānotā, bet mērķa virzienā 5C (sekmēt atjaunojamo energoresursu izmantošanu) ieguldījumu dod apakšpasākums 4.1., kurā īstenots viens projekts ar kopējo publisko finansējumu 163,7 tūkst. EUR jeb 1,0% no plānotā.

M05 “Dabas katastrofās un katastrofālos notikumos cietušā lauksaimniecības ražošanas potenciāla atjaunošana un piemērotu profilaktisko pasākumu ieviešana”

Atbalsta saņemšanas nosacījumus pasākumam M05 nosaka Ministru kabineta 2015. gada 14. jūlija noteikumi Nr. 401 “Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība pasākumam “Dabas

katastrofās un katastrofālos notikumos cietušā lauksaimniecības ražošanas potenciāla atjaunošana un piemērotu profilaktisko pasākumu ieviešana””. Pasākuma ietvaros 2020. gadā tika izsludināta viena projektu iesniegumu pieņemšanas kārtā apakšpasākuma 5.1 “Atbalsts profilaktiskajiem pasākumiem, lai mazinātu epizootiju un epifitotiju iespējamās sekas” ietvaros atbalstam putnkopības nozarē ar kopējo pieejamo finansējumu 449 tūkst. EUR. Izvērtējot putnu gripas draudus 2020.gada pavasarī, atbalsts tika paredzēts putnkopības nozarei ar mērķi nodrošināt biodrošības prasību ieviešanu. Tā kā lielie putnkopības uzņēmumi jau ir veikuši būtiskus ieguldījumus biodrošības pasākumu realizēšanā, atbalstu varēja saņemt Pārtikas un veterinārajā dienestā reģistrētie mazie un vidējie uzņēmumi, kas audzē ne vairāk kā 80 000 mājputnus.

2020. gada kārtā tika apstiprināti 15 putnkopības nozares projekti par 119,5 tūkst. EUR. No perioda sākuma līdz 2020. gada beigām ir realizēti 97 projekti par kopējo summu 4,3 milj. EUR (tai skaitā 69 cūkkopības nozares 2,9 milj. EUR un 28 putnkopības nozares 1,4 milj. EUR). Unikālo klientu skaits cūkkopības nozarē ir 46, bet putnkopības nozarē 25. Vērtējot projektu attiecināmo izmaksu lielumu no perioda sākuma realizētajos projektos, jāsecina, ka cūkkopības saimniecībās robežās līdz 10 tūkst. EUR tika īstenoti 8 projekti, putnkopības saimniecībās 13 projekti, savukārt projektu attiecināmās izmaksas no 10 001 EUR līdz 50 000 EUR bija 37 cūkkopības un attiecīgi 10 putnkopības saimniecībās, bet attiecināmās izmaksas virs 50 tūkst. EUR bija 24 cūkkopības uzņēmumu un 5 putnkopības uzņēmumu realizētajiem projektiem.

M06 “Lauku saimniecību un uzņēmējdarbības attīstība”

6.1. apakšpasākumā “Atbalsts jaunajiem lauksaimniekiem uzņēmējdarbības uzsākšanai”

Kārtību, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu apakšpasākumam 6.1 “Atbalsts jaunajiem lauksaimniekiem uzņēmējdarbības uzsākšanai” nosaka Ministru kabineta 2015. gada 16. jūnija noteikumi Nr. 323 “Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība pasākuma “Lauku saimniecību un uzņēmējdarbības attīstība” apakšpasākumam “Atbalsts jaunajiem lauksaimniekiem uzņēmējdarbības uzsākšanai””.

2020. gadā jauna projektu iesniegumu pieņemšanas kārtā netika izsludināta, bet turpinājās jau apstiprināto projektu īstenošana.

Kopumā plānošanas periodā projektu iesniegšanas kārtās tika apstiprināti 364 projektu iesniegumi ar kopējo publisko finansējumu 14,6 milj. EUR, bet daļēji vai pilnīgi īstenoti ir 354 projekti ar kopējo publisko finansējumu 12,8 milj. EUR jeb 80,8% no apakšpasākumā pieejamā. No iepriekš minētā varam secināt, ka šī apakšpasākuma ieviešana līdz pārskata perioda beigām ir bijusi veiksmīga.

6.3.apakšpasākumā “Atbalsts uzņēmējdarbības uzsākšanai, attīstot mazās lauku saimniecības”

Kārtību, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu apakšpasākumam 6.3 “Atbalsts uzņēmējdarbības uzsākšanai, attīstot mazās lauku saimniecības” nosaka Ministru kabineta 2015. gada 9. jūnija noteikumi Nr. 292 “Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība pasākuma “Lauku saimniecību un uzņēmējdarbības attīstība” apakšpasākumam “Atbalsts uzņēmējdarbības uzsākšanai, attīstot mazās lauku saimniecības””.

2020. gadā (03.06.2020. līdz 03.08.2020.) tika izsludināta ceturrtā projektu pieņemšanas kārtā ar kopējo publisko finansējumu 4,1 milj. EUR apmērā. Šajā kārtā tika iesniegts 357 projekta iesniegums ar kopējo publisko finansējumu 5,3milj. EUR apmērā. Savukārt tika apstiprināti 246 projekti ar publisko finansējumu 3,7 milj. EUR apmērā.

Arī šī apakšpasākuma ieviešana noris veiksmīgi, jo atbalsta pretendentu aktivitāte bija augsta un kopumā no plānošanas perioda sākuma ir apstiprināti 2 835 projekti (ar publisko finansējumu 42,5 milj. EUR) un līdz pārskata perioda beigām daļēji vai pilnīgi īstenoti 2 714 projekti 36,2 milj. EUR apmērā.

Šajā apakšpasākumā papildus pārejošo saistību ietvaros no iepriekšējā plānošanas perioda līdz 2020. gada beigām tika īstenoti 137 projekti ar kopējo izmaksāto publisko finansējumu 327,0 tūkst. EUR apmērā.

Tā kopumā izmaksāts publiskais finansējums 85,5% no piejamā finansējuma – 42,8 milj. EUR.

Pasākuma ieviešanā tika piemērots reģionalizācijas princips, lai nodrošinātu līdzvērtīgu reģionu attīstību, kā arī paredzētu vienmērīgu finansējuma sadali Latvijas teritorijā. Pasākuma ieviešanas kārtās visvairāk projektu iesniegumu tika iesniegti Dienvidkurzemes reģionālajā pārvaldē - 58, Ziemeļvidzemes 51, bet Viduslatvijas reģionālajā pārvaldē 41 projektu iesniegums.

6.4. apakšpasākuma „Atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību radīšanā un attīstībā”

Kārtību, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu apakšpasākumam 6.4, nosaka Ministru kabineta 2016. gada 24. maija noteikumi Nr. 320 “Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība pasākumā “Atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību radīšanā un attīstīšanā” atklātu projektu iesniegumu konkursu veidā”” (turpmāk - MK noteikumi Nr. 320).

Atbalsts izsludinātajās projektu pieteikumu kārtās tika paredzēts visām trijām apakšpasākuma aktivitātēm - ar lauksaimniecību nesaistītu darbību attīstībai, ar lauksaimniecību nesaistītu saimniecisko darbību dažādošanai, kā arī tūrisma aktivitāšu veicināšanai. Pasākuma īstenošanai visā LAP plānošanas periodā kopumā tika paredzēts publiskais finansējums 21,13 milj. EUR apmērā.

6.4. apakšpasākuma ietvaros tika izsludinātas četras projektu iesniegumu pieņemšanas kārtas (no 2016. gada līdz 2019.gadam), kurās kopumā tika saņemti 696 projektu iesniegumi ar kopējo publisko finansējumu 38,5 milj. EUR un apstiprināts 443 projektu iesniegums ar kopējo publisko finansējumu 26,9 EUR, bet īstenoti vai daļēji īstenoti ir 341 projekti ar kopējo finansējumu 17,4 milj. EUR apmērā jeb 82,2 % no plānotā. 2020.gadā jaunas projektu pieņemšanas kārtas netika izsludinātas.

Veicot ieguldījumus ar lauksaimniecību nesaistītu darbību dažādošanā un attīstībā, galvenās projektos atbalstītās darbības nozares ir mežizstrāde, ieguves rūpniecība un karjeru izstrāde, koksnes, koka izstrādājumu ražošana, gumijas un plastmasas izstrādājumu ražošana, nemetālisko minerālu izstrādājumu ražošana, automobiļu apkope un remonts, mēbeļu un gatavo metālizstrādājumu ražošana. Tūrisma pakalpojumu sniedzēji tūrisma aktivitāšu veicināšanas projektu ietvaros paredzējuši attīstīt viesu izmitināšanu, sporta nodarbības, izklaides un atpūtas darbības. Apakšpasākumā viens no noteiktajiem rādītājiem - atbalsta saņēmēju skaits, kas saņem atbalstu uzņēmējdarbības attīstīšanai - ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītām darbībām lauku apgabalos uz 2020. gada beigām bija sasniegts 110,8% apmērā (apstiprināti projektu iesniegumi 443 atbalsta saņēmējiem, bet īstenoti vai daļēji īstenoti projekti 289 atbalsta saņēmējam jeb 72,3% no plānotajiem 400), bet otrs rādītājs - īstenotajos jeb daļēji īstenotajos projektos uz 2020. gada beigām no jauna tika radītas 590 darba vietas jeb 4,2 reizes vairāk kā LAP plānots (140 jaunradītas darba vietas).

M07 “Pamatpakalpojumi un ciematu atjaunošana lauku apvidos”

Kārtību, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu pasākumam M07, nosaka Ministru kabineta 2015. gada 18. augusta noteikumi Nr. 475 “Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība

pasākumā “Pamatpakalpojumi un ciematu atjaunošana lauku apvidos” atklātu projektu iesniegumu konkursu veidā”. 2020.gadā jaunas projektu pieņemšanas kārtas netika atvērtas, noslēdzās projektu vērtēšana un turpinājās apstiprināto projektu īstenošana.

No perioda sākuma līdz 2020. gada 31. decembrim ir apstiprināti 364 projektu iesniegumi ar publisko finansējumu 125,2 milj. EUR apmērā, tai skaitā 2020. gadā apstiprināti 55 projekti 10,7 milj. EUR apmērā. Pilnībā vai daļēji īstenots ir 331 projekts par 112,3 milj. EUR jeb 88,7% no plānotā. Pilnībā vai daļēji īstenotajos projektos sakārtoti pašvaldību grants ceļi 1 502 km garumā, kas pārsniedz LAP paredzētos 840 km (178,8%), jo sākotnēji, plānojot pārbūvēto ceļu km, tika ņemtas vērā maksimālās viena km grants ceļu izmaksas. Tomēr, veicot būvniecības pakalpojumu iepirkumus, reālās izmaksas pārsvarā ir zemākas, līdz ar to pašvaldības var atļauties sakārtot vairāk ceļu km.

Arī pasākuma rādītājs “Iedzīvotāju skaits, kuri gūst labumu no uzlabotiem pakalpojumiem” uz pārskata perioda beigām ir izpildīts par 173,5% (35 119 iedzīvotāji) no paredzētā iznākuma rādītāja.

M08 „Ieguldījumi meža platību paplašināšanā un mežu dzīvotspējas uzlabošanā”

Kārtību, kādā tiek piešķirts Eiropas Savienības un valsts atbalsts pasākumam M08 nosaka 2015. gada 4. augusta noteikumi Nr.455 „Kārtība, kādā piešķir, administrē un uzrauga valsts un Eiropas Savienības atbalstu pasākuma “Ieguldījumi meža platību paplašināšanā un mežu dzīvotspējas uzlabošanā” īstenošanai” (turpmāk – Ministru kabineta noteikumi Nr. 455)

8.1 apakšpasākums „Meža ieaudzēšana, papildinot daļēji aizaugušās lauksaimniecības zemes, un kopšana”

8.1 apakšpasākumā „Meža ieaudzēšana, papildinot daļēji aizaugušās lauksaimniecības zemes, un kopšana” 2020. gadā tika izsludināta viena projektu pieņemšanas kārtā – no 2020. gada 5. maija līdz 2020. gada 5. jūnijam. Projektu iesniegumu devītās kārtas kopējais publiskais finansējums bija 720,4 tūkst. EUR, kurā tika iesniegti 263 pieteikumi 1 milj. EUR apmērā. Šajā kārtā tika apstiprināti 235 projekti 875,3 tūkst. EUR apmērā. No plānošanas perioda sākuma kopumā šajā apakšpasākumā ir apstiprināti 2 197 projekti 7,7 milj. EUR apmērā.

2020.gadā, īstenojot projektus, apmaksāta meža ieaudzēšana 1 249 ha platībā jeb 866,4 tūkst. EUR apmērā. Un kopumā periodā apmaksāti projekti 4,1 milj. EUR apmērā un 4 392,6 ha platībā.

8.3/8.4 apakšpasākums “Atbalsts meža bojājumu profilaksei un atjaunošanai, ko nodarījuši ugunsgrēki, dabas katastrofas, katastrofāli notikumi” un “Meža ugunsgrēkos un dabas katastrofās iznīcinātu mežaudžu atjaunošana”

8.3. apakšpasākumā Atbalsts meža bojājumu profilaksei un atjaunošanai, ko nodarījuši ugunsgrēki, dabas katastrofas, katastrofāli notikumi, aktivitātē “Meža ugunsgrēku, kaitēkļu un slimību monitoringa iekārtu un sakaru aprīkojuma ierīkošana un uzlabošana” 2020. gadā netika izsludinātas jaunas projektu pieņemšanas kārtas, bet turpinās iesniegto projektu īstenošana - aktivitātē šobrīd ir īstenota kaitēkļu un slimību monitoringa iekārtu un sakaru aprīkojuma izveidošana un pilnveidošana 199,7 tūkst. EUR apmērā, meža ugunsdrošības sakaru aprīkojuma tīkla izveidošana un pilnveidošana 483,6 tūkst. EUR apmērā, novērošanas iekārtu tīkla izveidošana un pilnveidošana 19 tūkst. EUR apmērā un uguns novērošanas torņu būvniecība, pārbūve un atjaunošana 1,44 milj. EUR apmērā.

Kopumā 8.3 apakšpasākumā no plānošanas perioda sākuma ir apstiprināti 10 projekti par kopējo publisko

finansējumu 4,5 milj. EUR apmērā.

8.4. aktivitātē “Meža ugunsgrēkos un dabas katastrofās iznīcinātu mežaudžu atjaunošana” 2020. gadā tika izsludināta viena projektu pieņemšanas kārtā - astotā kārtā no 2020. gada 5. maija līdz 2020. gada 5. jūnijam. Projektu iesniegumu kārtas kopējais publiskais finansējums bija 50 000 EUR, kurā tika iesniegti 52 pieteikumi 103,3 tūkst EUR apmērā un apstiprināti 50 projekti 94,9 tūkst. EUR apmērā.

2020. gadā apmaksāti projekti mežaudžu atjaunošanai 211,2 ha platībā un 287,3 tūkst. EUR apmērā. Kopumā perioda apmaksāti projekti mežaudžu atjaunošanai 530,1 ha platībā jeb 737,7 tūkst. EUR apmērā.

Kopumā 8.4 apakšpasākumā no plānošanas perioda sākuma ir apstiprināti 252 projekti par kopējo publisko finansējumu 1,2 milj. EUR apmērā.

8.5 apakšpasākumā “Ieguldījumi meža ekosistēmu noturības un ekoloģiskās vērtības uzlabošanai”

2020. gadā 8.5 apakšpasākumā netika izsludināta jaunas projektu iesniegumu pieņemšanas kārtas, bet turpinājās iesniegto projektu īstenošana. 2020. gadā, īstenojot projektus, apmaksāta jaunaudžu retināšana un mežaudžu nomaiņa 10 361 ha platībā (2,8 milj. EUR apmērā). Kopumā periodā ir apstiprināti 10 217 projektu 25,3 milj. EUR apmērā. No perioda sākumā šajā apakšpasākumā apmaksāti projekti 21,5 milj EUR apmērā, veicot mežaudzes retināšanu vai nomaiņu 64 304 ha platībā.

M09 “Ražotāju grupu un organizāciju izveide”

Atbalsta saņemšanas kārtību pasākumā M09 nosaka Ministru kabineta 2015. gada 3. februāra noteikumi Nr. 60 “Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu pasākumam “Ražotāju grupu un organizāciju izveidei””.

Šī pasākuma ietvaros atbalsts ir pieejams ražotāju organizāciju izveidei, kuras atbilstības statusu saņēmušas pēc 2014. gada 1. janvāra un atbalsts tiek piešķirts ik gadu un ne ilgāk kā piecu gadu periodā.

Ievērojot pretendentu zemo aktivitāti iepriekšējās projektu pieņemšanas kārtās, kā arī apstākļus, ka jauni kooperatīvi, kas būtu ieguvuši atbilstības statusu un varētu pretendēt uz pasākuma atbalstu, neveidojas, ar LAP grozījumiem (6.1. redakcija) kopējie publiskā sektora izdevumi pasākumam tika samazināti no 2,8 milj. EUR uz 780,2 tūkst. EUR un finansējuma samazinājums tika novirzīts Eiropas Inovāciju partnerības (turpmāk – EIP) darba grupu projektu īstenošanai pasākumā M16 “Sadarbība”. Bet, tā kā arī laika posmā no pēdējās izsludinātās projektu iesniegšanas kārtas līdz pat atskaites perioda beigām vēl joprojām nebija izveidojušās jaunas atbilstīgas kooperatīvās sabiedrības, kuras varētu pretendēt uz atlikušo šī pasākuma finansējumu, tad šo atlikumu 192,0 tūkst. EUR apmērā tika nolemts pārdalīt uz apakšpasākumu 17.1. “Ražas, dzīvnieku un apdrošināšanas prēmija”, kas dod ieguldījumu tajā pašā mērķa virzienā 3B kā pasākums M09 (apstiprināts ar LAP grozījumiem, 8.1. redakcija).

Tā kā 2020. gadā jaunas projektu pieteikumu pieņemšanas kārtas netika izsludinātas, turpinājās 2015. līdz 2017. gadā apstiprināto projektu īstenošana un šajā gadā pasākuma ietvaros tika izmaksāts finansējums 150,2 tūkst. EUR apmērā.

Kopš plānošanas perioda sākuma pasākumā izsludinātas trīs projektu iesniegumu pieņemšanas kārtas, un tika apstiprināti 3 projekti mežsaimniecības kooperatīviem par kopējo publisko finansējumu 561,9 tūkst. EUR - no 2015. gada līdz 2017. gadam ik gadu pa vienam projektam, kā arī LAP 2007-2013 uzņemto saistību izpildei diviem atbalsta pretendentiem rezervēts finansējums 26,4 tūkst. EUR apmērā (kopā pasākumā 588,2 tūkst. EUR), bet izmaksāts finansējums kopumā 509,6 tūkst. EUR apmērā. Diviem

kooperatīviem biznesa plāna īstenošana 2020. gadā beidzās, sasniedzot visus biznesa plānā paredzētos mērķus un sasniedzamos rādītājus – vienam no kooperatīviem par 129% jeb 89 palielinot biedru skaitu un par 114% jeb 610 tūkst. EUR palielinot kooperatīva apgrozījumu salīdzinājumā ar 2015. gadu, kā arī otram kooperatīvam kāpinot biedru skaitu par 1603% jeb 513 biedriem un kāpinot apgrozījumu par 5157% jeb 6,77 milj. EUR salīdzinājumā ar bāzes gadu.

Kooperatīvs, kurš vēl pēdējo gadu īsteno biznesa plānu saskaņā ar M09 nosacījumiem, turpina kāpināt apgrozījumu un salīdzinoši ar 2019. gadā kāpums veido 14,3% jeb 76 tūkst. EUR, kā arī biedru skaits salīdzinājumā ar 2019. gadu 2020. gadā audzis par 2 biedriem.

M16 “Sadarbība”

Kārtību, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu pasākumam M16 nosaka 2017. gada 25. aprīļa Ministru kabineta noteikumi Nr. 222 “Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība 16. pasākuma “Sadarbība” 16.1. apakšpasākumam “Atbalsts Eiropas Inovāciju partnerības lauksaimniecības ražīgumam un ilgtspējai lauksaimniecības ražīguma un ilgtspējas darba grupu projektu īstenošanai” un 16.2. apakšpasākumam “Atbalsts jaunu produktu, metožu, procesu un tehnoloģiju izstrādei” atklātu projektu iesniegumu konkursu veidā”.

16.1 apakšpasākums "Atbalsts Eiropas Inovāciju partnerības lauksaimniecības ražīgumam un ilgtspējai lauksaimniecības ražīguma un ilgtspējas darba grupu projektu īstenošanai"

Atbalsts šajā apakšpasākumā ir paredzēts Eiropas Inovāciju partnerības (turpmāk – EIP) darba grupām (apvieno lauksaimniekus, mežsaimniekus, lauksaimniecības produktu pārstrādātājus, lauksaimniecības, mežsaimniecības vai lauksaimniecības produktu pārstrādes nozares nevalstisko organizāciju vai kooperatīvu pārstāvjus, konsultantus, pētniekus, tai skaitā studentus, vai citas jaunradē ieinteresētās puses), kas izstrādā nacionāli nozīmīgu, uz jaunradi vērstu EIP projekta ideju saistītu ar lauksaimniecību, mežsaimniecību vai lauksaimniecības produktu pārstrādi. EIP darba grupu projektu idejas ir inovatīvas, risina nozarē aktuālas nepieciešamības un paredz nozīmīgu, būtisku ieguvumu nozarei.

Ieinteresētās puses ir izrādījušas lielu atsaucību, un kopš apakšpasākuma īstenošanas uzsākšanas 2016. gadā iesniegto projektu pieteikumu kopsumma pārsniedz apakšpasākumā pieejamo finansējumu. Kopā periodā ir apstiprināti 30 projekti 12,7 milj. EUR apmērā. Apstiprinātie projekti paredz izstrādāt jaunus risinājumus pārtikas ražošanas blakusproduktu izmantošanā, pārtikas produktu kvalitātes uzlabošanā un ārstnieciskās pārtikas ražošanā, jaunu tehnoloģiju un ekonomiski pamatotu risinājumu ieviešanā vietējās lopbarības ražošanai, uz sapropeļa bāzes veidotu produktu izmantošanā, inovatīvus risinājumus lauksaimniecības dzīvnieku slimību profilaksei, agrīnai diagnostikai un ārstniecībai, kā arī augu slimību ierobežošanai.

Kopumā 16.1. apakšpasākumā tika apstiprinātas un atbalstītas 30 EIP darba grupas, kas šobrīd arī īsteno projektus, un tas ir divas reizes vairāk kā sākotnēji plānots LAP (15 atbalstītas EIP darba grupas). EIP darba grupas ieinteresētība jaunrades izstrādei ir bijusi ļoti augsta, tāpēc pieprasījums pēc atbalsta bija lielāks nekā pieejamas publiskais finansējums.

Kopumā apakšpasākumā līdz atskaites perioda beigām pilnīgi īstenoti divi projekti 829,3 tūkst. EUR apmērā, bet pārējiem 28 ir uzsākta projektu īstenošana un kopējais izmaksātais finansējums (ieskaitot pilnībā īstenotos projektus) ir 4,6 milj. EUR jeb 34,5% no apakšpasākumā paredzētā.

Īstenotajā projektā AS “Cesvaines piens” izstrādāja probiotiķu audzēšanas tehnoloģiju uz siera un it sevišķi biezpiena suliņām (piena pārstrādes blakusprodukts), kā arī tika panākta polifunkcionāla piena produkta

rūpnieciskā ieguve no rūpniecisko apstākļos izaudzēta probiotiķa, rodot praktisku un nepieciešamu pielietojumu lauksaimniecības produktu pārstrādes blakusproduktu izmantošanā. Tāpat projekta pētījumiem tika konstruēta AS "Cesvaines Piens" rūpnīcas infrastruktūrai pielāgota fermentācijas iekārta probiotiķu audzēšanai pilotlīmenī, kas ļāva laboratorijas līmenī iegūtos rezultātus validēt un mērogot ražošanai pietuvinātos apstākļos. Savukārt AS "Tukuma piens" izstrādāja jaunus risinājumus laktozes izmantošanai, piena produktu saldināšanai un sūkalu pārstrādei lopbarības piedevās.

Apakšpasākums 16.2 "Atbalsts jaunu produktu, metožu, procesu un tehnoloģiju izstrādei"

Kopā plānošanas periodā apakšpasākumā 16.2 "Atbalsts jaunu produktu, metožu, procesu un tehnoloģiju izstrādei" tika izsludinātas četras projektu pieņemšanas kārtas un ir apstiprināti 66 projekti par kopējo publisko finansējumu 5,2 milj. EUR. Šobrīd īstenoti vai daļēji īstenoti ir 57 projekti, kuriem kopumā izmaksāts publiskais finansējums 2,0 milj. EUR apmērā jeb 34,6% no plānotā finansējuma. 16.2. apakšpasākuma ietvaros liela daļa no projektiem ir saistīti ar dažādu lauksaimniecības produktu audzēšanu un zemes ielabošanas veidiem, kā arī projektu iesniegumu tēmas ir saistītas ar auglīkopības nozares attīstīšanu un lauksaimniecības produktu pārstrādi, tai skaitā ievērojamā daļā apstiprinātajos projektos paredzētas videi draudzīgas (bioloģiskas un integrētas) inovatīvas metodes, tehnoloģijas, kā arī lauksaimniecības un pārstrādes produktu ražošana.

Kopumā 16.2. apakšpasākumā tika apstiprinātas un atbalstītas 66 pretendentu darba grupas, no kurām 57 šobrīd īsteno projektus jeb 114% no sākotnēji plānotā LAP grupu skaita (50 citas sadarbības veidu grupas).

Apakšpasākumā 16.3 "Atbalsts lauku tūrisma attīstības veicināšanai"

Kopā plānošanas periodā apakšpasākumā 16.3. apakšpasākumā "Atbalsts lauku tūrisma attīstības veicināšanai" tika izsludinātas divas projektu pieņemšanas kārtas un ir apstiprināti 16 projekti par kopējo publisko finansējumu 1,2 milj. EUR. Projektu īstenošanas procesā tika lauzi divi līgumi par summu 48,1 tūkst. EUR. Uz pārskata perioda beigām pilnīgi īstenoti 2 projekti (izmaksātais publiskais finansējums 33,8 tūkst. EUR), bet daļēji īstenoti 12 projekti, kuriem kopējais izmaksātais publiskais finansējums 363,8 tūkst. EUR apmērā jeb 29,6% no plānotā finansējuma. 16.3. apakšpasākumā lielākā daļa projektu ir saistīti ar lauku tūrisma pakalpojumu virzību un attīstīšanu tirgū (arī jaunu tirgu sasniedzamība), jaunu nacionālās identitātes un nacionāla mēroga kulinārā tūrisma produktu popularizēšanu, kā arī lauku tūrisma (veiktas mārketinga aktivitātes) popularizēšanu.

M17 "Ražas, dzīvnieku un augu apdrošināšanas prēmija"

Kārtību, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu pasākumam M17, nosaka Ministru kabineta noteikumi Nr.492 "Noteikumi par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu ražas, dzīvnieku un augu apdrošināšanai 2014.–2020. gada plānošanas periodā" (turpmāk – MK noteikumi Nr. 492).

Lai pieejamais finansējums tiktu izmantots pēc iespējas efektīvāk, 2020.gadā tika pārskatīti atbalsta saņemšanas nosacījumi un 14.04.2020. tika apstiprināti grozījumi MK noteikumos Nr.492, nosakot, ka atbalstu nepiešķir par lauksaimniecības dzīvnieku apdrošināšanas polisēm, kurās apdrošinātas epizootijas, jo epizootijas uzliesmojuma gadījumā ir iespēja saņemt valsts kompensāciju.

Iesniegumu iesniegšanas kārtā 2020. gadā tika izsludināta no 6. maija līdz 1. decembrim ar publisko finansējumu 10,6 miljoni (5,6 milj. EUR pārdalītais finansējums no citiem LAP pasākumiem un 5 milj. EUR no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem").

2020. gadā lauksaimnieki ļoti aktīvi pieteicās uz atbalstu apdrošināšanas polišu iegādes daļējai segšanai.

2020. gadā turpināja pieaugt apdrošināto platību apmērs. 2019. gadā atbalstītas polises, kurās apdrošināti 255,2 tūkst. ha, bet 2020. gadā - 341,4 tūkst. ha. Tādējādi apdrošinātās sējumu un stādījumu platības pēdējo divu gadu laikā pieaugušas par gandrīz 34%.

2019. gadā apstiprinātā publiskā finansējuma apjoms bija 11,5 milj. EUR, bet 2020. gadā 12,5 milj. EUR. Izmaksātais publiskais finansējums 2019.gadā bija 8,04 milj. EUR., bet 2020. gadā 10,6 milj. EUR. 2020. gadā pasākuma ietvaros tika apstiprināts atbalsts 3057 saimniecībām, kas ir par 2 saimniecībām vairāk nekā 2019.gadā. Jāņem vērā, ka 2020. gads bija pirmais gads, kad bija spēkā atbalsta ierobežojums 50 *euro* par vienu ha vai liellopu vienību, un tas varēja ietekmēt atsevišķu lauksaimnieku lēmumu par apdrošināšanas polises iegādi.

Līdz pārskata perioda beigām pasākuma ietvaros tika izmaksāts finansējums 3 958 saimniecībām (99% no plānotā skaita) 32,6 milj. EUR apmērā jeb 100% no pasākumā pieejamā publiskā finansējuma.

M19 “Atbalsts LEADER vietējai attīstībai (SVVA - sabiedrības virzīta vietējā attīstība)”

Kārtību, kādā tiek administrēts valsts un Eiropas savienības atbalsts pasākumā M19 nosaka:

- Ministru kabineta 2015. gada 13. oktobra noteikumi Nr. 590 “Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība lauku attīstībai apakšpasākumā “Darbību īstenošana saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju””;
- Ministru kabineta 2015. gada 10. marta noteikumi Nr.125 “Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju sagatavošanai un īstenošanai (turpmāk – MK noteikumi Nr. 125);
- Ministru kabineta 2015. gada 22. decembra noteikumi Nr. 769 “Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība vietējo rīcības grupu darbības nodrošināšanai un teritorijas aktivizēšanai 2014.- 2020. gada plānošanas periodā”;
- Ministru kabineta 2017. gada 3. maija noteikumi Nr. 238 “Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība vietējām rīcības grupām starpteritoriālai un starpvalstu sadarbībai” (turpmāk – MK noteikumi Nr. 238).

19.2. apakšpasākums “Darbību īstenošana saskaņā ar SVVA stratēģiju”

14.04.2020. tika apstiprināti grozījumi MK noteikumos Nr. 125, ar mērķi nodrošināt efektīvu publiskā finansējuma izmantošanu plānošanas perioda noslēgumā, nosakot, ka grozījumus sabiedrības virzītas vietējās attīstības (turpmāk – SVVA) stratēģijā var piemērot no dienas, kad vietējā rīcības grupa tos iesniedz Lauku atbalsta dienestā.

2020. gadā 34 no 35 VRG turpināja projektu iesniegumu pieņemšanu, kopumā tika izsludinātas 57 projektu pieņemšanas kārtas. Tika apstiprināti projektu iesniegumi par kopējo publisko finansējumu 11,2 milj. EUR, kas ir 17,8% no 19.2. apakšpasākumam “Darbību īstenošana saskaņā ar SVVA stratēģiju” plānotā publiskā finansējuma, savukārt izmaksāts publiskais finansējums ir (12,3) milj. EUR jeb (19,6)% no šim apakšpasākumam paredzētā publiskā finansējuma.

Projektu iesniedzēju aktivitāte un interese par atbalsta saņemšanu arī 2020. gadā bija nemainīgi augsta, kopumā 2020. gadā tika iesniegti 853 projekti, savukārt apstiprināti tika 718 projekti, daļa projektu līdz gada beigām vēl bija vērtēšanā. Galvenokārt projekti tika noraidīti nepietiekamā publiskā finansējuma dēļ

attiecīgajā projektu pieņemšanas kārtā.

Visā periodā līdz 2020. gada beigām ir apstiprināti projektu iesniegumi ar kopējo publisko finansējumu 68,4 milj. EUR, savukārt izmaksāts publiskais finansējums šajā apakšpasākumā ir 47,0 milj. EUR, kas ir 74,6% no plānotā.

19.2. apakšpasākumā "Darbību īstenošana saskaņā ar SVVA stratēģiju" kopumā ir apstiprināti 3 748 projekti, no kuriem pilnībā vai daļēji realizēti 2 857 projekti. 1A mērķa virzienā (inovāciju atbalsts) – 309 projekti (par kopējo publisko finansējumu 6,2 milj. EUR), 3A mērķa virzienā (lauksaimniecības produktu pievienotās vērtības un tirdzniecības veicināšana) – 85 projekti ar kopējo publisko finansējumu 1,3 milj. EUR 6A mērķa virzienā (uzņēmējdarbības veicināšana lauku teritorijās) ieguldījumu devuši 753 projekti ar kopējo publisko finansējumu 14,2 milj. EUR, un visvairāk - 1 710 projekti (ar kopējo publisko finansējumu 25,2 milj. EUR) - 6B mērķa virzienā (vietējās attīstības sekmēšana lauku teritorijās).

No pilnībā vai daļēji īstenotajiem projektiem 1 173 (41,1%) ir mazo un vidējo uzņēmumu īstenoti projekti, 894 – NVO (31,3%), 788 (27,6%) - valsts un pašvaldību iestāšu un 2 (0,1%) citu atbalsta pretendentu īstenoti projekti.

3A mērķa virzienā realizēti projekti, kas ir saistīti ar lauksaimniecības produktu pārstrādi (t.sk. bioloģisko lauksaimniecības produktu pārstrādi). Ieguldījumi veikti, piemēram, tādas saimnieciskās darbības uzsākšanai vai attīstībai kā maizes un konditorejas produktu ražošana, augļu un dārzeņu pārstrāde, gaļas pārstrāde, siera un saldējuma ražošana, vīna darītavas un alus ražotnes attīstība u.c.

6A mērķa virzienā projekti īstenoti tādās jomās kā tūrisms un tūrisma pakalpojumi, amatniecība, koku izstrādājumu ražošana, mēbeļu ražošana un restaurācija, ēdināšanas pakalpojumi, tirdzniecības vietas, sporta nodarbību, izklaides un atpūtas darbības, veterinārie pakalpojumi, autoservisa pakalpojumi, foto pakalpojumi, šūšanas pakalpojumi u.c. Realizēti arī vietējo pašvaldību kopprojekti ar uzņēmējiem, kuros vietējā pašvaldība savā īpašumā ir izveidojusi infrastruktūru uzņēmējiem saimnieciskās darbības veikšanai.

6B mērķa virzienā realizēti galvenokārt sabiedriskā labuma projekti, kuros tiek sakārtota teritorija pakalpojumu sniegšanai, t.sk., dabas un kultūras objekti, un tiek dažādotas sabiedriskās aktivitātes. Projekti īstenoti tādās jomās kā sporta, izklaides un atpūtas darbības, sociālās aprūpes pakalpojumu nodrošināšana, apdzīvotās vietās publiskās ārtelpas labiekārtošana un teritorijas funkciju uzlabošana (piemēram, ielu apgaismojums, autobusa pieturas, videonovērošana u.c.), kā arī kultūras (t.sk. kultūras centri, muzeji, baznīcas, kultūrvēsturiskās vietas) un dabas objektu sakārtošana u.c. kopumā no izveidotajiem/uzlabotajiem pakalpojumiem un infrastruktūras labumu gūs 951 466 iedzīvotāju.

Projekta ietvaros plānotās darba vietas ir jārada ne vēlāk kā trešajā noslēgtajā gadā pēc projekta īstenošanas. Līdz 2020. gada beigām īstenoto projektu ietvaros radītas 119,4 darba vietas, kas ir 59,7 % no paredzētā mērķa rādītāja "T23 - atbalstīto projektu radītās darbvietas (LEADER) (6B)" vērtības. Lielāks rezultāta rādītāja izpildes progress sagaidāms nākamajos gados, kad projektiem būs noslēdzies trešais gads pēc projekta īstenošanas, jo līdz pārskata perioda beigām apstiprinātajos projektos ir paredzēts radīt vairāk kā 1 636 jaunas darba vietas, kas pat 8 reizes pārsniedz LAP plānoto mērķa vērtību - 200. Paredzams, ka radītāja izpildes progresu varētu ietekmēt Covid-19 radītā ekonomiskā krīze un negatīvā ietekme uz darba tirgu, ņemot vērā valstī saslimstības ierobežošanai ieviestos ierobežojumus.

19.3.apakšpasākums "Starpteritoriālā un starpvalstu sadarbība"

2020. gadā jaunas projektu pieņemšanas kārtas netika organizētas, turpinājās apstiprināto starpteritoriālo un starpvalstu sadarbības projektu īstenošana. Lai gan sadarbības projektu īstenošanu ietekmēja Covid-19,

VRG veiksmīgi spēja pielāgoties un atrast risinājumus sadarbības aktivitāšu īstenošanai, izmantojot tiešsaistes rīkus.

Līdz 2020. gada beigām pilnībā vai daļēji īstenoti 47 sadarbības projekti, no tiem 18 ir starpterritoriālās sadarbības projekti un 29 starpvalstu sadarbības projekti ar kopējo publisko finansējumu 2,1 milj. EUR (51,7% no kopējā 19.3. "Starpterritoriālā un starpvalstu sadarbība" pieejamā publiskā finansējuma). Tajos iesaistījušās 30 no 35 VRG, t.sk. 29 VRG piedalās starpvalstu sadarbības projektos un 30 VRG – starpterritoriālās sadarbības projektos.

VRG lielāka interese ir par starpvalstu sadarbības projektu īstenošanu. Galvenokārt sadarbība ir izveidojusies ar VRG no Igaunijas un Somijas, šīs valstis tiek pārstāvētas gandrīz visos pilnībā vai daļēji īstenotajos starpvalstu sadarbības projektos. Kā sadarbības partneri piedalās arī VRG no Lietuvas, Portugāles, Slovēnijas, Lielbritānijas, Zviedrijas, Īrijas, Grieķijas, Spānijas, Polijas, Vācijas, Horvātijas, Itālijas un arī no Moldovas un Gruzijas. 11 starpvalstu sadarbības projektos Latvijas VRG veic projekta koordinators pienākumus.

Visi pilnībā vai daļēji īstenotie starpvalstu un starpterritoriālās sadarbības projekti dod ieguldījumu 6B mērķa virzienā un sekmē kāda no VRG SVVA stratēģijā noteiktā mērķa sasniegšanu. Galvenās tēmas sadarbības projektos ir vienotas vietējās identitātes radīšana, tūrisms, mājražošana, bioekonomika, nacionālie parki, kultūras mantojums un tradīcijas, amatniecība.

Visas 35 VRG saņem atbalstu darbības nodrošināšanai un teritorijas aktivizēšanai **19.4. apakšpasākumā "Vietējās rīcības grupas darbības nodrošināšana, teritorijas aktivizēšana"**. Tā kā ELFLA ir noteikts kā vadošais fonds, sešas multifondu VRG piešķirto atbalstu izmanto arī darbībām, kas saistītas ar Rīcības programmas zivsaimniecības attīstībai 2014.-2020.gadam atbalstu.

Visā periodā līdz 2020. gada beigām ir apstiprināti VRG projektu iesniegumi ar kopējo publisko finansējumu 11,6 milj. EUR, savukārt apakšpasākumā izmaksāts publiskais finansējums 7,0 milj. EUR apmērā, kas ir 59,4% no 19.4. apakšpasākumam "Vietējās rīcības grupas darbības nodrošināšana, teritorijas aktivizēšana" plānotā publiskā finansējuma.

Lielāko piešķirtā atbalsta daļu VRG ir novirzījušas darbības nodrošināšanai. Aktivitātei "VRG darbības nodrošināšana" izmaksāts publiskais finansējums 6,6 milj. EUR apmērā (93,6% no kopējā izmaksātā publiskā finansējuma) un aktivitātei "Aktivizēšana" – 449,1 tūkst. EUR apmērā (6,4% no kopējā izmaksātā publiskā finansējuma). Programmēšanas perioda sākumā, uzsākot VRG darbību, tika veikti lielāki ieguldījumi biroja aprīkojuma un tehnikas iegādei, bet galvenokārt atbalsts tiek novirzīts kārtējām izmaksām – darbības nodrošināšanai (birojs), darbinieku atalgojumam, projektu vērtēšanas nodrošināšanai, kā arī VRG pārstāvju dalībai dažādās sadarbības (tīklošanās) aktivitātēs. Savukārt informēšanas pasākumi bieži vien tiek veikti, sadarbojoties ar vietējām pašvaldībām, vietējiem medijiem un izmantojot VRG darbinieku kapacitāti. Visām VRG ir izveidotas un tiek uzturētas mājaslapas, kurās ir pieejama aktuālā informācija par VRG veiktajām darbībām, kā arī aktivizēšanai VRG izmanto sociālo tīklu (facebook, twitter u.c.) piedāvātās iespējas.

2020.gadā VRG darbību ietekmēja COVID -19, bija nepieciešams pielāgoties darbam attālinātā režīmā. Tā kā klātienē pasākumi bija ierobežoti, veiksmīgi tika atrasti risinājumi lēmējinstīcijas darba nodrošināšanai, tāpat arī informēšanas pasākumiem, konsultācijām, izmantojot tiešsaistes rīkus (ZOOM, Skype, Facebook tiešsaistes u.c.).

M20 "Tehniskā palīdzība"

Pasākuma mērķis ir atbalstīt efektīvu un atbilstošu LAP sagatavošanu, pārvaldību, uzraudzību, novērtēšanu, kā arī informācijas, saziņas, tīklu (Valsts lauku tīkls - VLT) uzturēšanas, sūdzību izskatīšanas, kontroles un revīzijas pasākumus, lai sasniegtu plānotos rezultātus.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2014. gada 30. septembra noteikumu Nr. 599 26. punktu Tehniskās palīdzības atbalsta saņēmēji ir Zemkopības ministrija (turpmāk - ZM) un LAD.

No plānošanas perioda sākuma līdz 2020. gada beigām pasākuma "Tehniskā palīdzība" ietvaros kopumā tika iesniegti un apstiprināti 25 ZM un LAD projektu iesniegumi par pasākumā paredzētajām darbībām, t.sk. 13 projekti laika periodam no 2018. līdz 2020. gadam un 2020. gadā turpinājās šo projektu īstenošana.

Projektu ietvaros tiek sniegts atbalsts atbildīgajām institūcijām LAP ieviešanai un pasākumu administrēšanai, tāpat tiek nodrošināta VLT aktivitāšu īstenošana un informācijas un publicitātes pasākumi atbalsta saņēmējiem un plašākai sabiedrībai par LAP sniegto ieguldījumu lauku attīstībā un atbalsta saņēmēju labo pieredzi un praksi, kā arī tiek veikti izvērtējumi LAP nepārtrauktās novērtēšanas sistēmas ietvaros tās īstenošanas uzlabošanas nolūkā, tiek nodrošināta LAP Uzraudzības komitejas darbība u.c. ar LAP efektīvu ieviešanu un pārvaldību saistītas darbības.

Tā kā esošais plānošanas periods tuvojas nobeigumam, pasākuma ietvaros tiek nodrošināta situācijas analīze un izvērtējumi, kā arī atbalstīta tematisko darba grupu (nodrošinot plašu ieinteresēto personu un organizāciju pārstāvju piedalīšanos) norise Kopējās lauksaimniecības politikas (turpmāk – KLP) Stratēģiskā plāna sagatavošanai jaunajam plānošanas periodam 2023.-2027. gadam.

Līdz 2020. gada beigām pasākumā kopumā ir izmaksāts finansējums 58,0 milj. EUR apmērā jeb 92% no plānošanas periodā plānotā publiskā finansējuma apjoma, tai skaitā 2020. gadā – 9,3 milj. EUR. Vislielākais finansējums no plānošanas perioda sākuma 60,2% apmērā ir izmantots LAP ieviešanas un pasākumu administrēšanas nodrošināšanai, t.sk. atalgojumam, telpu uzturēšanai, nodarbināto apmācībām, tehniskajam nodrošinājumam administrēšanā iesaistītajiem darbiniekiem, dažādu forumu un tematisko grupu organizatorisko izdevumu segšanai. Otra finansiāli apjomīgākā pozīcija ir atbalsts VLT darbības nodrošināšanai – 32,6% no kopējiem pasākuma "Tehniskā palīdzība" izdevumiem, savukārt novērtēšanai tika atvēlēti 1,7% no izmaksātā finansējuma.

20.1.apakšpasākumā "Atbalsts tehniskajai palīdzībai (izņemot valstu lauku tīklus jeb VLT)" laika periodam no 2018. gada līdz 2020. gadam tika iesniegti un apstiprināti 12 projektu iesniegumi un 2020. gadā šo projektu ietvaros izmaksāts atbalsts 6,3 milj. EUR apmērā. No plānošanas perioda sākuma līdz atskaites perioda beigām šajā apakšpasākumā tika izmaksāts finansējums EUR 39,2 milj. EUR apmērā jeb 88% no plānošanas periodā plānotā finansējuma apjoma.

20.2.apakšpasākumā "Atbalsts valstu lauku tīklu jeb VLT izveidei un darbībai" laika periodam no 2018. gada līdz 2020. gadam tika iesniegts un apstiprināts viens projekta iesniegums par kopējo publisko finansējumu 10,2 milj. EUR un 2020. gadā turpinājās šī projekta īstenošana, apgūstot finansējumu 3 milj. EUR apmērā, bet no perioda sākuma izmaksāti 18,7 milj. EUR jeb 90,3% no plānotā finansējuma šajā apakšpasākumā. Apakšpasākuma ietvaros atbalsts tiek paredzēts VLT sekretariāta darbības nodrošināšanai un VLT darba plānā paredzēto aktivitāšu īstenošanai visā Latvijas teritorijā, tai skaitā, īstenojot informēšanas pasākumus pēc iespējas tuvāk interesentu dzīvesvietai. 2020. gadā COVID-19 būtiski ietekmēja arī VLT īstenoto aktivitāšu norisi, bet savlaicīgi tika rasti risinājumi un plānotās aktivitātes tika pielāgotas situācijai, izmantojot dažādus tiešsaistes un video formāta risinājumus.

Platībatkarīgie atbalsta pasākumi lauku attīstībai – vides un lauku ainavas uzlabošanai (M10, M11,

M12, M13)

Kārtību, kādā tiek piešķirts valsts un Eiropas Savienības atbalsts platībatkarīgajiem LAP pasākumiem, nosaka 2015. gada 7. aprīļa Ministru kabineta noteikumi Nr.171 "Noteikumi par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu, administrēšanu un uzraudzību vides, klimata un lauku ainavas uzlabošanai 2014.–2020. gada plānošanas periodā".

Līdz ar jaunā plānošanas perioda uzsākšanu, 2015. gadā visos platībatkarīgajos atbalsta pasākumos lauku attīstībai – vides, klimata un lauku ainavas uzlabošanai juridiski tika uzņemtas jaunas saistības.

Tuvojoties plānošanas perioda beigām, sākot no 2019. gada, kad lielākajā daļā pasākumu pieejamais LAP finansējums jau ir rezervēts visu uzņemto saistību apmaksai par periodu, pilnīgi jaunu juridisku saistību uzņemšana tiek turpināta tikai vienā no pasākuma M10 "Agrovide un klimats" apakšpasākumiem, - aktivitātē 10.1.1. "Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālajos".

Tā kā pasākumā M13 "Maksājumi apgabaliem, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi", viss pieejamais finansējums tika intensīvi apgūts no 2015. gada līdz 2018. gadam, sākot ar 2019. gadu tā īstenošana tika pārtraukta.

2020. gadā varēja pieteikties uz atbalstu sekojošos atbalsta pasākumos un to apakšpasākumos/ aktivitātēs:

- M10 "Agrovide un klimats":
  - aktivitāte 10.1.1. "Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālajos" (BDUZ);
  - aktivitāte 10.1.2. "Vidi saudzējošu metožu pielietošana dārzkopībā" (VSMD);
  - aktivitāte 10.1.3. "Rugāju lauks ziemas periodā" (RLZP);
  - aktivitāte 10.1.4. "Saudzējošas vides izveide, audzējot augus nektāra ieguvei" (SVIN).
- M11 "Bioloģiskā lauksaimniecība" (BLA):
  - apakšpasākums 11.1. "Maksājums, lai pārietu uz bioloģiskās lauksaimniecības praksi un metodēm" (BLA-1);
  - apakšpasākums 11.2. "Maksājums, lai saglabātu bioloģiskās lauksaimniecības praksi un metodes" (BLA-2).
- M12 "Natura 2000 un Ūdens pamatdirektīvas maksājumi":
  - apakšpasākums 12.2. "Kompensācijas maksājums par Natura 2000 meža teritorijām" (NIM).

Informācija par LAP platībatkarīgo pasākumu iesniegumu skaitu un apstiprinātajām platībām 2019. un 2020. gadā ir atspoguļota 3. tabulā.

Pasākuma kods	LAP pasākums	Iesniegumu skaits	Apstiprinātie ha	Iesniegumu skaits	Apstiprinātie ha	
		2019.gadā		2020.gadā*		
M10	10	Agrovide	7 546	159 316	7 919	151 564
	10.1.1.	Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālajos	5 316	40 298	5 882	42 741
	10.1.2.	Vides saudzējošu metožu pielietošana dārzkopībā	432	6 514	407	6 155
	10.1.3.	Rugāju lauks ziemas periodā	2 002	111 392	1 825	101 588
	10.1.4.	Saudzējoša vides izveide,	150	1 112	151	1 080

		audzējot augus nektāra ieguvei				
M11	11	Bioloģiskā lauksaimniecība	3 953	261 872	3 742	254 468
	11.1.	Pāreja uz bioloģisko lauksaimniecību	56	801	5	31
	11.2.	Bioloģiskās lauksaimniecības attīstība	3 897	261 071	3 738	254 437
M12	12.2.	Kompensācijas maksājums par NATURA2000 mežu teritorijām	3 018	45 872	3 180	48 302
M13	13	Maksājumi apgabaliem, kuros ir dabīgi vai citi specifiski ierobežojumi	#N/A	#N/A	#N/A	#N/A
	13.2.	Kompensācijas maksājums par citiem apgabaliem, kuros ir ievērojami dabas ierobežojumi	#N/A	#N/A	#N/A	#N/A
	13.3.	Kompensācijas maksājums par citiem apgabaliem, kurus ietekmē specifiski ierobežojumi	#N/A	#N/A	#N/A	#N/A

* provizoriskie dati par 2020.gadu var mainīties, jo notiek pieteikumu administrēšana (pēc 01.07.2021.);

3. tabula Informācija par LAP 2014-2020 platībatkarīgajiem pasākumu iesniegumiem

Avots: LAD

Pasākuma M10 “Agrovide un klimats” mērķis ir saglabāt bioloģisko daudzveidību, nepieļaut lauku ainavas degradāciju, nodrošināt vides resursu ilgtspējīgu izmantošanu, izmantojot vidi saudzējošas lauksaimniecības metodes, vienlaikus samazinot piesārņojumu virszemes un pazemes ūdeņos un gaisā, kā arī saglabājot augsnē augu barības vielas un samazinot erozijas procesus lauksaimniecībā izmantojamās zemēs.

Aktivitātes 10.1.1. “Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālajos” mērķteritorija ir tādi ilggadīgie zālāji, kas atzīti par bioloģiski vērtīgu zālāju (BVZ) vai ES nozīmes zālāju biotopu, kuri atrodas gan Natura 2000 teritorijās, gan ārpus tām.

Apzināto bioloģiski vērtīgo zālāju platība, kura atbilst BDUZ atbalsta saņemšanas nosacījumiem (skat. 4. tabulu), ir tāds ilggadīgs zālājs, kas ir lauksaimniecības platībā esošs, un kas atrodas:

- **lauksaimniecības zemē:**
  - pirms 2013. gada ir atzīts par BVZ;
  - pēc 2013. gada atzīts, ka tas ir no lauksaimnieciskās darbības atkarīgs Eiropas Savienības nozīmes daļēji dabīgs zālāju biotops vai putnu dzīvotne (turpmāk – ES nozīmes zālāju biotops), zālāju ražības 1.-3. klase;
- **ārpus lauksaimniecības zemes teritorijā ar identificējamām un uzmērāmām robežām, kura pēc**

2013. gada atzīta par ES nozīmes zālāju biotopu, zālāju ražības 4. klase.

Gads	Platība, ha
2012	40 841
2013	51 813
2014	47 921
2015	47 699
2016	46 609
2017	45 529
2018	50 406
2019	54 826
2020	60 851

4. tabula Platība, kas atbilst BDUZ atbalsta saņemšanas nosacījumiem

Avots: LAD

2020. gadā jau 60 851 ha ilggadīgo zālāju ir atzīti kā platība, kurus pretendenti ir tiesīgi brīvprātīgi pieteikt BDUZ atbalstam (skat. 4.tabulu). 2020. gadā aktivitātes M 10.1.1. "Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālajos" (BDUZ) īstenošanai savās saimniecībās pieteicās 5 882 pretendenti, deklarējot atbalstam 42 741 ha dažāda veida bioloģiski vērtīgus zālājus, no kuriem 38 % atradās Natura 2000 teritorijā (2. attēls un 3. tabula).

Kopumā 2020. gadā BDUZ atbalstam tika deklarēta par 6 % lielāka platība nekā 2019. gadā, jo ik gadu pieaug gan atbalsta pretendentu aktivitāte, gan atbalsttiesīgā platība t.sk. vidējā svērtā atbalsta likme (tiek piemērotas 5 dažādas atbalsta likmes, atkarībā no zālāja klases veida).

Aktivitātes **10.1.2. "Vidi saudzējošu metožu pielietošana dārzkopībā"** (VSMD) atbalstam, kurās tiek audzēti dažādi atblasttiesīgie kultūraugi - augļu koki, ogulāji un dārzeni (3. attēls), 2020. gadā pieteicās 407 pretendenti, deklarējot atbalstam 6 155 ha dārzu platības, kur gan pretendentu, gan saistību platību ziņā ir vērojams neliels kritums, salīdzinot ar iepriekšējo gadu. Tas skaidrojams ar faktu, ka daļa pretendentu savas aktuālās saistības 2019. gadā pabeidza un neizvēlējās tās pagarināt par gadu (n+1), bet neliela daļa tās pārveidoja par augstāku standartu saistībām, piesakoties uz BLA (M11) atbalstu.

Aktivitātes **10.1.3. "Rugāju lauks ziemas periodā"** (RLZP) atbalstam 2020. gadā pieteicās 1825 pretendenti, piesakot atbalstam 101 588 ha (4. attēls), kur gan pretendentu, gan saistību platību ziņā ir vērojams neliels kritums, salīdzinot ar iepriekšējo gadu. Tas skaidrojams ar faktu, ka daļa pretendentu savas aktuālās saistības 2019. gadā pabeidza un neizvēlējās tās pagarināt par gadu (n+1).

Aktivitātē 10.1.4. "Saudzējošas vides izveide, audzējot augus nektāra ieguvei" (SVIN) 2020. gadā pieteicās 151 pretendents, deklarējot atbalstam 1080 ha (5. attēls), kur gan pretendentu, gan saistību platību ziņā ir vērojams neliels kritums, salīdzinot ar iepriekšējo gadu. Tas skaidrojams ar faktu, ka daļa pretendentu savas aktuālās saistības 2019. gadā pabeidza un neizvēlējās tās pagarināt par gadu (n+1).

Pasākums M11 "Bioloģiskā lauksaimniecība"

Latvijā bioloģiskajā lauksaimniecībā (turpmāk – BL) izmanto un sertificē dažāda veida lauksaimniecības

platības, kur lielākā daļa ir LIZ platība, bet neliela - savvaļas platība (skat. 5. tabulu). Savvaļas platība ir saimniecības zemes platība, kas nav LIZ, bet tiek izmantota bioloģiskajā lauksaimniecībā, piemēram, - dzīvnieku ganībām, ārstniecības augiem u.c.

Gads	Savvaļas platības, ha	LIZ platība, ha	Kopējā sertificētā platība, ha
2012	NA	NA	195 658
2013	2 847	197 585	200 433
2014	4 155	203 442	207 598
2015	4 169	233 292	237 462
2016	68 34	263 890	270 725
2017	57 463	271 146	328 609
2018	190 453	283 185	473 638
2019	184 977	289 600	474 578
2020	688 820	291 417	980 289

5. tabula Sertificētā platība

Avots: Pārtikas un veterinārais dienests

Ne visa bioloģiski sertificētā platība ir LAP (2014-2020) pasākuma “Bioloģiskā lauksaimniecība” (BLA) mērķteritorija. BLA atbalsttiesīgā platība ir tāda bioloģiski sertificēta LIZ platība, kas iekļauta LAD Lauku reģistra lauku blokos, bet apstiprinātā – kurā tiek ievēroti atbalsta saņemšanas nosacījumi (skat. 6. tabulu).

Gads	Atbalsttiesīgā platība, ha	Apstiprinātā platība, ha
2012	188 070	182 304
2013	181 844	175 013
2014	175 421	169 362
2015	233 726	213 459
2016	263 890	243 547
2017	271 146	261 318
2018	283 185	260 988
2019	289 600	261 899
2020	291 417	254 468

6. tabula BLA platība

Avots: LAD

2020. gadā Latvijā kopumā, kā atbilstoši bioloģiskās lauksaimniecības praksei un metodēm ir sertificēti **980 289** ha, no kuriem LIZ ir **291 417** ha, ko apsaimnieko 4 056 dažādu jomu lauksaimniecības produktu ražotāji (PVD dati), un 87,3 % no šīm LIZ 2020. gadā ir pieteikti pasākuma M11 “Bioloģiskā lauksaimniecība” (BLA) atbalstam (6. attēls).

No tiem **apakšpasākumā 11.1. “Maksājums, lai pārietu uz bioloģiskās lauksaimniecības praksi un metodēm”** atbalstam deklarēti 31 ha platību, ko apsaimnieko 5 pretendenti, savukārt **apakšpasākumā 11.2. “Maksājums, lai saglabātu bioloģiskās lauksaimniecības praksi un metodes”** – 254 437 ha dažādu atbalsttiesīgo kultūraugu platības, ko apsaimnieko 3 738 pretendenti.

Nelielais M11.1. aktuālo saistību skaits skaidrojams ar faktu, ka 2019. gadā lielākā daļa M11.1. aktivitātes ietvaros pabeidza savas saistības un 2020. gadā uzņēmās jaunas trīs gadu saistības M11.2. aktivitātes ietvaros. Neskatoties uz to, tomēr, aktivitātes M11.2. ietvaros kopumā vērojams gan atbalsta pretendentu, gan aktuālo saistību platību kritums, jo juridiski jaunas saistības ārpus M11.1. aktivitātes saistībām uzņemties nevarēja, kā arī daļa pretendentu savas aktuālās saistības M.11.2. ietvaros 2019. gadā pabeidza un neizvēlējās tās pagarināt par gadu (n+1).

Pasākums M12 “Natura 2000 un Ūdens pamatdirektīvas maksājumi” nodrošina, ka mežsaimnieciskās darbības ierobežojumu dēļ tiek kompensēti neiegūtie ieņēmumi teritorijās, kas sekmē direktīvu 92/43/EEK un 2009/147/EK prasību īstenošanu, veicina meža īpašnieku un apsaimniekotāju interesi par dabas vērtību saglabāšanu, sekmē labvēlīgus nosacījumus īpaši aizsargājamo biotopu un sugu attīstībai.

12.2. apakšpasākumā “Kompensācijas maksājums par Natura 2000 meža teritorijām” paredzēts maksāt kompensāciju ne tikai par atbalsttiesīgajām platībām Natura 2000 tīklā, bet arī par citām norobežotām dabas aizsardzības teritorijām ar vides radītiem ierobežojumiem ārpus Natura 2000 platībām, saskaņā ar Regulas 1305/2013 30 (6). panta b) apakšpunktu. Līdz ar to uz 2015. gadu par potenciāli atbalsttiesīgu platību pēc Meža valsts reģistra datiem tika noteikti 67 702 ha, kuros bija šādi mežsaimnieciskās darbības ierobežojumi:

- aizliegta mežsaimnieciskā darbība, aizliegta galvenā cirte un kopšanas cirte: 16 322 ha (tai skaitā mikroliegumi 2 360 ha);
- aizliegta galvenā cirte: 6 597 ha;
- aizliegta kailcirte: 44 783 ha.

Pēc Meža valsts reģistra 2020. gada datiem Natura 2000 teritorijās un mikroliegumos mežsaimnieciskā darbība ierobežota 63 590 ha, no kā:

- aizliegta mežsaimnieciskā darbība, aizliegta galvenā cirte un kopšanas cirte: 24 260 ha ;
- aizliegta galvenā cirte: 2055 ha;
- aizliegta kailcirte: 37 275 ha.

2020. gadā apakšpasākuma 12.2. “Kompensācijas maksājums par Natura 2000 meža teritorijām” ietvaros atbalstam pieteicās 3 180 pretendenti, deklarējot 48 302 ha lielu meža zemes platību (7. attēls), kas ir par 5,3 % vairāk, nekā 2019. gadā.

LAP 2014-2020 prioritāšu un mērķa virzienu progress

LAP ieviešana tika uzsākta tikai 2015. gadā, daļai pasākumu 2017. gadā tika izsludinātas tikai pirmās projekta iesniegumu pieņemšanas kārtas (piemēram, pasākumam M16), turklāt vairākos pasākumos projektu īstenošana paredzēta no diviem līdz pat četriem gadiem, tādējādi atsevišķu iznākuma rādītāju izpilde vēl joprojām ir salīdzinoši zema, bet lielākajai daļai rādītāju izpildes progress ir apmierinošs un pat augsts.

P1 - Veicināt zināšanu pārnesi lauksaimniecībā, mežsaimniecībā un lauku apvidos

Šajā prioritātē ieguldījumu sniedz atbalsta pasākumi M01, M02 un M16.

Pasākumu M01 un M02 īstenošana tika uzsākta tikai 2016. gadā, turklāt 1.2. apakšpasākumā "Atbalsts demonstrējumu pasākumiem un informācijas pasākumiem" līgumi ar pakalpojumu sniedzējiem tika noslēgti tikai 2018. un daļa arī 2019. gadā, bet apakšpasākumā 1.3 "Atbalsts saimniecību un mežu apmeklējumiem" līgums ar pakalpojuma sniedzēju tika noslēgts tikai 2018. gada oktobrī, savukārt pasākuma M16 īstenošana uzsākta 2017. gadā. Izpildes progress mērķa rādītājam T1 "Regulas (ES) Nr. 1305/2013 14., 15. un 35. panta pasākumu ietvaros veikto izdevumu procentuālā daļa no LAP kopējiem izdevumiem", uz 2020. gada beigām ir 37,4% no plānotās vērtības jeb 1,11. 2020. gadā rādītāja izpilde ir palielinājusies par 16,8%, salīdzinot ar 2019. gada beigām. Savukārt mērķa rādītājam T2 "Sadarbības pasākumā atbalstīto sadarbības darbību kopskaits (Regulas (ES) Nr. 1305/2013 35. pants) (grupas, tīkli/klasteri, pilotprojekti u.c.)" vērtība ir 87 jeb 133,9% no plānotās vērtības. Mērķa rādītāja T3 "Regulas (ES) Nr. 1305/2013 14. panta pasākuma ietvaros apmācīto dalībnieku kopskaits" ir 117,3% no plānotās vērtības jeb 16 424 apmācīto dalībnieku.

1A – sekmēt inovācijas, sadarbību un zināšanu bāzes attīstību lauku teritorijās

Līdz pārskata perioda beigām ir uzsākta un sekmīgi noris M01, M02 un M16 pasākumu īstenošana, neskatoties uz to, ka šo pasākumu īstenošana tika uzsākta salīdzinoši vēlu. Realizējot publisko iepirkumu procedūras, to rezultātā ir izvēlēti apmācību un konsultāciju pakalpojumu sniedzēji un noslēgti līgumi, kā arī tiek nodrošinātas mācības un konsultācijas vairākās lauksaimniecības un mežsaimniecības jomās, kā arī nodrošināta apakšpasākumu 1.2. "Atbalsts demonstrējumu pasākumiem un informācijas pasākumiem" un 1.3. "Atbalsts saimniecību un mežu apmeklējumiem" īstenošana. Tāpat ir izstrādāti un apstiprināti nacionālie normatīvie akti pasākumam M16 "Sadarbība" un sekmīgi notiek projektu iesniegumu pieņemšanas kārtās apstiprināto projektu īstenošana. Līdz 2020. gada beigām pasākumā M01 tika apstiprināts publiskais finansējums 13,3 milj. EUR apmērā, kas ir 99,2% no kopējā pasākumā pieejamā publiskā finansējuma, bet realizēti projekti 7,8 milj. EUR apmērā jeb 58,5% no pasākumā pieejamā finansējuma. Savukārt pasākumā M02 ir apstiprināts publiskais finansējums 8,3 milj. EUR apmērā jeb 81,2% no pasākumā pieejamā publiskā finansējuma, bet izmaksātais finansējums ir 2,2 milj. EUR jeb 21,2% no pasākumā pieejamā finansējuma, tā sniedzot ieguldījumu zināšanu bāzes attīstībai lauku teritorijās un lauku uzņēmēju zināšanu un praktisko iemaņu paaugstināšanā. Lai gan pasākuma M16 īstenošana tika uzsākta tikai 2017. gadā, tā īstenošanā veicas sekmīgi un apstiprinātais finansējums tā visos apakšpasākumos kopā veido jau 19,1 milj. EUR jeb 94,2% no pasākumā pieejamā publiskā finansējuma, bet līdz 2020. gada beigām kopā izmaksātais finansējums ir 7,0 milj. EUR jeb 34,2% no pasākumā plānotā.

1B - Stiprināt saikni starp lauksaimniecību, pārtikas ražošanu un mežsaimniecību un pētniecību un inovāciju, tostarp lai uzlabotu vides apsaimniekošanu un vides stāvokļa rādītājus

Pasākuma M16 īstenošana tika uzsākta tikai 2017. gadā, un šajā mērķa virzienā sasniegtais iznākumu rādītājs M16 pasākumā atbalstītās sadarbības darbības ir 87, veidojot izpildes progresu 133,9% no plānotās vērtības. Virzība uz plānotā mērķa rādītāja sasniegšanu ir vērtējama kā sekmīga.

1C – rosināt mūžizglītību un apmācību lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarēs

2020. gadā sekmīgi tika turpināta vairāku apmācības bloku īstenošana un līdz pārskata perioda beigām kopumā apmācīti 16 424 dalībnieki, kas ir 117,3% no plānotā apmācāmo skaita plānošanas periodā - mērķa rādītāja T3 "Regulas (ES) Nr. 1305/2013 14. panta pasākuma ietvaros apmācīto dalībnieku kopskaits"

paredzētās vērtības. Virzība uz plānotā mērķa rādītāja sasniegšanu ir sekmīga.

P2 - Uzlabot visu veidu lauksaimniecības uzņēmumu rentabilitāti un konkurētspēju visos reģionos un sekmēt inovatīvas lauksaimniecības tehnoloģijas un meža ilgtspējīgu apsaimniekošanu

Šajā prioritātē ieguldījumu sniedz atbalsta pasākumi M01, M02, M04, M06 un M16.

2A – uzlabot saimniecību ekonomiskos rādītājus un veicināt to restrukturizāciju un modernizāciju, jo īpaši ar mērķi iesaistīt saimniecības tirgū un dažādot lauksaimniecisko darbību

Pasākumā M01 šajā mērķa virzienā apstiprināti projekti par kopējo publisko finansējumu 9,5 milj. EUR jeb 141,6% no sākotnēji šim mērķa virzienam plānotā publiskā finansējuma apmēra, bet realizēti projekti par 5,8 milj. EUR, kas ir 86,8% no plānotā finansējuma. Lielākā daļa šo projektu (par 4,0 milj. EUR) ir īstenoti apakšpasākuma 1.1. “Profesionālās izglītības un prasmju apguves pasākumi” ietvaros. Perioda sākumā, plānojot pasākuma M01 sadalījumu pa mērķa virzieniem, bija grūti prognozēt, kādas tēmas potenciālajiem gala labuma guvējiem interesēs visvairāk, un mērķa virzienam 2A tika paredzēti tikai 50% no pasākumam pieejamajiem finanšu līdzekļiem. Tomēr pasākuma īstenošanas gaitā tika konstatēts, ka mācību kursi, demonstrējumi un saimniecību un mežu apmeklējumi, kas vērsti uz konkurētspējas palielināšanu lauku uzņēmumos, ir izraisījuši lielāku interesi nekā tēmas par vides un klimata pārmaiņām. Tādēļ šajā pasākumā apstiprināto projektu finansējums 71,4% apmērā no kopējā M01 finansējuma dod ieguldījumu tieši mērķa virzienā 2A, un attiecīgi proporcionāli mazāk ieguldījumu P4. Tiek prognozēts, ka finansējuma sadalījuma proporcija šajā pasākumā starp 2A un P4 arī turpmāk atšķirsies no LAP plānotā.

Savukārt pasākums M02 dod ieguldījumu mērķa virziena 2A sasniegšanā ar apstiprinātiem projektiem 3,0 milj. EUR apmērā (105,7% no mērķa virzienam plānotā publiskā finansējuma), bet uz atskaites brīdi tika realizēti projekti tikai par 714,2 tūkst. EUR, kas ir 24,8% no plānotā. Zemais izpildes progress ir skaidrojams ar to, ka konsultāciju sniegšana saskaņā ar publiskā iepirkuma rezultātā noslēgto līgumu ar izvēlēto pakalpojuma sniedzēju tika uzsākta tikai 2016. gada nogalē un maksājumi pakalpojuma sniedzējam tiek veikti ne biežāk kā reizi ceturksnī.

Līdzīgi arī pasākumā M02, īstenojot noslēgtos līgumus par pakalpojumu sniegšanu, mainījās plānotais finansējuma sadalījums starp 2A un P4, ņemot vērā konsultāciju saņēmēju faktiski izvēlētas konsultāciju jomas.

Pasākumā M16 ir apstiprināti projekti par 19,1 milj. EUR jeb 94,2% no pieejamā publiskā finansējuma, bet pilnīgi vai daļēji īstenoti projekti 7,0 milj. EUR jeb 34,2% apmērā no plānotā, jo šī pasākuma īstenošana tika uzsākta tikai 2017. gadā, bet lielākai daļai projektu īstenošanas laiks ir četri gadi.

Lielāko ieguldījumu mērķa virziena rezultatīvo rādītāju izpildē dod atbalsta pasākums M04. No plānošanas perioda sākuma M04 pasākumā kopā šajā mērķa virzienā apstiprināti projekti par 464,3 milj. EUR, tai skaitā 2020. gadā 74,8 milj. EUR apmērā (ieskaitot arī projektus, kas finansēti no papildu valsts finansējuma).

4.1. apakšpasākumā “Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās” ietvaros līdz 2020. gada beigām:

- apstiprināti kopumā 13 938 (no tiem “top-up” 7 676) projekta iesniegumi 5 745 (no tām “top-up” 2 050 saimniecībām par kopējo publisko finansējumu 380,9 milj. EUR (no tā “top-up” 21,4 milj. EUR) jeb 110,2% no apakšpasākumam plānotā publiskā finansējuma apjoma mērķa virzienā;
- īstenoti un pilnībā vai daļēji apmaksāti projekti 5 373 saimniecībām par 282,2 milj. EUR, kas ir

81,6% no plānotā publiskā finansējuma apjoma šajā mērķa virzienā.

4.3. apakšpasākumā “Atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības un mežsaimniecības infrastruktūras attīstībā” ietvaros līdz 2020. gada beigām:

- apstiprināti projekta iesniegumi par 83,4 milj. EUR jeb 111,5% no apakšpasākumam plānotā publiskā finansējuma apjoma;
- īstenoti un pilnībā vai daļēji apmaksāti projekti par EUR 66,8 milj., kas ir 89,2% no apakšpasākumam plānotā publiskā finansējuma apjoma.

Lauku saimniecību konkurētspējas palielināšanā ieguldījumu ir devis arī atbalsta pasākums M06, kur apakšpasākuma 6.3. “Atbalsts uzņēmējdarbības uzsākšanai, attīstot mazās lauku saimniecības” ietvaros no perioda sākuma līdz 2020. gada beigām kopā apstiprināti 2 835 projekta iesniegumi par 42,5 milj. EUR.

Šī apakšpasākuma ietvaros tiek segtas arī pārejošās saistības no iepriekšējā plānošanas perioda (LAP 2007.-2013. atbalsta pasākuma “Atbalsts daļēji naturālo saimniecību pārstrukturēšanai” ietvaros uzņemtās saistības) – kopumā 137 projektiem ar kopējo publisko finansējumu 327,4 tūkst. EUR, no kuriem visi projekti tika īstenoti jau 2017. gadā. Tā kopumā 6.3. apakšpasākumā ir apstiprināts publiskais finansējums 100,2% no apakšpasākumam plānotā publiskā finansējuma apjoma.

Tā kā apakšpasākuma ietvaros projektu īstenošanas termiņš ir no diviem līdz četriem gadiem, kopumā īstenoti vai daļēji īstenoti ir 2 851 projekti (jeb 98,2% no plānotā skaita) ar kopējo publisko finansējumu 36,5 milj. EUR jeb 85,5% no plānotā publisko finansējuma apakšpasākuma ietvaros.

Mērķa rādītāja T4 “LAP atbalstīto saimniecību ieguldījumiem pārstrukturēšanā un modernizācijā procentuālais daudzums no visām lauku saimniecībām” plānotā vērtība 5,97% ir jau sasniegta – izpilde 6,89% (jeb 115,5% no plānotās rādītāja vērtības), un to veido apakšpasākuma 4.1. ietvaros projektus īstenojušās vai daļēji īstenojušās 5 745 lauku saimniecības. Jāņem vērā fakts, ka no šīm saimniecībām 2 050 saimniecības ir atbalstītas papildus jeb “top-up” atbalsts.

Līdz ar to ir secināms, ka kopumā virzība uz sasniedzamajiem rezultātiem šajā mērķa virzienā ir sekmīga. Lai gan dažos atbalsta pasākumos, kas dod ieguldījumu mērķa virzienā, iznākumu rādītāju izpilde šobrīd vēl ir diezgan zema, kas skaidrojams ar vēlo pasākumu īstenošanas uzsākšanu pēc perioda sākuma (M02, M16), to īstenošanas tendences liecina, ka līdz plānošanas perioda beigām plānotie rādītāji tiks izpildīti.

2B – atvieglot ienākšanu lauksaimniecības nozarē, it īpaši paaudžu maiņu

Šī mērķa sasniegšanai ieguldījumu sniedz LAP atbalsta pasākuma M06 6.1. apakšpasākums “Atbalsts jaunajiem lauksaimniekiem uzņēmējdarbības uzsākšanai”, kurā no perioda sākuma līdz 2020. gada beigām kopā apstiprināti 364 projekta iesniegumi par 14,6 milj. EUR jeb 92,1% no apakšpasākumam plānotā publiskā finansējuma apjoma (ieskaitot arī papildus valsts finansējumu). Ņemot vērā to, ka apakšpasākuma ietvaros projektu īstenošanas termiņš ir divi vai vairāk gadu, daļēji īstenoti ir 354 projekti par kopējo finansējumu 12,8 milj. EUR jeb 80,8% no pasākumā plānotā finansējuma.

6.1. apakšpasākums “Atbalsts jaunajiem lauksaimniekiem uzņēmējdarbības uzsākšanai” dod ieguldījumu mērķa rādītāja T5 “Procentuālais daudzums lauku saimniecību ar LAP atbalstītu darījumdarbības attīstības plānu/ieguldījumiem gados jaunajiem lauksaimniekiem” mērķa sasniegšanā un uz atskaites perioda beigām tā vērtība bija 0,42 jeb 88,7% no plānotās rādītāja vērtības, ko veido 354 lauku saimniecības, kurās sniegts atbalsts gados jauniem lauksaimniekiem.

P3 - Veicināt pārtikas piegādes ķēdes organizāciju, tostarp lauksaimniecības produktu pārstrādi un tirdzniecību, dzīvnieku labturību un riska pārvaldību lauksaimniecībā

Šajā prioritātē ieguldījumu sniedz atbalsta pasākumi M04, M05, M09 un M17.

3A – primāro ražotāju konkurētspējas uzlabošana, tos labāk integrējot lauksaimniecības pārtikas aprītē, izmantojot kvalitātes shēmas, piešķirot papildu vērtību lauksaimniecības produktiem, veicinot noietu vietējos tirgos un izmantojot īsas piegādes ķēdes, ražotāju grupas un organizācijas un starpnozaru organizācijas.

Vislielāko ieguldījumu šī mērķa sasniegšanā dod atbalsta pasākuma M04 apakšpasākums 4.2. “Atbalsts ieguldījumiem pārstrādē”, kurā no perioda sākuma līdz 2020. gada beigām (ieskaitot arī projektus, kas tiek finansēti no papildu valsts finansējuma):

- apstiprināti 432 projekta iesniegumi par 82,2 milj. EUR jeb 105,4%, no apakšpasākumam plānotā publiskā finansējuma apjoma;
- īstenoti vai daļēji īstenoti 347 projekti par kopējo publisko finansējumu 43,8 milj. EUR jeb 56,1% no apakšpasākumam plānotā publiskā finansējuma.

Otrs atbalsta pasākums, kas dod ieguldījumu mērķa virziena sasniegšanā, ir atbalsta pasākums M09 “Ražotāju grupu un organizāciju izveide”:

- atbalsta pasākuma ietvaros līdz 2020. gada beigām apstiprināti 3 projekta iesniegumi par 561,9 tūkst. EUR jeb 95,5% no atbalsta pasākumam pieejamā publiskā finansējuma. Atbalsta pasākuma ietvaros izmaksāts finansējums par 3 daļēji īstenotiem projektiem ar kopējo publisko finansējumu 509,6 tūkst. EUR.
- atbalsta pasākuma ietvaros tiek segtas arī pārejošās saistības no iepriekšējā plānošanas perioda (LAP 2007.-2013 atbalsta pasākuma “Ražotāju grupas” ietvaros uzņemtas saistības) par 2 projektiem 26,4 tūkst. EUR apmērā (kopā ar pārejošajām saistībām izmaksātais finansējums ir 91,1% no pieejamā publiskā finansējuma).

Mērķa rādītāja T6 “Procentuālais daudzums lauku saimniecību, ko atbalsta saistībā ar dalību kvalitātes shēmās, vietējos tirgos un īsās piegādes ķēdēs, un ražotāju grupās/organizācijās” sasniegtā vērtība ir 0,71% (sasniedzamā vērtība 0,14%), ko veido atbalstītajās ražotāju grupās iesaistītās 589 saimniecības, un tas ir jau ievērojami pārsniegts (plānotā vērtība 115 biedri). Plānošanas perioda sākumā nebija iespējams paredzēt, kāda veida jaunas atbilstīgas kooperatīvās sabiedrības – lauksaimniecības vai mežsaimniecības, pieteiksies atbalstam šajā pasākumā. Atbalstam pieteicās 3 jauni mežsaimniecības kooperatīvi, kuru biedri, atšķirībā no lauksaimniecības kooperatīvu biedriem, pārstāv ļoti plašu Latvijas teritoriju un meža īpašnieku skaitu, jo tiem nav raksturīga koncentrēšanās pa atsevišķām nozarēm.

3B – Lauku saimniecību riska novēršanas un pārvaldības atbalsts

Atbalsta pasākuma M05 ietvaros abos apakšpasākumos no perioda sākuma līdz 2020. gada beigām tika apstiprināti projekta iesniegumi 81 atbalsta saņēmējiem par 4,7 milj. EUR jeb 94,7% no atbalsta pasākumam pieejamā publiskā finansējuma, bet projektus pilnīgi vai daļēji īstenojušas 71 saimniecības ar kopējo publisko finansējumu 4,3 milj. EUR, kas ir 85,4% no plānotā finansējuma.

Savukārt atbalsta pasākuma M17, kas dod ieguldījumu šajā mērķa virzienā, kopējais apstiprinātais publiskais finansējums no perioda sākuma līdz 2020. gada beigām bija 32,7 milj. EUR 3 958 atbalsta pretendentiem jeb 99,0% no pasākuma M17 plānotā publiskā finansējuma, bet šajā pasākumā kopējais

publiskais finansējums 32,6 milj. EUR apmērā jeb 100,3% no pasākumā pieejamā finansējuma jau ir izmaksāts 3 958 pretendentiem. Pēdējos gados atbalsta pretendentu interese par šo pasākumu nelabvēlīgo klimatisko apstākļu ietekmē ir ievērojami augusi, un tā īstenošana norit sekmīgi.

Mērķa rādītāja T7 "Procentuālais daudzums lauku saimniecību, kas piedalās riska pārvaldības shēmās" sasniegtā vērtība ir 4,83% (sasniežamā vērtība 4,92%) jeb 98,2% no plānotās vērtības, ko veido 4 029 saimniecības, kas īstenojušas projektus abu iepriekš minēto mērķa virziena pasākumu ietvaros.

Izvērtējot sasniegto, secināms, ka virzība uz sasniežamajiem rezultātiem šajā mērķa virzienā ir sekmīga.

P4 - Atjaunot, saglabāt un uzlabot ekosistēmas, kas saistītas ar lauksaimniecību un mežsaimniecību

Šajā prioritātē ieguldījumu sniedz atbalsta pasākumi M01, M02, M08, M10, M11, M12 un M13.

Pasākumā M01 šajā mērķa virzienā apstiprināti projekti par kopējo finansējumu 3,8 milj. EUR jeb 56,8% no pieejamā finansējuma apjoma, bet realizēti projekti par 2,0 milj. EUR, kas ir 30,2% no pieejamā finansējuma. Šie projekti ir īstenoti visu trīs pasākuma M01 "Zināšanu pārnese un informācijas pasākumi" apakšpasākumu ietvaros. Kopumā par 4. prioritātei atbilstošām tēmām apmācīti 5 150 mācību dalībnieki.

Savukārt pasākums M02 dod ieguldījumu 4. prioritātes mērķu sasniegšanā ar apstiprinātiem projektiem 5,2 milj. EUR apmērā (71,5% no plānotā finansējuma). Uz atskaites brīdi ir realizēti projekti par 1,4 milj. EUR, kas ir 19,8% no plānotā. Šo abu pasākumu īstenošana tika uzsākta tikai 2016. gadā un tie vēl nav devuši lielu ieguldījumu 4. prioritātes mērķa sasniegšanā. (skat. arī skaidrojumu mērķa virzienā 2A).

4A – bioloģiskās daudzveidības saglabāšana, atjaunošana un palielināšana, ietverot NATURA 2000 teritorijas, teritorijas ar dabas u.c. ierobežojumiem, bioloģiski vērtīgas lauksaimniecības sistēmas, un Eiropas nozīmes ainavu statusa saglabāšana.

Ieguldījums šajā mērķa virzienā tiek nodrošināts, īstenojot atbalsta pasākuma M10 10.1.1 aktivitāti "Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālajos" (tas pamatā sekmē direktīvas 92/43/EEK un 2009/147/EK prasību īstenošanu, vienlaikus nodrošinot bioloģiskās daudzveidības saglabāšanos no lauksaimnieciskās darbības atkarīgos Eiropas Savienības nozīmes daļēji dabīgos zālāju biotopos vai putnu dzīvotnēs (ES nozīmes zālāju biotops), kā arī nepieļauj tipiskās Latvijas lauku ainavas izzušanu), kā arī īstenojot 10.1.4. aktivitāti "Saudzējošas vides izveide, audzējot augus nektāra ieguvei".

Šī mērķa sasniegšanu veicina arī atbalsta pasākums M11 "Bioloģiskā lauksaimniecība".

Nodrošinot nevienlīdzīgu klimatisko un dabas apstākļu izraisīto seku novēršanu lauksaimnieciskajā ražošanā, veicinot zemes apsaimniekošanu, savu ieguldījumu tipiskas Latvijas lauku ainavas saglabāšanā un tās bioloģiskajā daudzveidībā dod pasākums M13, īstenojot apakšpasākumu 13.2. "Kompensācijas maksājums par citiem apgabaliem, kuros ir ievērojami dabas ierobežojumi" un apakšpasākumu 13.3. "Kompensācijas maksājums par citiem apgabaliem, kurus ietekmē specifiski ierobežojumi".

Savukārt pasākums M13 "Maksājumi apgabaliem, kuros ir dabīgi vai citi specifiski ierobežojumi" 2020. gadā vairs netika īstenots, jo tas ir noslēdzies jau 2018. gadā. Kopumā līdz 2020. gada beigām atbalsts tika izmaksāts par 309 372,54 ha lauksaimniecības zemes, kurā piemēro bioloģiskajai daudzveidībai un/vai ainavām labvēlīgus apsaimniekošanas līgumus, jeb 118,0% no mērķa virzienā plānotajām lauksaimniecības zemju platībām – 262 000 ha.

Mērķa rādītājam T9 "Procentuālais daudzums lauksaimniecības zemes, kurā piemēro bioloģiskajai daudzveidībai un/vai ainavām labvēlīgus pārvaldības līgumus" sasniegtā vērtība ir 17,2% (plānotā vērtība

14,59 %), ko veido iepriekš minētie šajā mērķa virzienā atbalstītie 309 372,54 ha.

Arī atbalsta pasākuma M12 apakšpasākums 12.2. “Kompensācijas maksājums par Natura 2000 meža teritorijām” (NIM) veicina bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, atjaunošanu un palielināšanu *Natura 2000* teritorijās un mikroliegumos meža zemēs, vienlaikus saglabājot tradicionālo Latvijas lauku ainavu. Līdz 2020. gada beigām šajā atbalsta pasākumā un līdz ar to arī mērķa virzienā ir atbalstītas meža platības 45 872 ha apmērā, kurās piemēro bioloģiskajai daudzveidībai labvēlīgus apsaimniekošanas līgumus, un tas ir 99,7% no mērķa virzienā plānotās atbalstītās meža platības - 46 000 ha.

Ieguldījumu mērķa virzienā dod arī pasākums 8.3/8.4 “Atbalsts meža bojājumu profilaksei un atjaunošanai, ko nodarījuši ugunsgrēki, dabas katastrofas, katastrofāli notikumi”, kurā no perioda sākuma līdz 2020. gada beigām tika apstiprināti 262 projekti par kopējo publisko finansējumu 5,7 milj. EUR jeb 110,1% no apakšpasākumā plānotā finansējuma, bet īstenoti projekti par 2,9 milj. EUR jeb 56,7% no plānotā finansējuma.

Savukārt mērķa rādītāja T8 “Procentuālais daudzums meža/citas kokaugiem klātās platības, kurā piemēro bioloģiskajai daudzveidībai labvēlīgus apsaimniekošanas līgumus”, sasniegtā vērtība līdz 2020. gada beigām bija 1,32% (plānotā vērtība 1,33%). Tas sasniegts ar apakšpasākumā 12.2. atbalstītajiem 45 871,75 ha meža zemes, tuvojoties plānotās mērķa rādītāja vērtības izpildei.

4B – uzlabot ūdens resursu apsaimniekošanu, ietverot minerālmēslu un augu aizsardzības līdzekļu pielietošanu.

4C – uzlabot augsnes apsaimniekošanu un novērst augsnes eroziju.

Šo abu 4B un 4C mērķu sasniegšanu veicina atbalsta pasākuma M10 aktivitātes 10.1.2. “Vides saudzējošu metožu pielietošanai dārzkopībā” (2020. gadā tika izmaksāts atbalsts par 6,5 tūkst. ha), kas pamatā veicina apkārtējās vides saglabāšanu un uzlabošanu, pēc iespējas mazāk un kontrolēti izmantojot augu aizsardzības līdzekļus un minerālmēslojumu, un aktivitāte 10.1.3. „Rugāju lauks ziemas periodā” (2020. gadā tika izmaksāts atbalsts par 107,3 tūkst. ha), kas nodrošina lauksaimniecībā izmantojamās zemēs augsnes virskārtas aizsardzību pret augsnes degradācijas procesiem, saglabājot augsnēs organiskās vielas un samazinot barības vielu noteci.

Ieguldījumu mērķa virzienā dod arī atbalsta pasākums M11 “Bioloģiskā lauksaimniecība”, kurā atbalsts 2020. gadā abos apakšpasākumos tika izmaksāts par platībām 249,7 tūkst. ha apjomā jeb 121,5% no šajā pasākumā atbalstīt plānotajām platībām periodā.

Līdz ar to līdz 2020. gada beigām katrā no šiem mērķa virzieniem atbalsts tika izmaksāts par 388 787,99 ha lauksaimniecības zemes, kurā tiek gan uzlabota ūdens resursu apsaimniekošana, ietverot minerālmēslu un augu aizsardzības līdzekļu pielietošanu, gan arī tiek veikti pasākumi, lai uzlabotu augsnes apsaimniekošanu un novērstu augsnes eroziju. Sasniegtais rādītājs par 30,5% pārsniedz katrā no mērķa virzienā plānotajām atbalstītajām lauksaimniecības zemju platībām – 298 000 ha.

Abu mērķa rādītāju T10 “Procentuālais daudzums lauksaimniecības zemes, kurā piemēro uz ūdenssaimniecības uzlabošanu orientētus pārvaldības līgumus” un T12 “Procentuālais daudzums lauksaimniecības zemes, kurā piemēro uz augsnes apsaimniekošanas uzlabošanu un/vai augsnes erozijas novēršanu orientētus pārvaldības līgumus” sasniegtās vērtības bija 21,64% (plānotā vērtība 16,59%), kas tika sasniegts, ar iepriekš minētajiem atbalstītajiem 388 787,99 ha lauksaimniecības zemes katrā no mērķa virzieniem, pārsniedzot plānoto mērķa rādītāja izpildi.

P5 - Veicināt resursu efektīvu izmantošanu un atbalstīt pret klimata pārmaiņām noturīgu ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni lauksaimniecības, pārtikas un mežsaimniecības nozarē

Šajā prioritātē ieguldījumu sniedz atbalsta pasākums M04 un M08.

5B – palielināt enerģijas izmantošanas efektivitāti lauksaimniecībā un pārtikas pārstrādē

Ieguldījumu mērķa virziena rezultātu sasniegšanā sniedz atbalsta pasākums M04, kurā no perioda sākuma līdz 2020. gada beigām šī mērķa sasniegšanai tika apstiprināti 78 projekti ar publisko finansējumu 15,0 milj. EUR apmērā jeb 132,7% no mērķa virzienam paredzētā finansējuma. Papildus tam jāmin, ka 75,4% no šī apstiprinātā finansējuma veidoja 4.1.apakšpasākumā “Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās” apstiprinātie projekti. Savukārt līdz 2020. gada beigām pilnībā vai daļēji īstenoti tika 51 projekti par 9,5 milj. EUR (84,1% no plānotā), un arī šajos projektos 93,2% publiskais finansējums tika izmaksāts 4.1. apakšpasākuma “Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās” ietvaros.

Mērķa rādītāja T15 “Ieguldījumu kopsumma energoefektivitātes jomā” izpildes vērtība ir 20,1 milj. EUR no plānotās sasniedzamās vērtības 28,3 milj. EUR, nodrošinot izpildes progresu uz atskaites perioda beigām 71,1% apmērā.

Izvērtējot sasniegto, secināms, ka virzība uz sasniedzamajiem rādītājiem šajā mērķa virzienā ir apmierinoša, ņemot vērā to, ka projektu īstenošanas termiņi pārsvarā ir līdz diviem gadiem. Ievērojot pasākuma īstenošanas tendences varam prognozēt, ka līdz perioda beigām plānotā rādītāja vērtība tiks sasniegta.

5C - Sekmēt atjaunojamo energoresursu, blakusproduktu, atkritumu, atlieku un citu nepārtikas izejvielu piegādi un izmantošanu bioekonomikas vajadzībām.

Ieguldījumu šajā mērķa virzienā paredzēts sniegt ar atbalsta pasākuma M04 apakšpasākumu 4.1. “Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās”, paredzot mērķa sasniegšanai 16,0 milj. EUR no šī apakšpasākuma finanšu līdzekļiem. Tomēr līdz 2020. gada beigām šajā mērķa virzienā tika apstiprināti un īstenoti tikai pieci projekti ar kopējo publiskā finansējuma apmēru 326,6 tūkst. EUR. Tas ir tikai 2% no mērķa virzienam paredzētā finansējuma apjoma, tādēļ arī mērķa rādītājam T16 “Ieguldījumu kopsumma atjaunojamās enerģijas ražošanā” iznākuma progress ir tikai 327,4 tūkst. EUR jeb 0,82% no plānotā iznākuma rādītāja vērtības 40,0 milj. EUR. Ievērojot apakšpasākuma īstenošanas tendences, arī turpmākajos gados tiek prognozēts ļoti neliels atbalsts ieguldījumiem atjaunojamo energoresursu izmantošanai saimniecībās, salīdzinot ar ieguldījumiem citos mērķa virzienos (konkurētspējas, energoefektivitātes palielināšanai u.c.). Tādēļ varam secināt, ka līdz perioda beigām šajā mērķa virzienā plānotā rādītāja vērtība netiks sasniegta un tiks izpildīta tikai nelielā apmērā.

5D – samazināt siltumnīcu gāzu un amonjaka emisijas no lauksaimniecības.

Ieguldījumu mērķa sasniegšanā sniedz atbalsta pasākums M04, kurā no perioda sākuma līdz 2020. gada beigām šī mērķa sasniegšanai tika apstiprināti 769 projekta iesniegumi par 30,1 milj. EUR jeb 183,% no mērķa virzienam paredzētā finansējuma pasākumā. Savukārt pilnībā vai daļēji īstenoti ir 579 projekti par kopējo publisko finansējumu 20,6 milj. EUR jeb 125,1% no mērķa virziena plānotā publiskā finansējuma. Papildus tam jāmin, ka no īstenotajiem projektiem lielākā daļa jeb 576 projekti tika īstenoti 4.1. apakšpasākuma “Atbalsts ieguldījumiem lauku saimniecībās” ietvaros.

Mērķa rādītāja T17 “Procentuālais daudzums LU, uz kurām attiecas ieguldījumi mājlupu turēšanā

(audzēšanā), lai mazinātu SEG un/vai amonjaka emisijas” sasniegtā vērtība ir 4,1% jeb 19 430,8 LU vienības (sasniežamā vērtība 5,27% jeb 25 000 LU vienības), kas ir 77,7% no plānotā. Apstiprinātajos projektos tiek paredzētas investīcijas, kas aptvertu 27 840 LU, uz kurām attiecas ieguldījumi mājlopu turēšanā (audzēšanā), lai mazinātu SEG un/vai amonjaka emisijas jeb 111,4% no plānotās mērķa vērtības.

Izvērtējot sasniegto, secināms, ka virzība šajā mērķa virzienā uz sasniežamajiem rādītājiem ir apmierinoša, jo pēdējo gadu laikā ir ievērojami pieaudzis gan apstiprināto, gan jau īstenotajiem projektiem izmaksātais publiskais finansējums, jo savlaicīgi tika veikti grozījumi pasākuma M04 nosacījumos, lai veicinātu investīciju ieguldīšanu siltumnīcu gāzu un amonjaka emisijas samazināšanas pasākumos.

5E – veicināt oglekļa uzglabāšanu un piesaisti lauksaimniecībā un mežsaimniecībā.

Ieguldījumu šī mērķa sasniegšanā sniedz atbalsta pasākums M08 “Ieguldījumi meža platību paplašināšanā un mežu dzīvotspējas uzlabošanā”. Šī atbalsta pasākuma 8.1.apakšpasākuma “Meža ieaudzēšana un kopšana” un 8.5.apakšpasākuma “Ieguldījumi meža ekosistēmu noturības un ekoloģiskās vērtības uzlabošanai” ietvaros no perioda sākuma līdz 2020. gada beigām tika apstiprināti 11 848 projektu iesniegumi par 33,0 milj. EUR jeb 104,1% no mērķa virzienā paredzētā publiskā finansējuma. Savukārt līdz 2020. gada beigām ir pilnībā vai daļēji īstenoti projekti par kopējo publisko finansējumu 25,6 milj. EUR jeb 80,8% no mērķa virziena plānotā finansējuma, ieaudzējot meža platības, retinot vai nomainot mežaudzes 68 696 ha platībā.

Mērķa rādītāja T19 “Procentuālais daudzums lauksaimniecības un meža zemes, kurā piemēro apsaimniekošanas līgumus, kas sekmē oglekļa piesaisti un uzglabāšanu, sasniegtā vērtība ir 1,31% un pārsniedz plānoto sasniežamo vērtību (0,70%) par 86,4%, ko veido atbalstītie 68 696 ha meža zemes. Lielāko ieguldījumu šī rādītāja izpildē dod apakšpasākums 8.5. “Ieguldījumi meža ekosistēmu noturības un ekoloģiskās vērtības uzlabošanai”, kura ietvaros līdz pārskata perioda beigām ir izmaksāts publiskais finansējums 9 450 projektiem par retināšanas vai mežaudžu nomaiņas darbībām 64 303,6 ha platībā.

Izvērtējot sasniegto, secināms, ka virzība uz sasniežamajiem rādītājiem šajā mērķa virzienā ir uzskatāma par sekmīgu un interese no atbalsta pretendentiem par šiem pasākumiem ir liela. Kopumā ir īstenoti projekti par 80,8% no pieejamā finansējuma, bet atbalstītā meža zeme, kurā tiek piemēroti apsaimniekošanas līgumi, kas sekmē oglekļa piesaisti, jau pārsniedz plānoto platību.

P6 - Veicināt sociālo iekļautību, nabadzības mazināšanu un ekonomisko attīstību lauku apvidos

Šajā prioritātē ieguldījumu sniedz atbalsta pasākumi M06, M07 un M19.

6A – veicināt dažādošanu, mazu uzņēmumu izveidi un attīstīšanu un darbavietu radīšanu.

Šī mērķa sasniegšanai ieguldījumu sniedz LAP atbalsta pasākuma M06 apakšpasākums 6.4. “Atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību radīšanā un attīstībā”, kura īstenošana tika uzsākta 2016. gadā. Apakšpasākuma ietvaros līdz 2020. gada beigām tika apstiprināti projekta iesniegumi 367 atbalsta saņēmējiem ar kopējo publisko finansējumu 26,9 milj. EUR jeb 127,3% no mērķa virzienā pieejamā finansējuma. Pilnībā vai daļēji īstenoti ir 341 projekti 289 atbalsta saņēmējam (72,3% no plānotā skaita) par 17,4 milj. EUR jeb 82,2% no pieejamā finansējuma. Projektu īstenošanu kavē grūtības kredītu piesaistē, kā arī lielai daļai apstiprinātajos projektos paredzēti būvniecības darbi, kas paildzina projektu īstenošanas laiku saistībā ar ekonomisko situāciju būvniecības nozarē (būvniecības izmaksu pieaugums, ierobežots pakalpojuma sniedzēju skaits un kvalificēta darba spēka trūkums).

Mērķa rādītājam T20 “Atbalstīto projektu radītās darbavietas” izpildes progress pārskata periodā ir 590,5

radītās darba vietas, kas pārsniedz vairāk kā 4 reizes plānoto radīto darba vietu skaitu -140. Savukārt apstiprinātajos projekta pieteikumos ir paredzēts izveidot daudz lielāku skaitu jaunu darba vietu – 1 014,5.

6B Sekmēt vietējo attīstību lauku apvidos.

Ieguldījumu šī mērķa sasniegšanā nodrošina atbalsta pasākums M19. Plānošanas periodā atbalstu SVVA stratēģijas īstenošanai ir saņēmušas 35 VRG plānoto 32 VRG vietā, un iznākuma rādītājs ir izpildīts par 109%. Savukārt VRG darbības teritorijas aptvertais iedzīvotāju skaits ir 964 909 (100% no plānotā), kas aptver LAP definēto lauku teritoriju, kā arī ietver pilsētas ar iedzīvotāju skaitu līdz 15 tūkstošiem.

Šajā pasākumā 19.1. apakšpasākums “Sagatavošanās atbalsts” ir pilnībā īstenots, bet 19.2 apakšpasākumā “Atbalsts darbību īstenošanai saskaņā ar SVVA stratēģiju” līdz 2020. gada beigām kopumā ir atbalstīti 3 748 projekti par 68,4 milj. EUR, kas ir 108,8% no pasākuma ietvaros pieejamā publiskā finansējuma. Apakšpasākuma 19.2 ietvaros ir pilnībā vai daļēji īstenoti jau 2 857 projekti, un apakšpasākumā kopumā ir izmaksāts publiskais finansējums 46,9 milj. EUR jeb 74,6% no apakšpasākumam pieejamā publiskā finansējuma.

19.3. apakšpasākuma “Starpteritoriālā un starpvalstu sadarbība” īstenošana tika uzsākta tikai 2017. gadā, bet līdz 2020. gada beigām ir sasniegts ievērojams progress, jo apakšpasākumā apstiprinātais publiskais finansējums ir 4,1 milj. EUR jeb 98,6% no pieejamā. Savukārt īstenoto projektu finansējums šajā apakšpasākumā ir – 2,1 milj. EUR jeb 51,7% no apakšpasākumā pieejamā.

19.4. apakšpasākumā “Vietējās rīcības grupas darbības nodrošināšana, teritorijas aktivizēšana” vērojams pieaugums, jo uzņemtās saistības līdz 2020. gada beigām bija 11,6 milj. EUR jeb 97,7% no plānotā finansējuma, bet pilnīgi vai daļēji ir īstenoti projekti par 7,0 milj. EUR, kas ir 59,4% no apakšpasākumam pieejamā publiskā finansējuma.

Arī atbalsta pasākums M07 dod ieguldījumu šī mērķa virziena rezultātu sasniegšanā. No perioda sākuma līdz 2020. gada beigām ir apstiprināti 364 projekta iesniegumi par 125,2 milj. EUR jeb 98,9% no pasākumam pieejamā publiskā finansējuma. Atbalsta pasākuma īstenošana tika uzsākta tikai 2016. gadā un lielākajai daļai projektu īstenošanas laiks ir divi gadi, tādēļ pilnībā vai daļēji ir īstenoti 331 projekti par 112,2 milj. EUR, kas ir 88,7% no pasākumam pieejamā publiskā finansējuma.

Mērķa rādītāja T21 “Procentuālais daudzums lauku iedzīvotāju, uz kuriem attiecas vietējās attīstības stratēģijas” sasniegtā vērtība ir 94,3%, kas ir 100% no plānotās rādītāja vērtības.

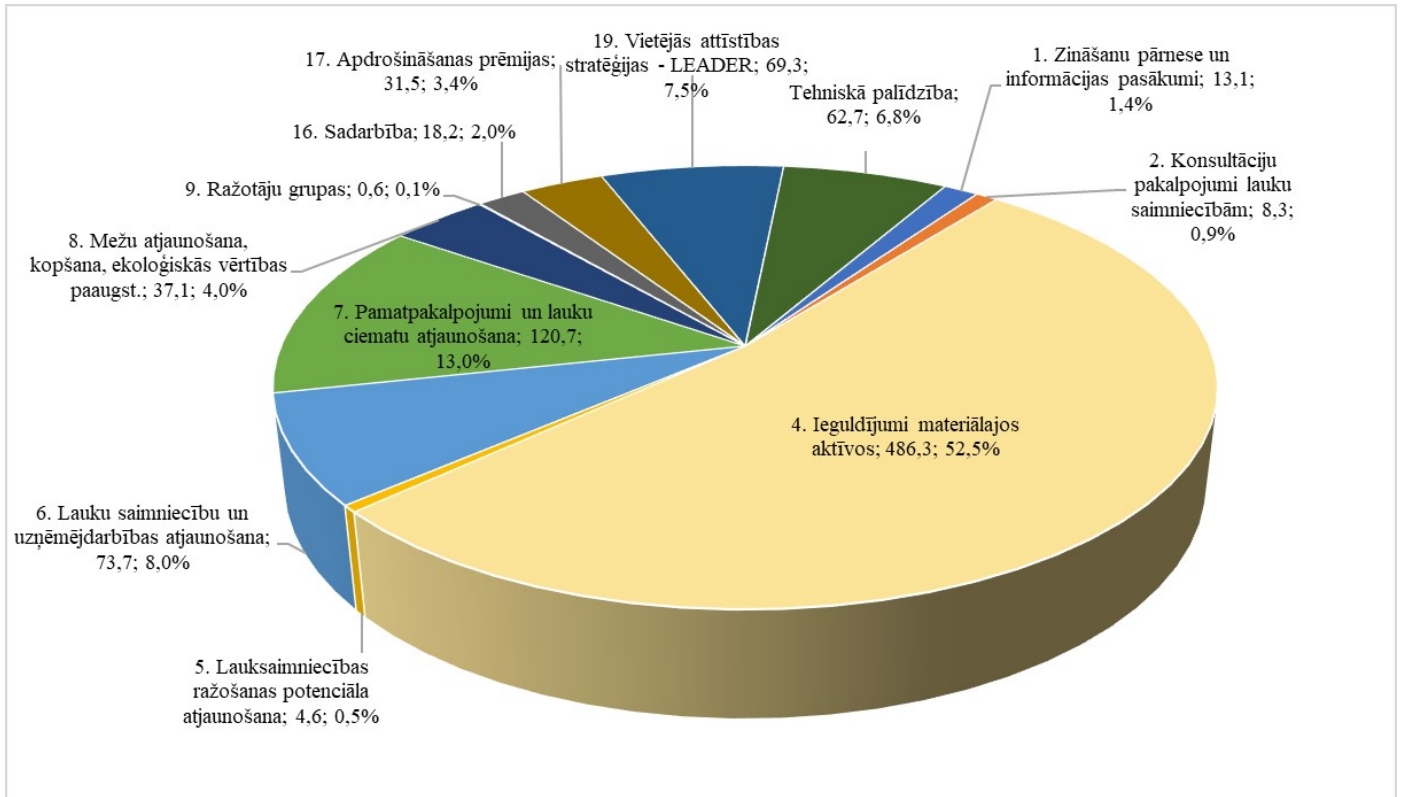
Mērķa rādītāja T22 “Procentuālais daudzums lauku iedzīvotāju, kuri gūst labumu no uzlabotiem pakalpojumiem/ infrastruktūras” sasniegtā vērtība uz atskaites perioda beigām bija 3,4% (sasniegtā vērtība 1,98%), kas ir 173,4% no plānotās rādītāja vērtības un kuru veido 35 119 iedzīvotāji, kuri gūst labumu no uzlabotās infrastruktūras - lauku ceļiem.

Pasākuma īstenošanas rezultātā labumu no uzlabotās infrastruktūras ir guvuši vairāk iedzīvotāju kā plānots, jo par pieejamo finansējumu pašvaldības var atļauties sāktot vairāk ceļu km (1 501,7 km), kas jau uz atskaites perioda beigām pārsniedz LAP paredzētos 840 km. Sākotnēji, plānojot pārbūvēto ceļu km, tika ņemtas vērā maksimālās viena km grants ceļu izmaksas, bet, veicot būvniecības pakalpojumu iepirkumus, reālās izmaksas pārsvarā bija zemākas.

Savukārt mērķa rādītājam T23 “Atbalstīto projektu radītās darbvietas (LEADER)” mērķa izpildes rādītāja progress uz pārskata perioda beigām ir 59,7% no plānotās vērtības jeb 119,4 projektu īstenošanas gaitā radītās darba vietas. Tomēr uzņēmumu plānotais jaunradīto darba vietu skaits apstiprinātajos projektos

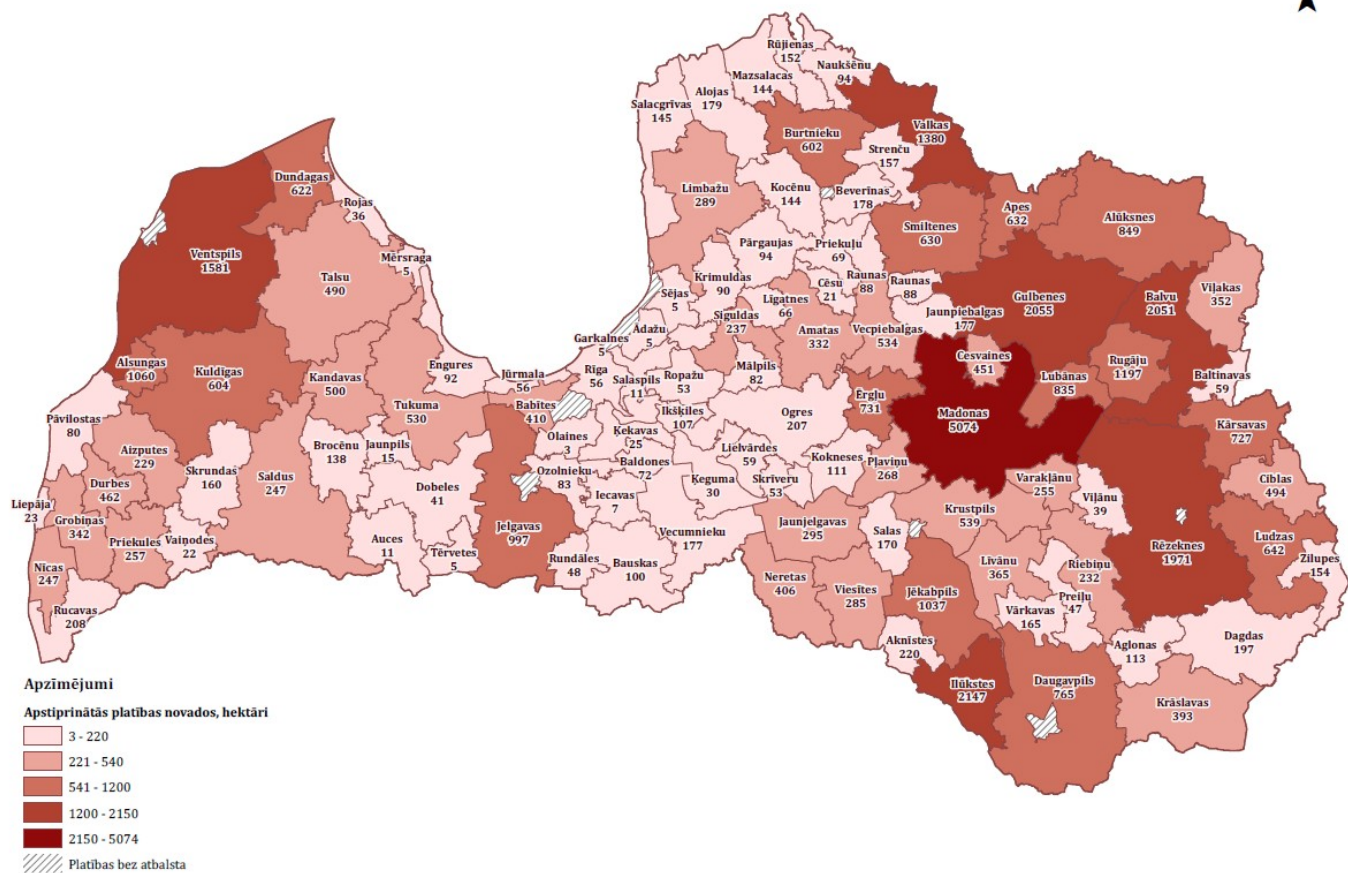
liecina, ka šī mērķa rādītāja sasniegšana būs sekmīga un rādītājs var pat tikt pārsniegts.

Kopumā, apskatot un analizējot visu LAP prioritāšu rezultatīvo rādītāju virzību uz darbības rezultātu satvarā noteiktajiem 2023. gada mērķiem, varam secināt, ka LAP īstenošana uz 2020. gada beigām pārsvarā noris sekmīgi, un vairākas mērķa vērtības ir jau sasniegtas vai pat pārsniegtas. Savukārt atsevišķos rādītājos, kuru izpilde līdz šim nav bijusi tik sekmīga, turpmākajos gados vēl līdz perioda noslēgumam tiek sagaidīts progress rādītājiem plānoto mērķa vērtību sasniegšanā.

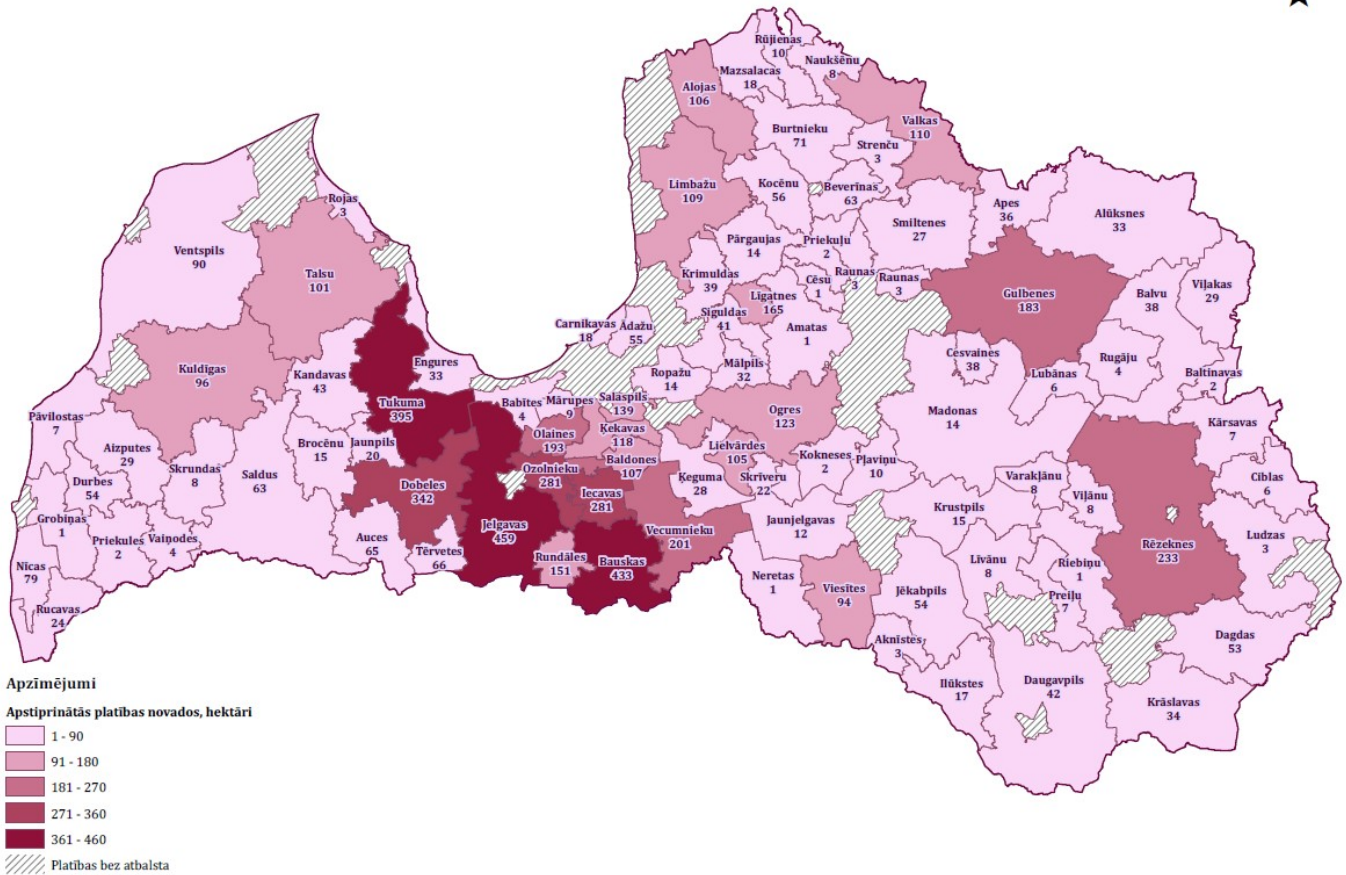
1.attēls. 2014.-2020. gadā apstiprinātais (īstenoto un īstenošanā esošo projektu) finansējums LAP sadalījumā pa projektveidīgajiem pasākumiem. A ZM pēc LAD datiem

LAP pasākuma M10 aktivitātē 10.1.1. „Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālajos” (BDUZ) 2020. gadā apstiprinātās platības

2. attēls. Aktivitātē M10.1.1. „Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālajos” 2020. gadā apstiprinātās platības Avots: LAD

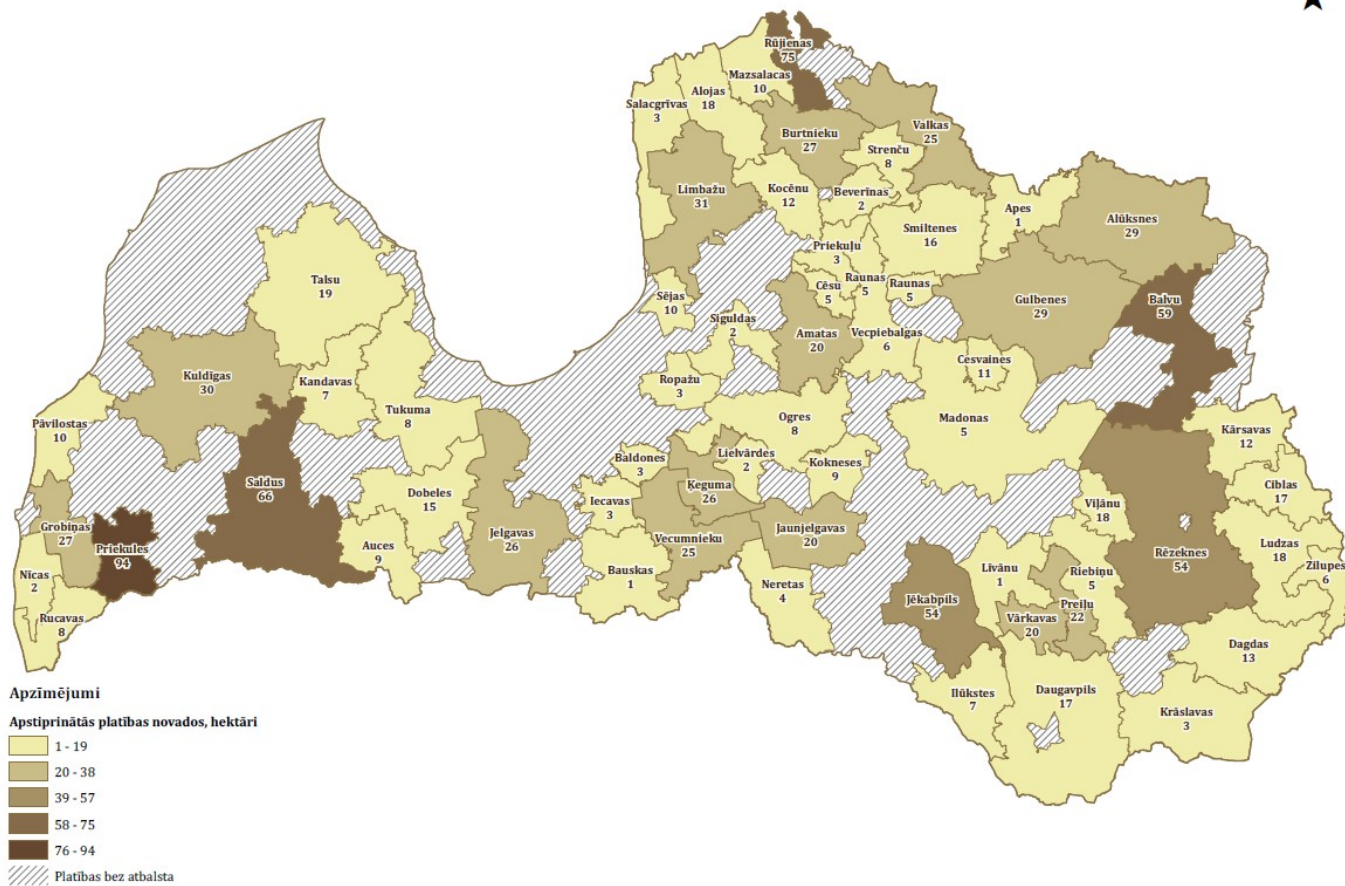
LAP pasākuma M10 aktivitātē 10.1.2. "Vidi saudzējošu metožu pielietošana dārzkopībā" (VSMD) 2020. gadā apstiprinātās platības

3. attēls. Aktivitātē M10.1.2. "Vidi saudzējošu metožu pielietošana dārzkopībā" 2020. gadā apstiprinātās platības Avots: LAD

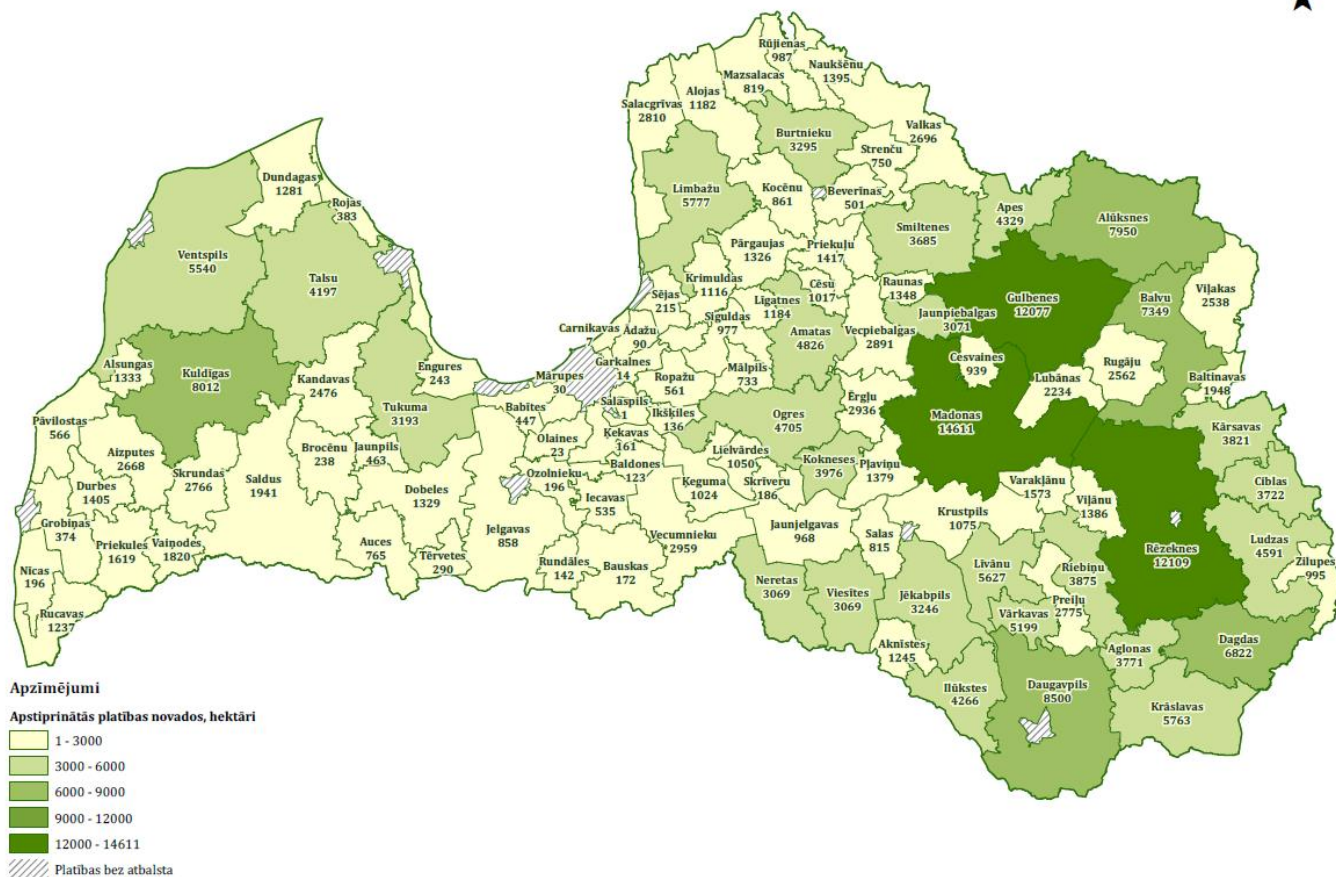

LAP pasākuma M10 aktivitātē 10.1.4. "Saudzējošas vides izveide, audzējot augus nektāra ieguvei" (SVIN) 2020. gadā apstiprinātās platības

5.attēls. Aktivitātē M10.1.4. "Saudzējošas vides izveide, audzējot augus nektāra ieguvei" 2020. gadā apstiprinātās platības Avots: LAD

LAP pasākumā M11 „Bioloģiskā lauksaimniecība” (BLA) 2020. gadā apstiprinātās platības

6.attēls. Pasākumā M11. “Bioloģiskā lauksaimniecība” 2020. gadā apstiprinātās platības Avots: LAD

1.e) Citi LAP specifiski elementi [pēc izvēles]

2020. gads Latvijas lauksaimniecībā un pārtikas ražošanā raksturojās ar tirgus nestabilitāti Covid-19 pandēmijas ietekmē. Kaut arī gadā kopumā un nozares kopējā griezumā šī ietekme nebija visai izteikta, atsevišķos laikposmos un atsevišķās nozarēs bija novērojami būtiski cenu samazinājumi, kas pasliktināja saimniecību finansiālo situāciju un rentabilitāti.

Piena nozare:

Piena nozare cieta visvairāk Covid-19 pandēmijas pirmajos mēnešos 2020. gadā, jo strauji un būtiski pazeminājās piena iepirkuma cena, - gada otrajā ceturksnī cenas kritums sasniedza 17%. Otrajā pusgadā gan piena iepirkuma cena pieauga, taču 2019. gada līmenis sasniegts netika. Piena nozare Latvijā ir izteikti atkarīga no eksporta, tādēļ, pandēmijas ietekmē samazinoties kopējam tirgus pieprasījumam pēc piena produktiem, ražotājiem samazinājās iepirkuma cenas. Gada vidējā iepirkuma cena pienam 2020. gadā bija 280,94 EUR/tonnu, kas bija par 4% mazāk nekā 2019. gadā. Vienlaikus, piena iepirkuma cena Latvijā saglabājās starp zemākajām ES dalībvalstu vidū.

Arī piena un piena produktu eksportā bija jūtama Covid-19 ietekme, - eksports vērtības izteiksmē samazinājās par 2,4%, salīdzinot ar 2019. gadu, taču laikā no aprīļa līdz augustam, kad pandēmijas ietekme bija visizteiktākā, eksporta kritums pret 2019. gada atbilstošo periodu sasniedza pat 9%. Piena un piena produktu imports 2020. gadā pieauga par 2,2%.

Piena iepirkums Latvijā 2020. gadā sasniedza 790,5 tūkst. tonnu, kas ir par 0,7% vairāk nekā 2019. gadā.

Cūkgaļas nozare:

2020. gadā kopš pavasara, ar īslaicīgiem pārtraukumiem vasarā, Latvijā pazeminājās cūkgaļas iepirkuma cena, un līdz gada beigām cūkgaļas vidējās iepirkuma cenas Latvijā bija samazinājušās attiecīgi par 39% - 41%. Zemākais cenas punkts, cenai noslīdot līdz vēsturiski zemākajam līmenim, tika sasniegts novembra beigās - 110,3 EUR/100kg,

Arī cūkgaļas cenas lejupslīdi izraisīja Covid-19 izplatības ierobežošanas pasākumu ietekmē izveidojies Eiropas Savienības tirgus pārsātinājums, tostarp arī Latvijā, jo minēto pasākumu ietekmē būtiski samazinājās pieprasījums, it īpaši no ēdināšanas un tūrisma sektoriem. Tomēr nelabvēlīgo situācijas attīstību 2020. gada pēdējā ceturksnī vēl vairāk pastiprināja Āfrikas cūku mēra izplatība Vācijā, kas ir lielākais Eiropas Savienības cūkgaļas eksportētājs un sastapās ar eksporta aizliegumiem no daudzām trešajām valstīm, tādējādi lielu daļu novirzot Eiropas Savienības iekšējā tirgū un izraisot gan cūkgaļas, gan dzīvū sivēnu cenas samazināšanos.

Covid-19 negatīvo ietekmi, samazinoties tirgus pieprasījumam cūkgaļas nozarē, apliecina arī nokauto dzīvnieku skaita samazinājums 2020. gadā (par 11% salīdzinājumā ar 2019. gadu) un iegūtās cūkgaļas daudzuma samazinājums (par 9%).

Vienlaikus ar cūkgaļas iepirkuma cenu pazemināšanos cūkaudzētājiem kopš 2020. gada vidus bija saskaras jāsastopas ar pieaugošām ražošanas izmaksām saistībā ar lopbarības graudu cenu kāpumu, kas vēl vairāk samazināja cūkaudzētāju ienākumus.

Putnkopības nozare:

Arī mājputnu nozares uzņēmumi 2020. gadā saskārās ar Covid-19 negatīvo ietekmi, būtiski samazinoties

ieņēmumiem un izraisot finansiālas grūtības. Nozares lielākais tirgus bija viesmīlības sektors, kur pandēmijas ierobežošanai ieviesto drošības pasākumu dēļ būtiski samazinājās pieprasījums, tādēļ ražotāji lielu apjomu olu, kas ražots pārdošanai svaigā veidā, bija spiesti novirzīt uz pārstrādi, kur to iepirkuma cena ir par 40 % zemāka.

Liellopu gaļas nozare:

2020. gadā liellopu gaļas cenai kopumā bijusi lejupslīdoša tendence, ko var saistīt ar nozares atkarību no dzīvu liellopu eksporta un pieprasījuma samazinājumu eksporta tirgos Covid-19 ietekmē.

2020. gadā dzīvo liellopu un liellopu gaļas eksports bija samazinājies par 2% vērtības izteiksmē, salīdzinot ar 2019. gadu, taču gada otrajā un trešajā ceturksnī kopā eksportā bija vērojams kritums par 10% (salīdzinājumā ar gadu iepriekš).

Graudkopības nozare:

Centrālās Statistikas Pārvaldes dati liecina, ka 2020. gadā iegūta Latvijā lielākā graudaugu kopražā – 3,5 milj. tonnu, kas ir par 10,5% augstāka kā 2019. gadā. Ar graudaugiem apsēti 753,7 tūkst. ha., kas ir par 1,5% vairāk nekā 2019. gadā.

Graudaugi arī 2020. gadā bija otra nozīmīgākā lauksaimniecības produktu grupa Latvijas eksportā, sasniedzot 542 milj. EUR kopējo vērtību jeb 17% no kopējās pārtikas un lauksaimniecības produktu eksporta vērtības.

2019./2020. tirdzniecības gadā Latvija graudaugu eksportā sasniedza augstākais rādītājs pēdējo piecu tirdzniecību gadu laikā, eksportējot graudaugus (kviešu, miežus, rudzus, auzas, tritikāli, kukurūzu, rīsus, graudu sorgo, griķus) 3,0 milj.t apjomā. 85% no šī kopējā eksporta apjoma sastādīja kvieši.

1.f) Attiecīgā gadījumā ieguldījums makroreģionālajās un jūras baseinu stratēģijās

Kā noteikts Regulas (ES) Nr. 1303/2013 27. panta "Programmu saturs" 3. punktā, 96. panta "Mērķa "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai"" 3. punkta e) apakšpunktā, 111. panta "Īstenošanas ziņojumi attiecībā uz mērķi "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai"" 3. punktā, 4. punkta d) apakšpunktā un I pielikuma 7.3 sadaļā "Galveno programmu ieguldījums makroreģionālajās un jūras baseinu stratēģijās", šī programma sniedz ieguldījumu makroreģionālajās un/vai jūras baseina stratēģijās:

Stratēģija Baltijas jūras reģionam (turpmāk – Stratēģija) ir viena no tām ES iniciatīvām, kuru izstrādāšanā Latvija ir iesaistījusies kopš idejas rašanās brīža. Stratēģijai tika izvirzīti trīs pamatmērķi: "Glābt jūru", "Apvienot reģionu" un "Celt labklājību". Stratēģijas īstenošana balstās uz Rīcības plānu, kurš tiek regulāri atjaunots.

LAP atbalsts sniedz ieguldījumu divu Stratēģijas mērķu sasniegšanā – "Glābt jūru" un "Celt labklājību".

Kā vieni no prioritārajiem pasākumiem, kas tiek īstenoti LAP 4. prioritātes ietvaros, ir M10 „Agrovide un klimats” un M11 “Bioloģiskā lauksaimniecība”, atbalstot bioloģiskās lauksaimniecības un integrētās dārzkopības attīstību, kas būtiski samazina ķīmisko vielu slodzi vidē, salīdzinot ar intensīvo lauksaimniecību, kā arī uzturot rugāju lauku ziemas periodā, tā kopumā veicinot intensīvās lauksaimniecības radītā piesārņojuma samazināšanu īpaši jutīgajā teritorijā un līdztekus mazinot piesārņojuma nonākšanu jūrā no pielietotajiem minerālmēsliem, organiskajiem mēsliem un augu aizsardzības līdzekļiem. Atbalsts agrovides pasākumiem turpina arī ekstensīvu bioloģiski vērtīgo zālāju apsaimniekošanu, palielinot augu barības vielu saturu augsnē un mazinot erozijas ietekmi, tādejādi veicinot bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, klimata pārmaiņu samazināšanu un ūdens kvalitātes uzlabošanu.

Savukārt labklājības celšanu Baltijas jūras reģionā veicina tādi LAP pasākumi kā M04 „Ieguldījumi materiālajos aktīvos”, M06 “Lauku saimniecību un uzņēmējdarbības attīstība”, M16 “Sadarbība”, atbalsta pasākumi M19 LEADER pieejas ietvaros u.c.

Stratēģijas mērķu “Celt labklājību” un “Glābt jūru” sasniegšanu nodrošina arī LAP pasākums M01 “Zināšanu pārnese un informācijas pasākumi” un pasākums M02 “Atbalsts konsultāciju pakalpojumu izmantošanas veicināšanai”. Šo pasākumu ietvaros iegūtās zināšanas nodrošina lauku uzņēmumu darbības efektivitātes celšanu un dažādošanu, tā sekmējot labklājības pieaugumu lauku teritorijās. Kā viens no mērķiem ir arī uzlabot zināšanas vides aizsardzības un klimata pārmaiņu jomā, kas pastarpināti veicina laba jūras vides stāvokļa saglabāšanu.

Tādejādi, izmantojot jau esošos pasākumus LAP ietvaros, netieši tiek īstenota arī Stratēģija, kuras īstenošanai atsevišķi finanšu resursi nav pieejami, tomēr pasākumu līmenī dažādu ES programmu un finansējuma instrumentu ietvaros ir iespējams saņemt nozīmīgu atbalstu un tā sniegt ieguldījumu Stratēģijas mērķu īstenošanā.

- ES stratēģija Baltijas jūras reģionam (EUSBSR)
- ES stratēģija Donavas reģionam (EUSDR)
- ES stratēģija Adrijas un Jonijas jūras reģionam (EUSAIR)
- ES stratēģija Alpu reģionam (EUSALP)
- Atlantijas jūras baseina stratēģija (ATLSBS)

1.f1) EUSBSR

Mērķis(-i), politikas joma(-as) un horizontālās darbība(-as), uz ko attiecas programma:

	Mērķi
☒	1 - glābt jūru
☐	2 - nodrošināt reģiona pieejamība
☒	3 - palielināt labklājību
	Politikas jomas
☒	4.1 - Bioekonomika
☐	4.2 - Kultūra
☐	4.3 - Izglītība
☐	4.4 - Enerģētika
☐	4.5 - Apdraudējumi
☐	4.6 - Veselība
☒	4.7 - Inovācija
☒	4.8 - Barības vielas
☐	4.9 - Drošs
☐	4.10 - Drošs
☐	4.11 - Kuģis
☒	4.12 - Tūrisms
☐	4.13 - Transports
	Horizontālās rīcības
☐	5.1 - Spēja
☒	5.2 - Klimats
☐	5.3 - Kaimiņi

Darbības vai mehānismi, kas izmantoti, lai programmu labāk saistītu ar EUSBSR

A. Vai programmas uzraudzības komitejā piedalās makroreģionālie koordinatori (galvenokārt valsts koordinatori, politikas jomas koordinatori, horizontālo pasākumu koordinatori vai vadības komiteju/koordinācijas grupu locekļi)?

Jā Nē

B. Vai atlases kritērijos ir piešķirti papildu punkti īpašiem pasākumiem, kas atbalsta EUSBSR?

Jā Nē

C. Vai programma ieguldījusi EUSBSR ES fondus?

Jā Nē

Vai jūsu programma turpmāk plāno ieguldīt EUSBSR? Paskaidrojiet (1 konkrēts teikums)

Ar LAP īstenošanu arī turpmāk plānots sekmēt EUSBSR īstenošanu atbilstoši mērķiem un politikas jomām, kas norādītas f) sadaļā ietvertajā tabulā.

D. Iegūtie rezultāti saistībā ar EUSBSR (nepiemēro 2016. gadam)

Neattiecas

E. Vai programma pievēršas EUSBSR apakšmērķiem (kas atbilst konkrētiem mērķiem un rādītājiem), kā tas norādīts "EUSBSR rīcības plānā"? (Norādiet mērķi un rādītāju)

Neattiecas

1.g) Valūtas kurss, ko izmanto AIR konvertēšanai (valstis, kur nav EUR)

Neattiecas

2. NOVĒRTĒŠANAS PLĀNA ĪSTENOŠANAS PROGRESS.

2.a) Apraksts par visām izmaiņām, kas attiecīgajā gadā izdarītas LAP novērtēšanas plānā, un šo izmaiņu pamatojums.

Pārskata gadā nav bijusi nepieciešamība veikt izmaiņas novērtēšanas plānā.

2.b) Gada gaitā veikto novērtēšanas darbību apraksts (saistībā ar novērtēšanas plāna 3. punktu).

Nepārtrauktās novērtēšanas sistēma sastāv no sekojošām sadaļām, un pastāvīgi tiek veikti darbi to ieviešanai:

Datu uzkrāšana un apstrāde. Tiek risināti novērtēšanas procesa metodoloģiskie jautājumi, pilnveidojot intervences loģiku pasākumu griezumā un datu uzkrāšanu. Lai kopīgi izprastu un nodrošinātu, ka ir pieejami kvalitatīvi, rādītāju aprēķināšanai nepieciešamie, dati, tika organizētas tikšanās starp novērtētājiem un ZM, LAD, Centrālās Statistikas Pārvaldes (CSP), LLKC, Valsts Lauku Tīkla, Latvijas Lauksaimniecības universitātes un Valsts augu aizsardzības dienesta pārstāvjiem.

Tematisko novērtējumu, kas izriet no aktuālām lauku attīstības vajadzībām, izstrāde. Pārskata gadā tika sagatavots novērtējumi par:

- LAP ietekmi uz inovācijām;
- bioloģiskās lauksaimniecības sektora produkcijas izlaidi un aprēķinu no 2015. līdz 2019. gadam.

2.c) Apraksts par darbībām, kas veiktas attiecībā uz datu nodrošināšanu un pārvaldību (saistībā ar novērtēšanas plāna 4. punktu).

Novērtēšanas vajadzībām tiek uzturēta nepieciešamo rādītāju sistēma, pastāvīgi atjaunojot un uzkrājot aktualizētus datus no dažādu institūciju datubāzēm. Pamatā novērtēšanai tiek izmantoti atbalsta pieteikumu dati no LAD, uzņēmējdarbības rādītāji no Valsts ieņēmumu dienesta, statistikas dati no Lauku saimniecību datu uzskaites tīkla (SUDAT), CSP, Farm Accountancy Data network (FADN), EUROSTAT u.c. Papildus, datu iegūšanai tika sagatavotas anketas un veiktas aptaujas atbalsta saņēmējiem un atbalsta nesaņēmējiem.

Novērtētāji aktīvi piedalās visos Eiropas lauku attīstības novērtēšanas palīdzības dienesta (ENPD) rīkotajos labas prakses darba semināros, gan prezentējot savu pieredzi tematiskajos novērtējumos, gan diskutējot ar citiem, semināru dalībniekiem. Pārskata gadā labas prakses semināri tika organizēti, lai palīdzētu gatavoties jaunā plānošanas perioda KLP Stratēģiskā plāna izstrādei.

2.d) Pabeigto novērtējumu saraksts un atsauces uz šo novērtējumu publicēšanas vietu tiešsaistē.

Izdevējs/redaktors	AREI
Autors(-i)	A.Vēveris, A.Pužulis, E.Benga., J.Hazners, A. Hauka
Nosaukums	Lauku attīstības programmas 2014-2020 ietekme uz inovācijām
Kopsavilkums	Pētījumā novērtēta LAP atbalsta ietekme uz inovācijām, sniedzot esošā atbalsta veidu efektivitātes izvērtējumu, kā arī izstrādājot ieteikumus turpmākajā periodā sniedzamā atbalsta veidiem un atbalsta saņemšanas nosacījumiem.
URL	https://www.arei.lv/sites/arei/files/files/lapas/Atskaite_inov%C4%81cijas.pdf

Izdevējs/redaktors	AREI
Autors(-i)	A.Vēveris, E.Benga
Nosaukums	Bioloģiskās lauksaimniecības sektora produkcijas izlaides aprēķins
Kopsavilkums	Novērtējumā veikta analīze par bioloģiskās lauksaimniecības produkcijas fizisko apjomu, cenu un vērtības līmeni un dinamiku atsevišķiem produktiem un to grupām. Veikts produkcijas vērtības salīdzinājums ar kopējo lauksaimniecības produkciju, izmantojot lauksaimniecības ekonomiskā kopaprēķina (LEK) datus.
URL	https://www.arei.lv/sites/arei/files/files/lapas/Atskaite_BLS_produkcija_aprekini.pdf

2.e) Pabeigto novērtējumu kopsavilkums, galveno uzmanību pievēršot novērtējuma konstatējumiem.

Please summarize the findings from evaluations completed in 2020, per CAP objective (or RDP priority, where appropriate).

Report on positive or negative effects/impacts (including the supporting evidence). Please don't forget to mention the source of the findings.

Pārskata gadā veikti novērtējumi konkurētspējas jomā.

Novērtējums *“Lauku attīstības programmas 2014-2020 ietekme uz inovācijām”*

Novērtējumā par atbalsta ietekmi uz inovācijām izvērtēta ar LAP 2014-2020 finansējuma palīdzību ieviestajos projektos veikto inovāciju atbilstība inovāciju kategorijām, veidiem un līmeņiem, kā arī sagatavoti ieteikumi iespējamām izmaiņām inovāciju jēdziena definīcijā, atsevišķu pasākumu atbalsta nosacījumos un inovāciju informatīvās vides uzlabošanā. Novērtējuma ietvaros analizēti gan LEADER ietvaros realizētie inovatīvie projekti, gan uz inovācijām tieši vērsta pasākuma “Sadarbība” ietvaros paveiktais.

Novērtējuma galvenie secinājumi un ieteikumi:

- LAP pasākumu atbalsta saņēmēji ir aktīvi pielietojusi dažāda veida un līmeņa inovatīvus risinājumus, it īpaši saimniecību līmenī;
- vislielākais inovatīvu projektu skaits ir lauksaimniecības nozarē, būtiskas inovācijas “zaļā kursa” jomā (galvenokārt bioloģiskajās saimniecībās);
- dalījuma pa inovāciju veidiem visvairāk ir veiktas procesu un tehnoloģiju inovācijas. Sociālās, produktu, vides & klimata inovācijas ir ievērojami mazāk sastopamas, bet vismazāk inovācijas ieviestas mārketingā un biznesa organizācijā;
- jāzskata iespēju projektu vērtēšanā noteikt projektu atlases kritērijos papildu punktus tiem projektiem, kuros veic ieguldījumus materiālajos aktīvos, kā arī lauku uzņēmējdarbības veicināšanā (pašreizējie M04 un M06 pasākumi), ja projekti ir inovatīvi vismaz vietējās pašvaldības līmenī;
- lai dažādotu inovācijas pēc to veida, var paredzēt papildus punktu konkrēta veida inovācijām;
- inovāciju sapratnes paplašināšanai var kritērijos paredzēt lielāku sociālo inovāciju lomu, papildinot to ar apmācībām par sociālajām inovācijām.

Novērtējums *“Bioloģiskās lauksaimniecības sektora produkcijas izlaides aprēķins”*

Novērtējumā apkopoti dati par bioloģiskās produkcijas ražošanu un veikts bioloģiskās produkcijas vērtības aprēķins par laiku no 2015. līdz 2019. gadam.

Novērtējuma galvenie secinājumi un ieteikumi:

- bioloģisko produktu īpatsvaram kopējā produkcijā ir tendence palielināties, no 2015.-2019. gadam palielinājies 2 reizes: no 3,8% 2015. gadā līdz 6,8% 2018.-2019. gadā;
- atsevišķu bioloģisko produktu īpatsvars kopējā produkcijā ir ļoti atšķirīgs, augstākais - griķiem, auzām, pārējām tehniskām kultūrām (ārstniecības augi, garšaugi), augļiem un ogām, ļoti zems - kviešiem un rapsim;
- lopkopībā augstākais bioloģiskās ražošanas īpatsvars ir aitām un kazām, t.sk. kazu pienam, citiem dzīvniekiem (truši, brieži, zirgi), kā arī biškopības produktiem, bet zemākais – putnkopības

produkcijai (putnu gaļa, olas) un cūkgaļai;

sniegti tehniski ieteikumi, lai pilnveidotu aprēķiniem un analīzei pieejamos datus.

2.f) Apraksts par komunikācijas darbībām, kas veiktas attiecībā uz novērtējuma konstatējumu publiskošanu (saistībā ar novērtēšanas plāna 6. punktu).

Atsaucas uz novērtēšanas plānu, apraksta visas tā īstenošanas grūtības un norāda pieņemtos vai ierosinātos risinājumus.

Datums/laikposms	17/12/2020
Komunikācijas darbības/ pasākuma nosaukums un apspriesto/ izplatīto novērtējuma konstatējumu temats	LLU konference
Darbības/pasākuma vispārīgais organizētājs	LLU
Izmantotie informācijas kanāli/ formāts	Prezentācija par Bioloģiskās lauksaimniecības attīstības reģionāliem aspektiem
Mērķauditorijas veids	Lauksaimniecības zinātnisko iestāžu darbinieki, ZM speciālisti, konsultāciju dienesta darbinieki, lauksaimnieku biedrības, uzņēmumu vadītāji, pakalpojumu sniedzēji un topošie lauksaimniecības speciālisti
Aptuvenais sasniegto ieinteresēto personu skaits	150
URL	https://www.llu.lv/lv/tiessaistes-konference-eiropas-zalais-kurss-bioekonomikas-attistibai

Datums/laikposms	31/01/2020
Komunikācijas darbības/ pasākuma nosaukums un apspriesto/	LU 78. Zinātniskā konference

izplatīto novērtējuma konstatējumu temats	
Darbības/pasākuma vispārīgais organizētājs	LU
Izmantotie informācijas kanāli/ formāts	Prezentācija par bioloģiskās lauksaimniecības nozīmi
Mērķauditorijas veids	Starptautiskie eksperti, zinātnieki, pētnieki, nozares pārstāvji, studenti
Aptuvenais sasniegto ieinteresēto personu skaits	200
URL	https://www.arei.lv/sites/arei/files/files/lapas/Biol.saimn_%20nozime_%2031.01.2020_LAND%20%281%29.pdf

Datums/laikposms	15/10/2020
Komunikācijas darbības/pasākuma nosaukums un apspriesto/izplatīto novērtējuma konstatējumu temats	Latvijas lauku forums (LLF)
Darbības/pasākuma vispārīgais organizētājs	LLF
Izmantotie informācijas kanāli/ formāts	Prezentācija par pasākumā par VRG pašnovērtējuma un SVID sagatavošanu
Mērķauditorijas veids	Vietējās rīcības grupas

Aptuvenais sasniegto ieinteresēto personu skaits	50
URL	https://www.arei.lv/sites/arei/files/files/lapas/LLF_Pashnovertejums_raditaji_15.10.2020.pdf

Datums/laikposms	28/07/2020
Komunikācijas darbības/ pasākuma nosaukums un apspriesto/ izplatīto novērtējuma konstatējumu temats	VLT Sadarbības padomes sanāksme
Darbības/pasākuma vispārīgais organizētājs	VLT
Izmantotie informācijas kanāli/ formāts	Prezentācija par jaunā perioda KLP plānoto rādītāju vērtībām un aprēķiniem
Mērķauditorijas veids	VLT Sadarbības padomes locekļi
Aptuvenais sasniegto ieinteresēto personu skaits	20
URL	http://www.laukutikls.lv/

Datums/laikposms	20/02/2020
Komunikācijas darbības/ pasākuma nosaukums un apspriesto/ izplatīto novērtējuma konstatējumu temats	Zinātniski praktiskā konference „Līdzsvarota lauksaimniecība”
Darbības/pasākuma vispārīgais organizētājs	LLU

organizētājs	
Izmantotie informācijas kanāli/ formāts	Prezentācija par bioloģisko lauksaimniecību
Mērķauditorijas veids	Lauksaimniecības zinātnisko iestāžu darbinieki, ZM speciālisti, konsultāciju dienesta darbinieki, lauksaimnieku biedrības, uzņēmumu vadītāji, pakalpojumu sniedzēji un topošie lauksaimniecības speciālisti
Aptuvenais sasniegto ieinteresēto personu skaits	200
URL	https://www.arei.lv/sites/arei/files/files/lapas/BLS_20.02.2020.EBenga_LLKonf.pdf

Datums/laikposms	07/10/2020 - 16/10/2020
Komunikācijas darbības/ pasākuma nosaukums un apspriesto/ izplatīto novērtējuma konstatējumu temats	Žurnāls "IR"
Darbības/pasākuma vispārīgais organizētājs	Žurnāls "IR"
Izmantotie informācijas kanāli/ formāts	Sniegtas atbildes uz jautājumiem par lielo lauku saimniecību atbalstu un attīstību, komentēts sagatavotais materiāls
Mērķauditorijas veids	Žurnāls "IR" lasītāji
Aptuvenais sasniegto ieinteresēto personu skaits	10000
URL	https://ir.lv/

2.g) Novērtēšanas rezultātu sakarībā veikto turpmāko pasākumu apraksts (saistībā ar novērtēšanas plāna 6. punktu).

Atsaucas uz novērtēšanas plānu, apraksta visas tā īstenošanas grūtības un norāda pieņemtos vai ierosinātos risinājumus.

<p>Turpmākajiem pasākumiem būtisks novērtēšanas rezultāts (aprakstīt konstatējumu un norādīt avotu iekavās)</p>	<p>Inovāciju kontekstā: LAP atbalsta saņēmēji ir aktīvi pielietojuši inovatīvus risinājumus, īpaši saimniecību līmenī. Vislielākais inovatīvu projektu skaits ir lauksaimniecībā, arī pārtikas rūpniecībā, izmitināšanas un ēdināšanas pakalpojumu, izklaides un atpūtas nozarēs, kā arī kokapstrādē. biežākais inovāciju veids-procesu un tehnoloģiju. SVVA kontekstā galvenais ieteikums saistīts ar vienotas inovāciju definīcijas un raksturojošo rādītāju noteikšanu.</p>
<p>Īstenotie turpmākie pasākumi</p>	<p>Inovāciju kontekstā: plānots sekmēt inovāciju pārņemšanu l-sbā, m-sbā un pārtikas ražošanā. Pārejas periodā Sadarbības pasākumi noteikti turpināmi vēl plašāk, ar atsevišķām izmaiņām, kas saistāmas ar priekšfinansējumu, likmēm, specif. iepirkumiem, ņemot vērā situāciju attiecīgajā specializācijā. Pārdomāt un iespējams paredzēt projektu vērtēšanā papildu punktus tiem projektu pieteikumiem, kuros paredz ieguldījumus konkurētspējas paaugstināšanai, kā arī lauku uzņēmējdarbības veicināšanā. Saglabāt Sadarbības pasākumā esošo finansējuma apmēru pretendentiem. LEADER/SVVA pieejas kontekstā: Pārejas perioda īstenošanai LAD projektu iesnieguma veidlapā ir papildinājis ar inovāciju raksturojošām pazīmēm, lai atbalsta pretendents labāk spētu identificēt, vai plānotais projekts ir saistīts ar inovācijām. KLP SP izstrādes tematiskajā darba grupā “Lauku telpa” diskutēts par inovāciju kritērija noteikšanu kā vienu no kritērijiem, kuru VRG var piemērot projektiem atbalsta intensitātes paaugstināšanai.</p>
<p>Par turpmākajiem pasākumiem atbildīgā iestāde</p>	<p>Vadošā iestāde</p>

<p>Turpmākajiem pasākumiem būtisks novērtēšanas rezultāts (aprakstīt konstatējumu un norādīt avotu iekavās)</p>	<p>Bioloģiskās lauks. (BLS) kontekstā veikts aprēķins šī sektora produkcijas izlaidei, konstatējot, ka bio. produktu īpatsvaram kopējā produkcijā ir tendence palielināties (3,8% 2015.gadā, 6,8% 2019.gadā). Identificētas produktu grupas, kuru īpatsvars bio. produkcijā ir visaugstākais un kuru – zems. No analīzes viedokļa sniegti praktiski ieteikumi datu loģiskās kontroles ieviešanai, nepieciešamie datu papildinājumi (piem., SUDAT datu iekļaušana), lai paaugstinātu aprēķinu kvalitāti nākotnē.</p>
<p>Īstenotie turpmākie pasākumi</p>	<p>KLP Stratēģiskajā plānā nākamajam plānošanas periodam paredzēts atspoguļot BLS sektora produkcijas izlaides rezultātus. Plānojot jaunās aktivitātes nākamajā plānošanas periodā, BLS kontekstā tiks salāgots produkcijas pieprasījums ar ražošanas apjomu, mērķtiecīgi virzot atbalstu ne tikai uz augkopības sektoru – saņemot atbalstu par sertificēto BL zemes platību, atkarībā no kultūraugu grupas veida, bet arī par izaudzētajiem dzīvniekiem, īpaši piena liellopiem. Atsevišķs atbalsts paredzēts arī biškopības jomai, kas stimulēs ražot BL biškopības</p>

	produktus, kā arī nodrošinās papildus barības bāzi savvaļas apputeksnētājiem.
Par turpmākajiem pasākumiem atbildīgā iestāde	Vadošā iestāde

3. JAUTĀJUMI, KAS IETEKMĒ PROGRAMMAS DARBĪBAS REZULTĀTUS, UN VEIKTIE PASĀKUMI

3.a) Apraksts par pasākumiem, kas veikti, lai nodrošinātu programmas īstenošanas kvalitāti un efektivitāti

2014-2020 plānošanas periodā ir saglabāta ELFLA pārvaldības un kontroles sistēmas darbības pēctecība, kā tas bija iepriekšējā plānošanas periodā, un šīs sistēmas ietvaros pēc nepieciešamības ir aktualizēti LAP kvalitatīvai un efektīvai ieviešanai nepieciešamie:

- iekšējie normatīvie akti, kas nosaka atbildīgo iestāžu pienākumus, atbildību, funkciju un uzdevumu nošķiršanu, kā arī noteikumus, kārtības, kādā tiek veikta ELFLA atbalsta piešķiršana, administrēšana, uzraudzība un ELFLA pārvaldība, kontrole un īstenošanas uzraudzība;
- iekšējie normatīvie akti un dokumenti efektīvai projekta iesniegumu administrēšanai, kontrolei un uzraudzībai (administrēšanas procedūras, metodiskie norādījumi, vadlīnijas u.tml.).

Saskaņā ar iekšējos normatīvajos aktos noteikto kārtību, arī 2020. gadā ir aktualizēti un pārskatīti risku reģistri, nodrošinot priekšnosacījumus efektīvai krāpšanas un korupcijas risku mazināšanai un apkaršanai.

Lai nodrošinātu e-pārvaldību LAP ietvaros, pārskata periodā turpināts darbs pie vienotās informācijas sistēmas atbalsta pasākumu administrēšanai – Lauku attīstības programmas informācijas sistēmas (LAPSA) ieviešana un pilnveidošana, Elektroniskās pieteikšanās sistēmas (EPS) attīstīšana/pilnveidošana, Integrētās administrēšanas un kontroles sistēmas (IAKS) papildināšana, kartogrāfiskā materiāla digitalizācija lauku līmenī (izmantojot aplikāciju VECTORIZER) un pilnveidota esošā funkcionalitāte ērtākai datu apstrādei.

Papildus jau iepriekš minētajam, lai nodrošinātu kvalitatīvu un efektīvu LAP ieviešanu un uzraudzību:

- sekmīgi nodrošināta vadošās iestādes komitejas darbība, kuras uzdevums ir veikt vadošās iestādes funkciju ieviešanas efektivitātes uzraudzību, t.sk. nodrošinot sadarbību ar ELFLA Kompetento iestādi, Maksājumu aģentūru;
- nodrošināta Uzraudzības komitejas darbība, kura darbojas atbilstoši tās apstiprinātam reglamentam un Regulas Nr. 1303/2013 47., 48. un 49. panta, kā arī Regulas Nr. 1305/2013 72. un 74. panta nosacījumiem;
- ZM speciālisti regulāri sekojuši līdzī darba dokumentiem un piedalījušies Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.-2020. gadam uzraudzības komitejā un apakškomitejās.

Ievērojot, ka netika savlaicīgi pieņemti Eiropas Savienības tiesību akti par Kopējās lauksaimniecības politikas (KLP) atbalstu laika periodā pēc 2020. gada, Zemkopības ministrijas speciālisti aktīvi iesaistījušies pārejas perioda Eiropas Savienības tiesību aktu izstrādes un saskaņošanas procesā, lai nodrošinātu ELFLA atbalsta nepārtrauktību atbalsta saņēmējiem. Lai nodrošinātu tehniskās palīdzības atbalsta pieejamību arī 2021. gadā un sekmīgi turpinātu atbalsta administrēšanu un pārvaldību, ievērojot paredzēto pārejas periodu, Zemkopības ministrijas speciālisti sagatavojuši un valdībā izskatīts Ministru kabineta informatīvais ziņojums par lauku attīstības un zivsaimniecības attīstības politikas tehniskās palīdzības līdzekļu izlietojumu.

Vienlaikus, lai nodrošinātu atbalsta papildinātību un demarkāciju ZM speciālisti aktīvi iesaistījušies un komentējuši Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda vadošās iestādes sagatavoto plānošanas dokumentu projektus Eiropas Savienības atbalstam plānošanas periodā 2021.-2027. gadam.

LAP uzraudzības nolūkā 2020. gadā tika sasaukta viena uzraudzības komitejas sēde (2020. gada 6. februārī), kuras darba kārtībā bija jautājumi par LAP īstenošanas progresu 2019. gadā, diskusijas par Vadošās iestādes

ierosinātajiem grozījumiem LAP, kā arī aktualitātes par KLP nākotni pēc 2020.gada. Tāpat noorganizētas trīs lēmumu pieņemšanas rakstiskās procedūras veidā (attiecīgie lēmumi tika pieņemti 2020. gada 12. martā, 19. maijā un 29. septembrī saistībā ar pasākuma M17 finansējumu un principiem finansējuma saņemšanai apdrošināšanas polišu iegādes izdevumu daļējai segšanai, kā arī LAP gada īstenošanas ziņojuma par 2019. gadu apstiprināšanai). Detalizēta informācija par uzraudzības komitejas lēmumiem atrodama ZM tīmekļa vietnes sadaļā: https://www.zm.gov.lv/statiskas-lapas/urauzibas-komiteja?id=6486#jump_

Pamatojoties uz sociālo un sadarbības partneru ierosinājumiem, kā arī konstatējot un izvērtējot LAP īstenošanas gaitā radušās vajadzību izmaiņas sociālekonomisko un citu ārējo apstākļu rezultātā, 2020. gadā tika sagatavoti un Eiropas Komisijai (EK) iesniegti 2 grozījumi LAP.

- 2020. gada 6. martā (gala redakcija pēc EK komentāriem nosūtīta 2020. gada 24. martā) EK tika iesniegti septiņi LAP grozījumi (skat. 7. tabulu), kurus EK apstiprināja 2020. gada 6. aprīlī (LAP 8.1. redakcija).

LAP sadaļa	Galveno grozījuma būtība
M02 "Konsultāciju pakalpojumi, saimniecību pārvaldības un lauku saimniecību atbalsta pakalpojumi"	Apakšpasākumā M2.1 "Atbalsts konsultāciju pakalpojumu izmantošanas veicināšanai" palielināts maksimālais atbalsta apmērs vienam labuma guvējam no 1500 EUR uz 3000 EUR, kā arī palielināts apgrozījuma sliekšnis mazajām saimniecībām ekonomisko konsultāciju saņemšanai no 15 000 EUR uz 30 000 EUR. Tāpat paplašināts konsultāciju pakalpojumu tvērums, paredzot ekonomisko bloku. Pasākuma kopējā finansējuma ietvaros paredzēta jauna apakšpasākuma M2.3 "Atbalsts konsultantu apmācībai" īstenošana ar kopējo finansējumu 250 000 EUR. Par 15,2 mlj. EUR plānots palielināt apakšpasākuma M4.1 (modernizācija) finansējumu, pārdalot no M4.3. (meliorācija) 10,86 mlj. EUR un no 6.4. pasākuma (nelauksaimnieciskās darbības) 4,35 mlj. EUR.
M04 "Ieguldījumi materiālajos aktīvos"	Savukārt apakšpasākumam M4.2 (pārstrāde) plānots palielināt finansējumu par 2,3 mlj. EUR, pārdalot to no pasākuma 6.4. pasākuma (nelauksaimnieciskās darbības).
M06 "Lauku saimniecību un uzņēmējdarbības attīstība"	No apakšpasākuma M6.4 (nelauksaimnieciskās darbības) plānots pārdalīt 4,35 mlj. EUR uz apakšpasākumu M4.1 (modernizācija), 2,3 mlj. EUR uz apakšpasākumu M4.2 (pārstrāde) un 2,71 mlj. EUR uz pasākumu M17 "Ražas dzīvnieku un augu apdrošināšanas prēmija".
M08 "Ieguldījumi mežu platību paplašināšanā un mežu dzīvotspējas uzlabošanā"	Apakšpasākuma M8.1 (meža ieaudzēšana) finansējumu plānots palielināt par 0,83 mlj. EUR, to pārdalot no apakšpasākuma M8.3/8.4 (profilakse, atjaunošana) 0,42 mlj. EUR apmērā un no apakšpasākuma M8.5 (meža kopšana) 0,41 mlj. EUR apmērā.
M09 "Ražotāju grupu un organizāciju izveide lauksaimniecības un mežsaimniecības"	Plānots pasākuma M09 atlikumu 0,19 mlj. EUR apmērā pārdalīt pasākuma M17 (apdrošināšana) īstenošanai.

sektorā”	
M16 “Sadarbība”	Plānots pasākuma M16 atlikumu 1,33 mlj. EUR apmērā pārdalīt pasākuma M17 (apdrošināšana) īstenošanai.
M113 “Priekšlaicīgā pensionēšanās”	Plānots pārejošo saistību pasākuma M113 atlikumu 1,32 mlj. EUR apmērā pārdalīt pasākuma M17 (apdrošināšana) īstenošanai.
M17 "Ražas, dzīvnieku un augu apdrošināšanas prēmija"	Palielināts pasākuma M17 “Ražas, dzīvnieku un augu apdrošināšanas prēmija” finansējums par 5,55 mlj. EUR, ņemot vērā pieaugošo lauksaimnieku interesi par apdrošināšanas polišu iegādes izdevumu daļēju segšanu un atbalsta pieprasījuma straujo kāpumu, kā arī lai veicinātu lauksaimnieku iesaistīšanos riska mazināšanas pasākumos - apdrošināšanā un nodrošinātu šī atbalsta pasākuma īstenošanu arī turpmākajos gados. Pārdales tiek veikta no apakšpasākuma M6.4 (nelauksaimnieciskās darbības) 2,71 mlj. EUR apmērā, no pasākuma M09 (ražotāju grupas) 0,19 mlj. EUR apmērā, no pasākuma M16 (sadarbība) 1,33 mlj. EUR apmērā, kā arī no pasākuma M113 (priekšlaicīgā pensionēšanās) 1,32 mlj. EUR apmērā.
Finansēšanas plāns, rādītāju plāns	Ievērojot ierosinātās finansējuma pārdales starp pasākumiem un pasākumu ietvaros, attiecīgi precizētas LAP sadaļas “Finansēšanas plāns” un “Rādītāju plāns”, koriģējot sasniedzamās rādītāju vērtības atbilstoši pēc pārdales pieejamā finansējuma apjomam.

7. tabula. LAP 7. grozījumu galvenā būtība.

Avots: ZM

- 2020. gada 28. maijā EK tika iesniegti astotie LAP grozījumi (skat. 8.tabulu), kurus EK apstiprināja 2020. gada 17. jūnijā (LAP 9.0. redakcija).

LAP sadaļa	Galveno grozījuma būtība
M17 "Ražas dzīvnieku un augu apdrošināšanas prēmija"	Papildus valsts finansējuma piešķiršana apakšpasākumam M17.1. “Ražas, dzīvnieku un un augu apdrošināšanas prēmija” 5 mlj. EUR apmērā no valsts budžeta programmas “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem”, attiecīgi precizējot 12. sadaļu “Valsts papildu finansējums”, kā arī 11.1. sadaļu Rādītāju plāns, palielinot kopējos publiskā sektora izdevumus par 5 mlj. EUR.

8. tabula. LAP 8. grozījumu galvenā būtība.

Avots: ZM

Secinājumi un problēmas, izvērtējot LAP atbalsta pasākumu ieviešanu pārskata periodā

Investīciju projektu pasākumu administrēšanas problēmas (neietverot LEADER – ELFLA 2014-2020 pasākumu 19. “Atbalsts LEADER vietējai attīstībai”):

- Pielāgošanās attālinātā darba specifikai COVID-19 ierobežojumu dēļ un jaunu administrēšanas risku identificēšana, vadība.
- Nekvalitatīvi sagatavoti projektu pieteikumi un biznesa plāni.

Galvenie projektu noraidīšanas iemesli:

- finansējuma trūkuma dēļ (kārtās iesniegti projekti par lielāku publisko finansējumu, kā izsludināts);

- grūtībās nonākuša uzņēmuma pazīmes;
- atbalsta pretendents neatbilst pasākumu nosacījumiem;
- pieteikts lielāks atbalsts nekā pienākas vienam atbalsta saņēmējam;
- nav veiktas atbilstošas iepirkuma procedūras;
- nesamērīgas investīcijas pret saimniecības resursiem.

Galvenie saistību pārtraukšanas iemesli:

- finansējuma saņēmējam tiek atteikts bankas finansējums projekta realizācijai;
- būvniecības izmaksu sadārdzinājums atbilstoši tirgus situācijai.

LAD veiktie risinājumi un uzlabojumi:

- Lauku atbalsta dienesta Elektroniskajā pieteikšanās sistēmā (EPS) ir iesniegti ~100% projektu pieteikumu. EPS sistēmā iestrādātas dažādas loģiskās kontroles un brīdinājumi klientam, samazinot kļūdīšanos ievadot datus;
- LAD organizē tiešsaistes seminārus (vebinārus) potenciālajiem atbalsta pretendentiem, kā arī regulāri piedalās citu institūciju organizētos semināros, lai informētu potenciālos atbalsta saņēmējus par pasākumu prasībām. Informācija par tiem sniegta arī sociālo tīklu kontos mērķgrupai, kas ir aktīvi to lietotāji;
- LAD organizē individuālas tikšanās – pārrunas ar atbalsta saņēmējiem tiešsaistē, lai labāk izprastu klientu sarežģītās situācijas un operatīvāk varētu pieņemt attiecīgo lēmumus.
- LAD mājas lapā (www.lad.gov.lv) regulāri tiek papildinātas vadlīnijas un rokasgrāmatas atbalsta pretendentiem;
- Papildinātas un pilnveidotas vairākas atbalsta pretendentu rokasgrāmatas.

Pie atbalsta saņēmējiem 2020. gadā kopā ir veiktas 4199 pārbaudes.

Veikto pārbažu rezultātā ir konstatētas 100 atkāpes (71 “Pārbaudēs projekta īstenošanas laikā”, 27 “Pārbaudēs uz vietas” un 2 “Pēc maksājumu pārbaudēs”).

Būtiskākās konstatētās atkāpes “Pārbaudēs projekta īstenošanas laikā”, “Pārbaudēs uz vietas” un “Pēc maksājumu pārbaudēs”:

- projekta ietvaros iegādātie pamatlīdzekļi neatbilst projektā norādītajai tehniskajai specifikācijai un/vai būvniecības darbi nav veikti kā projektā/būvprojektā paredzēti;
- projekta ietvaros iegādātie pamatlīdzekļi nav uzstādīti un nav darba kārtībā vai netiek izmantoti.

Lielākās administrēšanas problēmas 2020. gadā, ar ko saskārās LAD saistībā ar LAP 2014-2020 LEADER projektu veida pasākumu ieviešanu:

- Aktivitāte un interese no atbalsta pretendentiem LEADER pasākuma ietvaros ir liela. Iesniegto projektu pieteikumu skaits apakšpasākumā M19.2 “Atbalsts darbību īstenošanai saskaņā ar sabiedrības virzītās vietējās attīstības stratēģiju” ir 800 projekti, kas salīdzinot ar iepriekšējo gadu ir ievērojami mazāks. Tas skaidrojams ar to, ka VRG lielāko daļu no pieejamā finansējuma izsludināja jau 2019.gadā. VRG projektu kārtas 2020.gadā sludināja uz finansējumu atlikumiem, tika ierobežotas atbalstāmās darbības (piem., projekta ietvaros bija attiecināma tikai pamatlīdzekļu iegāde), kā arī tika samazināta viena projekta attiecināmo izmaksu summa.
- Sakarā ar COVID-19 un tā ietekmi uz valsts ekonomiku:
  - daudzi klienti lūdza skaidrojumu par LAD rīcību attiecībā uz sankciju piemērošanu

projektos plānoto rādītāju neizpildē;

- o daudzi atbalsta pretendenti nevarēja īstenot projektus plānotajos termiņos - uzņēmējiem nebija brīvi finanšu līdzekļi, tādejādi nevarēja pierādīt projektu uzsākšanu, kavējās gan iekārtu piegāde, gan būvniecības darbi;
- o daļai projektu pārbaudes tiek veiktas attālināti un klientiem pašiem LAD bija jāsniedz informācija par projekta ietvaros veiktam iegādēm un padarītiem darbiem.

Galvenie projektu noraidīšanas iemesli:

- finansējuma trūkuma dēļ (iesniegti projekti par lielāku publisko finansējumu, kā izsludināts);
- neatbilstība VRG stratēģijai;
- klienti nesniedz pieprasīto papildus informāciju;
- noteikumiem neatbilstošas iegādes un īstenojamās aktivitātes;
- lietderība;
- dzīvotspēja;
- saistīti / viens vienots uzņēmums.

Galvenie projektu līgumu laušanas iemesli:

- finansējuma saņēmējam tiek atteikts bankas, Altum finansējums projekta realizācijai;
- problēmas ar būvniecības dokumentiem;
- būvniecības izmaksu sadārdzinājums;
- ierobežojums attiecībā uz Valsts kases aizdevumu pašvaldību projektiem;
- Covid-19 dēļ atsakās no projekta īstenošanas, jo baidās uzņemties papildus saistības.

Veiktie risinājumi un uzlabojumi saistībā ar LEADER pieejas /SVVA īstenošanu:

- sniegts metodisks atbalsts VRG saistībā ar lēmumu pieņemšanas kārtību, skaidrotas noteikumu normas;
- sagatavoti skaidrojoši materiāli par LAD mobilās aplikācijas izmantošanu un kontroles veikšanas kārtību;
- LAD aktīvi piedalās Latvijas lauku foruma, VLT, VRG un citu organizāciju rīkotajos pasākumos potenciālajiem projektu iesniedzējiem, lai informētu potenciālos atbalsta saņēmējus par LEADER pasākuma atbalsta saņemšanas nosacījumiem.
- LAD mājaslapā regulāri tiek papildināti skaidrojumi par dažādām normām.

Lielākās administrēšanas problēmas, ar ko LAD saskāries saistībā ar LAP platībatkarīgo atbalsta pasākumu ieviešanu:

Platību maksājumu iesniegumu galvenie noraidīšanas iemesli:

- Lauksaimnieks piesaka mazāku platību par 1 ha vai uz M10.1.3. RLZP atbalstu kopējo platību piesaka mazāku par 10 ha;
- Pretendents ar vēstuli pats atsauc iesniegumu vai kādu no M10 "Agrovide un klimats" vai M11 "Bioloģiskā lauksaimniecība" aktivitātēm;
- Pretendents nav sertificējies kādā no Bioloģiskās lauksaimniecības kontroles institūcijām, t.i. nav sertificēta saimniecība, līdz ar to arī saimniecība nav iekļauta bioloģiskās lauksaimniecības kontroles institūcijas shēmā vai sertifikācija 2020.gadā ir pārtraukta;
- Lauksaimniekam nav tiesību uzņemties jaunas BLA; VSMD; SVIN vai RLZP saistības vai paplašināt esošās saistības, jo neatbilst kādai no MK noteikumu Nr.171 "Noteikumi par valsts un ES

atbalsta piešķiršanu, administrēšanu un uzraudzību vides, klimata un lauku ainavas uzlabošanai 2014.-2020.gada plānošanas periodā” 95.punkta prasībām;

- Lauksaimniekam nav tiesību saņemt VSMD atbalstu, jo nav reģistrējies Valsts Augu aizsardzības dienesta Lauksaimniecības produktu integrētās audzēšanas reģistrā;
- Lauksaimniekiem 2020.gadā vairs nav iespējas saņemt ADSI maksājumi, jo viss pieejamais finansējums ir apgūts un pasākuma īstenošana ir pārtraukta jau 2018. gadā.

Pie atbalsta saņēmējiem 2020. gadā kopā ir veiktas 799 pārbaudes.

Platību maksājumu pasākumu pārbaudes laikā biežāk konstatētas neatbilstības:

- Pasākuma M11 “Bioloģiskā lauksaimniecība” klienti deklarējuši kultūras kodu, kas netika konstatēts pārbaudes uz vietas laikā, līdz ar to veidojās pārdeklarācijas kultūrgrupās;
- Apakšpasākumā M10.1.3. “Rugāju lauks ziemas periodā” - rugāji ir iestrādāti augsnē vai RLZP atbalstam pieteiktajā laukā atrodas cita kultūra – tiek piemērota pārdeklarācijas sankcija;
- Nav ievēroti lauksaimnieciskās zemes noteikšanas kritēriji, jo atbalstam deklarētie zālāji nav noganīti vai nopļauti, vai nopļautā zāle nav novākta. Tāpat atbalstam deklarētajās papuvēs nezāles nav apkarotas un augi, vai to atliekas, nav iestrādātas augsnē līdz 15. septembrim.

Veiktie risinājumi un uzlabojumi saistībā ar platībatkarīgo atbalsta pasākumu ieviešanu:

- Valstī noteiktās Covid-19 ārkārtējas situācijas laikā platību maksājumu iesniegumu pieņemšana tika organizēta telefoniski. Lauksaimniekiem tika organizēti vairāki vebināri, lai skaidrotu izmaiņas un galvenos pieteikšanās nosacījumus, kā arī LAD darbinieki aktīvi piedalījās citu institūciju (LLKC) organizētajos vebināros lauksaimniekiem;
- lauksaimniekiem bija būtiski ieguvumi, piesakoties platību maksājumiem elektroniski. Viens no tiem – iespēja saņemt maksājumus ātrāk. Būtiski, ka EPS kļūdas bija iespējams novērst jau pieteikuma iesniegšanas brīdī;
- uzlaboti, optimizēti un ātrāk izstrādāti atbalsta pasākumu administrēšanai nepieciešamie dokumenti (procedūras, instrukcijas, iesniegumu veidlapas u.c.);
- papildināta EPS sistēma ar informācijas ikonām „i”, kurās lauksaimnieks var iegūt plašāku informāciju par interesējošo atbalsta veidu;
- lai samazinātu kļūdīšanās iespējas piesakot vairākus atbalsta veidus vienlaicīgi EPS tiek uzturēts algoritms, kas lauksaimniekiem pateica priekšā pasākumu M10 “Agrovide un klimats” un M11 “Bioloģiskā lauksaimniecība” aktivitāšu atbalsta veidus: Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālajos (BDUZ), Vidi saudzējošo metožu pielietošana dārzkopībā (VSMD), Rugāju lauks ziemas periodā (RLZP), Saudzējošas vides izveide, audzējot nektāra augus (SVIN), Bioloģiskā lauksaimniecība (BLA) uz kuriem iespējams pieteikties;
- platību maksājumu iesniegumu pieņemšanas laikā tika monitorēta situācija un klientiem atgādināts par nepieteiktām pasākuma M10 “Agrovide un klimats” un M11 “Bioloģiskā lauksaimniecība” aktivitātēm, par kurām klientiem ir aktīvas saistības;
- platību maksājumu iesniegumu administrēšanas laikā tika monitorēta situācija par rugāju laukiem un pirms RLZP atbalsta pasākuma administrēšanas uzsākšanas lauksaimnieki informēti par iespēju mainīt ar vietām pavasarī pieteiktos rugāju laukus;
- tiek uzturēt bioloģisko kontroles institūciju atzinumu elektroniskā datu apmaiņa starp LAD un sertificējošajām institūcijām - bioloģisko lauksaimniecības atzinumu izveide, apmaiņa un precizēšana.;
- lai atvieglotu un paātrinātu administrēšanas procesu tiek uzturēta automātiskā labojumu akceptēšana – klientu iesūtītie labojumi, kas iesniegti līdz 15.06. sistēmā tika akceptēti bez administratora

iesaistīšanas;

- EPS tika uzturēta pārbaude pēc 15.06. “nedrīkst palielināt platības uz pasākumu M10 “Agrovide un klimats” aktivitātēm, izņemot BDUZ, un M11 “Bioloģiskās lauksaimniecības” aktivitāšu atbalsta veidiem”;
- informēti atbalsta pretendenti, kuriem viņu īpašumā vai apsaimniekošanā esošās BVZ platības, Dabas aizsardzības pārvalde ir pārkartējusi par Eiropas Savienības nozīmes zālāju biotopu, par to, ka atbalsta saņēmējam ne vēlāk kā saistību perioda otrajā gadā ir jāapgūst pamatiemaņas zālāju biotopu vai sugu dzīvotņu apsaimniekošanā un LAD jāiesniedz atbilstošs dokuments.
- lai papildus informētu VSMD klientus, EPS uzturēts brīdinājums par to, ka pretendentam jābūt reģistrētam VAAD lauksaimniecības produktu integrētās audzēšanas reģistrā;
- IAKS tiek uzturēts “Dzeltenās kartiņas princips” (NIM);
- tiek uzturēta saistību veidošanas funkcionalitāte pasākumam M10 “Agrovide un klimats” un M11 “Bioloģiskā lauksaimniecība” aktivitātēm;
- turpināts darbs pie īstenoto projektu atskaišu izvērtēšanas pilnveidošanas un riskanto projektu atlase kontroļu uz vietas veikšanas;
- darbs pie procedūru izstrādes, kārtu izsludināšanas, projektu pieņemšanas un izvērtēšanas;
- uzlaboti kontroles mehānismi publiskā finansējuma, iepirkuma un būvniecības procedūru atbilstības vērtēšanai;
- darbs pie LAD informācijas sistēmas t.sk. EPS attīstības papildināšanas un pilnveidošanas, pēc iespējas vairāk iestrādājot loģiskās kontroles un pārbaudes, lai pretendents pieļautu pēc iespējas mazāk kļūdu.
- LAD CS un reģionālo lauksaimniecības pārvalžu darbinieku apmācības par meliorācijas un iepirkumu procedūru vērtēšanu, par risku samazināšanu, vērtējot iepirkumus un maksājumu dokumentus;
- klientiem pirms pieteikšanās platību maksājumiem tika sagatavota un nosūtīta informatīva vēstule par pasākuma M10 “Agrovide un klimats” un M11 “Bioloģiskā lauksaimniecība” aktivitāšu aktuālajām saistību platībām un saistību periodu.

3.b) Kvalitāte un efektīvi izpildes mehānismi

Vienkāršoto izmaksu risinājumi (VIR) ¹, vērtība aprēķināta automātiski

	Kopējais LAP finanšu piešķirums [ELFLA]	[%] plānotais VIR pārklājums no kopējā LAP piešķiruma ²	[%] sasniegtie izdevumi, izmantojot VIR no kopējiem LAP piešķirumiem (kopā) ³
Fondam specifiskas metodes KNR 67. panta 5. punkta e) apakšpunkts	1 075 603 782,00	42,53	40,09

¹ Vienkāršoto izmaksu risinājumi ir paredzēti kā vienības izmaksas/ vienotas likmes/ vienreizēji maksājumi saskaņā ar KNR 67. panta 5. punktu, tostarp ELFLA īpašas metodes saskaņā ar minētā punkta e) apakšpunktu, piemēram, uzņēmējdarbības sākšanas vienreizējie maksājumi, vienotas likmes maksājumi ražotāju organizācijām un platībatkarīgas un ar dzīvniekiem saistītas vienības izmaksas.

² Aprēķina automātiski no programmas versiju pasākumiem 06., 09., 10., 11., 12., 13., 14., 15., 18.

³ Aprēķina automātiski no izdevumu deklarācijas pasākumiem 06., 09., 10., 11., 12., 13., 14., 15., 18.

Vienkāršoto izmaksu risinājumi (VIR), pamatojoties uz specifiskiem, sīki izstrādātiem dalībvalstu datiem [pēc izvēles]

	Kopējais LAP finanšu piešķirums [ELFLA]	[%] plānotais VIR pārklājums no	[%] sasniegtie izdevumi, izmantojot VIR no kopējiem LAP
--	---	---------------------------------	---

		kopējā LAP piešķiruma	piešķirumiem (kopā)
Kopā KNR 67. panta 1. punkta b), c), d) apakšpunkts + 67. panta 5. punkta e) apakšpunkts	1 075 603 782,00		
Fondam specifiskas metodes KNR 67. panta 5. punkta e) apakšpunkts	1 075 603 782,00		

E-pārvalde saņēmējiem [pēc izvēles]

	[%] ELFLA finansējums	[%] attiecīgās darbības
Atbalsta pieteikums		
Maksājuma pieprasījumi		
Kontrole un noteikumu izpilde		
Uzraudzība un ziņošana VI/MA		

Vidējais termiņš, kurā saņēmēji saņem maksājumus [pēc izvēles]

[Dienas] Attiecīgos gadījumos, dalībvalstu maksājumu termiņš saņēmējiem	[Dienas] Vidējais termiņš, kurā saņēmēji saņem maksājumus	Piezīmes

4. PASĀKUMI, KAS VEIKTI, LAI ĪSTENOTU TEHNISKĀS PALĪDZĪBAS UN PROGRAMMAS PUBLICITĀTES PRASĪBAS

4.a) Veiktās darbības un pašreizējā situācija attiecībā uz VLT izveidi un tā rīcības plāna īstenošanu

4.a1) Veiktās darbības un pašreizējā situācija attiecībā uz VLT izveidi (pārvaldes struktūra un tīkla atbalsta nodaļa)

Ievērojot Regulas Nr.1305/2013 54. panta 1. punktu, Ministru kabineta 2014. gada 30. septembra noteikumu Nr. 599 20. punktā noteikts, ka VLT sekretariāta pienākumus pilda LLKC, ar kuru ZM ik gadu slēdz līgumus. Arī 2020. gadā noslēgti 2 līgumi starp ZM un LLKC, pamatojoties uz tiem LLKC turpināja pildīt VLT sekretariāta funkcijas un īstenoja VLT darba plāna aktivitātes.

Efektīvai informācijas apmaiņai un ikgadējā darba plāna pasākumu īstenošanai reģionos VLT darbību nodrošina VLT sekretariāts ar centrālo biroju un 26 reģionālās struktūrvienības visā Latvijā. Lai nodrošinātu informācijas pieejamību pēc iespējas tuvāk lauku teritoriju iedzīvotājiem, uzņēmējiem un organizācijām, gandrīz visos Latvijas novados darbojas VLT novadu lauku attīstības speciālisti, kas administratīvi piesaistīti VLT 26 reģionālajām struktūrvienībām.

4.a2) Veiktās darbības un pašreizējā situācija attiecībā uz rīcības plāna īstenošanu

2020. gadā **VLT Sekretariāta darbības ietvaros** VLT tīmekļa vietnē www.laukutikls.lv tika ievietoti dažādi raksti un papildināta informācija par notikumiem un aktualitātēm lauku attīstības jomā. Tīmekļa vietnē regulāri tiek papildināts notikumu kalendārs ar aktuālajiem notikumiem pašvaldībās un VRG, kā arī tiek ievietoti materiāli par notikumiem, saistītiem ar lauku attīstību.

Gada laikā VLT sekretariāta darbības ietvaros rīkotas vairākas diskusijas un darba grupas par lauku attīstībai būtiskiem jautājumiem, nozares politiku, labajiem projektu piemēriem un kooperāciju, kā arī vietējiem iepirkumiem.

Tāpat VLT pārstāvji piedalījušies dažādos starptautiskos Lauku tīkla un tā darbību veicinošos pasākumos (Eiropas Tīkla lauku attīstībai (ENRD) rīkoti pasākumi), kā arī vairākos citu dalībvalstu rīkotos pasākumos (semināros un konferencēs) lauku attīstības jomā par lauku teritoriju ilgtspējīgu attīstību, uzņēmējdarbību laukos, inovācijām un zinātni (t.sk., sociālajām inovācijām), jaunatni un darbu ar jauniešiem laukos u.c.

Kopumā 2020. gadā VLT sekretariāta darbībā sasniegti šādi rādītāji (11.tabula).

VLT Rīcības programmas 2015.-2020. gadam darba plāna 2020. gadam ietvaros tika noorganizēti 302 informatīvie un 48 izglītojoši semināri. Pasākumi tika organizēti visās reģionālajās nodaļās, un galvenās semināru tēmas bija:

- uzņēmējdarbības uzsākšana un ražošanas efektivitātes celšana;
- ES un Valsts likumdošanas izmaiņas, kas attiecas uz lauku un mežu apsaimniekošanu;
- LAP aktualitātes un pasākumi;
- finansējuma piesaistes iespējas lauku iedzīvotājiem;
- LEADER pieejas pasākumu īstenošanu.

VLT aktivitātes „Informatīvie pasākumi jauniešiem un skolēniem” mērķis ir skolēnu informētības un

intereses līmeņa celšana par dažādām uzņēmējdarbības attīstības iespējām lauku teritorijās, par lauksaimniecības izglītības piedāvājuma dažādību, par procesiem dabā, par lauksaimniecības dažādību un nākotnes perspektīvām. Pasākuma dalībnieki ir skolēni no vispārizglītojošām iestādēm 6.-12. klašu grupā. 2020. gadā pasākuma ietvaros LLKC konsultanti apmeklēja izglītības iestādes un iepazīstināja skolēnus ar uzņēmējdarbības iespējām laukos, t.sk. lauksaimniecības nozarēm, informēja par izglītības iestādēm un tajās esošajām ar lauksaimniecību saistītajām programmām. Kopumā tika noorganizēti 87 informatīvi izglītojoši pasākumi, kuros tika uzrunāti 1 556 skolēni.

2020. gadā Lauku attīstības nodaļa sadarbībā ar Valsts zivsaimniecības sadarbības tīkla (ZST) sekretariātu un Meža konsultāciju un pakalpojumu centrs (MKPC) jau piekto gadu īstenoja interaktīvu akciju skolēniem "Šodien laukos". Akcija norisinās sociālajos tīklos, "Šodien Laukos" oficiālajos facebook.com un instagram.com kontos, kā arī iesaistot citus digitālus rīkus – e-pasta mārketingu un LLKC sociālo tīklu un mediju kanālus. Akcija sevī ietver gan izglītojošo daļu, izstrādājot dažādus materiālus par ikmēneša tēmām, gan izklaidējošo daļu – iespēju pildīt uzdevumus un piedalīties konkursā. Konkursa ietvaros 2020. gadā tika izstrādāti 6 lieli uzdevumi un 6 papilduzdevumi par 6 dažādām tēmām, kurus pildot skolēni cīnījās par balvām. Konkursa uzdevumi veidoti tā, lai to izpildes process būtu gan izzinošs (patstāvīga informācijas iegūšana un meklēšana), gan fizisks (došanās dabā, dažādi praktiski uzdevumi ārpus telpām), gan radošs (putnu barotavu veidošana), gan izglītojošs (putnu vērošana), gan attīstītu jauniešu tehnoloģiskās/datorprasmes (prezentāciju veidošana, video filmēšana un montēšana, infografiku izstrāde, fotografēšana, darbs ar teksta apstrādes programmu MS Word utml.), gan izklaidējošs (ēst gatavošana, zīmēšana, krustvārdu mīklu risināšana). Konkursā reģistrēti 103 individuālie dalībnieki, papildus 4 dalībnieki ir iesnieguši vismaz 1 izpildītu uzdevumu bez reģistrēšanās. Konkursā dalību reģistrēja 29 klases/kolektīvi, no tiem reģistrēti 315 skolēni no klasēm/kolektīviem un 29 pedagogi. Kopējais dalībnieku skaits 2020. gadā 418 skolēni un 29 pedagogi.

Mežsaimniecības nozares popularizēšanas ietvaros 2020. gadā MKPC klātienē notikušas 88 nodarbības/pasākumi visā Latvijā, tajos piedalījušies 1556 dalībnieki (skolēni). Visus izglītojošos pasākumus un nodarbības īstenoja MKPC nodaļu darbinieki – meža gidi dažādos Latvijas reģionos, pārsvarā lauku skolās. Pirms nodarbību uzsākšanas veikta MKPC meža gidu apmācība.

Lai sekmētu jauniešu palikšanu lauku teritorijās, mazinātu to pārcelšanos uz lielajām pilsētām, VLT darbības ietvaros 26 reģionālajās nodaļās tiek sniegts atbalsts lauku jauniešiem uzņēmējdarbības veicināšanai. Mācības 2020. gadā tika organizētas laika posmā no oktobra līdz decembrim. Pandēmijas ietekmē mācību process norisinājās gan klātienē, gan attālināti, gan ar individuāli pieejamu materiālu palīdzību mācību vielas patstāvīgai apgūšanai. Veiksmīgi aizstāvēt savu biznesa ideju, jaunieši saņēma sertifikātus, kas apliecina, ka tie ir apguvuši konkrētās tēmas un noslēguši mācību procesu. Visi, kas ir noslēguši mācību procesu un saņēmuši sertifikātu var startēt konkursā "Laukiem būt" 2020.-2021. gada sezonā vai vēlāk. Kopumā mācības apmeklēja 225 dalībnieki, no kuriem 213 dalībnieki jeb 92% ieguva sertifikātu.

Konkurss "Laukiem būt" tika organizēts 2020. gada 1. ceturksnī, un tajā varēja startēt 2019. gada mācību dalībnieki, kas saņēmuši sertifikātus, kā arī konkursanti un mācību dalībnieki no iepriekšējiem 2 gadiem, kas iepriekš nav saņēmuši naudas balvas konkursa finālā vai nav startējuši konkursā, bet ir nolēmuši attīstīt savu biznesa ideju. Kopumā konkursam iesniegti 68 biznesa plāni.

2020.g. decembrī noorganizēta papildu attālinātā mācību diena "Bonusa diena", kurā piedalījās 111 dalībnieki. Mācību tēmas: uzstāšanās un prezentācijas prasmes, video filmēšana un montēšana, mājas lapas izstrāde iesācējiem un jaunajiem uzņēmējiem, stresa menedžments.

Sabiedrības informēšanas nolūkā VLT regulāri sagatavo ziņu lapas par aktualitātēm lauku attīstībā un

lauksaimniecībā, kā arī informē lauku iedzīvotājus par jaunumiem likumdošanā. 2020. gadā tika publicēti 12 informatīvā izdevuma "Lauku Lapa" izdevumi par aktualitātēm lauku attīstības jomā, kas pavairoti 56 660 eksemplāros un izplatīti visā Latvijā. Katru nedēļu tiek publicēta arī elektroniskā izdevuma versija "Lauku e-Lapa", kas tiek izsūtīta elektroniski vairāk nekā 20 000 "Lauku e-Lapas" abonentiem – lauksaimniekiem, lauku uzņēmējiem, konsultantiem, komercuzņēmumu pārstāvjiem, valsts un pašvaldību darbiniekiem, kā arī dažādām citām iestādēm. 2020. gada laikā izsūtītās kopumā 51 "Lauku e-lapas". "Lauku e-Lapa" pieejama arī VLT tīmekļa vietnē. Sagatavoti un izplatīti 4 informatīvie izdevumi "Čiekurs".

Pasākuma "Vietējo lauksaimniecības produkcijas ražotāju un mājražotāju atbalsta programma" ietvaros, visu 2020. gadu notika aktīvs darbs pie atbilstošu uzņēmumu apzināšanas, uzrunāšanas un ievades 2020. gada decembrī publiski pieejamajā e-katalogā www.novadagarsa.lv, kas apvieno produkcijas ražotājus, kuri ir bioloģiskās, integrētās audzēšanās, Zaļās karotītes un GlobalGAP shēmu dalībnieki. Katalogs pieejams visiem interesentiem. Kopumā no katalogā ievadītajiem uzņēmumiem 251 ir bioloģiskā saimniecība, 109 saimniecības izmanto integrētās audzēšanas metodi, 34 uzņēmumi ar Zaļās karotītes sertifikātu, kā arī 3 uzņēmumi ar GLOBALG.A.P. sertifikātu. Uz 2020. gada beigām kopumā katalogā ievadīti 965 uzņēmumi, no kuriem publiski pieejami 783. 2020. gada sākumā (aprīlī) Covid-19 noteikto ierobežojumu dēļ notika pilnīga jau saskaņotā pasākuma "Novada garša" plāna pārplānošana. Tādējādi radās vairāki attālināti un mazākam apmeklētāju lokam paredzēti pasākumi. Noorganizēti 4 reģionālie pasākumi, sagatavoti 3 raidījumi, uzturēti 2 sociālo tīklu konti: Facebook (sekotāji 3420) un Instagram (sekotāji 629) – sekotāju skaits kopā gada beigās 4049. Noorganizēta konference Rīgā "Vietējie produkti nākotnes tirgū", pulcinot 137 klātienē apmeklētājus.

Informēšanas un publicitātes pasākumu ietvaros VLT 2020. gadā ir noorganizējis "V Starptautiskā Latgales reģiona bīskopju konferenci", kurā piedalījās 142 dalībnieki. Konferencē uzstājās gan nozares pārstāvji no Latvijas, gan viesi no Baltkrievijas un Lietuvas, apspriežot aktuālos jautājumus bīskopības nozarē un daloties ar pieredzi.

2020. gadā tika Noorganizēta tiešsaistes 9. EUFRAS konference, kurai reģistrējās 329 dalībnieki no 44 valstīm.

Starptautisku pasākumu organizēšana Latvijā dod iespēju starptautiskajiem kolēģiem uzzināt par Latvijā īstenotajām aktivitātēm, kā arī plašākam skaitam Latvijas pārstāvju iepazīties ar starptautisko pieredzi. 2020. gadā tika organizēta Latvijas delegācijas darbinieku transportēšana un Latvijas stenda organizēšana un dalība starptautiskajā pārtikas, lauksaimniecības un dārzkopības izstādē "Grüne Woche 2020", kura norisinājās Berlīnē, Vācijā. Izstādes mērķis ir iepazīstināt ar dažādu valstu pārtikas produktiem, kultūru un tradīcijām.

Realizēts pasākums - konkursa "Sējējs 2020" laureātu apbalvošanas ceremonija. Ārkārtējās situācijas valstī un Covid-19 pandēmijas ietekmes rezultātā mainīts konkursa nolikums, vērtēšanas sistēma un ieceres apbalvošanas sakarā. Konkursa nolikums izmainīts attālinātas vērtēšanas realizācijai, samazināts balvu skaits, izņemot arī veicināšanas balvas.

Kopumā Covid-19 un ar to saistīto ierobežojumu ietekmē daļa plānoto pasākumu 2020. gadā netika īstenoti, savukārt daļu, pielāgojoties situācijai, bija iespējams īstenot, izmantojot dažādus tiešsaistes un video formātus.

		KOPĀ	no tiem vērsti uz LAP uzraudzības un novērtēšanas rezultātu apkopošanu un izplatīšanu	no tiem vērsti uz konsultācijām un/ vai inovāciju atbalsta punktu	no tiem vērsti uz VRG, t.sk. starp teritoriālo un starptautisko sadarbību
VLT rīkoto pasākumu (semināri, konferences, pieredzes apmaiņa u.c.), skaits	VLT rīkoto pasākumu (semināri, konferences, pieredzes apmaiņa u.c.), skaits	310	2	2	1
	Konferences	8	2	0	0
	Informatīvie semināri	302		2	1
	Publikāciju, reklāmlapu, laikrakstu, žurnālu, ieskaitot e-publikācijas, skaits	68	54	52	56
	Lauku Lapa, Čiekurs	16	2		4
	e-lauku lapa (1 reizi nedēļā)	52	52	52	52
	Citi rīki, skaits (mājas lapa, sociālie mediji)	1	1	1	1
	mājas lapa	1	1	1	1
VLT komunikāciju rīku skaits (pēc veida)	Apkopotie un izplatītie projektu piemēri, skaits (pasākums Sējējs, pieteikumu skaits, publicētie ENRD un VLT mājaslapā)	117		35	1
	Tematiskās darba grupas	17	7	0	0
	Konsultācijas ar dalībniekiem	3	0	3	0
	Saimniekošanas efektivitātes un ilgtspējas celšana, nozares	3		3	
	Citi (apmācības, e - forumi u.tml.)	251	1	2	2
	interneta rīki	8	1	0	0
	izglītojošie semināri	48		2	2
	kapacitātes celšanas pasākumi	92			
	informatīvie pasākumi jauniešiem un skolēniem	89			
	Agrovīdes un ~~skoshēmu~~ pasākumu aprēķini un analīze atbalsta maksājumu efektīvākai ieviešanai	14			
VLT aktivitāšu ietvaros īstenotā tematiskās un analītiskās informācijas apmaiņa, skaits	ENRD aktivitāšu skaits, kurās piedalījies VLT (ieskaitot Ziemeļu Baltijas valstu sanāksmes - 8)	21	3	1	3
	no tām VLT aktīvi līdzdarbojies (sniegta prezentācija, vadīta darba grupa, veidoti plakāti u.tml.)	2	1	1	

11. tabula. 2020. gadā VLT sekretariāta darbībā sasniegtie rādītāji Avots: LLKC

4.b) Pasākumi, kas veikti, lai nodrošinātu programmas publicitāti (Komisijas Īstenošanas regulas (ES) Nr. 808/2014 13. pants)

Informācija par vadošās iestādes veiktajiem informācijas un publicitātes pasākumiem

Lai sekmīgi nodrošinātu ELFLA informācijas un publicitātes pasākumus, ZM kā ELFLA vadošā iestāde darbojas saskaņā ar ELFLA, Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda informācijas un publicitātes stratēģiju, kas nosaka iepriekš minēto fondu informācijas un publicitātes kopīgos mērķus un uzdevumus 2014.-2020. gada plānošanas periodam, kā arī informācijas un publicitātes pasākumu kopumu, kādu paredzēts ieviest no iestāžu un organizāciju puses. Lai savlaikus sniegtu skaidru un saprotamu informāciju par iespējām pieteikties ELFLA atbalstam, informētu sabiedrību par ieguldījuma virzieniem un ieguvumiem, kā arī veicinātu sabiedrības izpratni par ES atbalstu Latvijas reģionu attīstībā, regulāri aktualizēta informācija par pasākumiem, semināriem, apmācībām, pieteikšanās termiņiem un citām ar ELFLA saistītām norisēm ZM, padotības iestāžu un Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra (LLKC) interneta vietnēs un sociālajos tīklos. Daļa informācijas publicēta arī angļu valodā. ZM 2020. gadā izplatījusi 70 preses paziņojumus latviešu un 22 paziņojumus angļu valodā par ELFLA, kas publicēti plašsaziņas līdzekļos un tīmekļvietnēs. Ikdienā regulāri veikta LAP popularizēšana tīklos "Facebook", "Twitter" un "Instagram".

ZM realizējusi komunikācijas kampaņu lauksaimnieku un mežsaimnieku kooperatīvu attīstībai un darbības popularizēšanai. Projekta gaitā izstrādātas komunikācijas vadlīnijas, izveidoti 6 videosīžeti (pārraidīti 80 reizi), radiodžingls (pārraidīts 112 reizi). Sagatavota un dažādos tīmekļa medijos publiskota infolapa un infografika par kooperatīvu darbību, reģionālajos un interneta medijos ievietotas 12 skaidrojošas publikācijas par jaunu kooperatīvu dibināšanas iespējām. LAD elektroniskajā pieteikšanās sistēmā (EPS) 15 tūkstošiem uzņēmēju izsūtīta informācija par kooperatīvu priekšrocībām, lai gūtu lielāku peļņu un

pavērtu plašākas iespējas pārdot saražoto.

Izveidots un LTV1 pārraidīts raidījums par Latvijas lauku uzņēmēju prasmi un pieredzi, daudzpusīgu lauksaimniecībā un lauku vides saglabāšanā “Daudzpusīgs inovāciju un veiksmīgas pieredzes atspoguļojums lauksaimniecības nozarēs Latvijas lauku novados”. Sagatavota piecu publikāciju sērija laikrakstā “Rīgas Aprīņa Avīze” un portālā “Kas jauns” par veiksmīgākajiem lauksaimniekiem, uzņēmējiem, kuri sekmīgi realizējuši projektus LAP pasākumos, spējuši stiprināt saimniecību izaugsmi un konkurētspēju arī Covid-19 pandēmijas laikā.

ZM sagatavotā informācija par ELFLA un LAP regulāri ievietota Latvijas medijos latviešu un krievu valodā. Zemkopības ministrs un ZM eksperti vairākkārt piedalījušies televīziju - LTV 1, LTV 7, LNT, TV3, TV24, RE:TV un radio - LR 1, LR 4 ierakstos, tiešraidēs un tiešsaistes intervijās („Krustpunkti”, “Pēcpusdiena”, “Labrīt”, “Doma Laukums”), kurās notikušas diskusijas par LAP un ELFLA sniegtajām iespējām. Informācija publicēta oficiālā izdevēja uzturētajā tīmekļvietnē „LV portāls”, aģentūras LETA ziņu lentē, portālos “laukos.lv”, “LSM”, “Delfi”, “TVNet”, “FinanceNet”, „Latvijas Avīze”, „Neatkarīgā Rīta Avīze”, žurnālos „Saimnieks”, „AgroTops”, “Baltijas Koks”, “Dārzs un Drava”, „Praktiskais Latvietis”, „Kapitāls”, „Ir”, „Dienas Bizness”, „Sestdiena”, laikrakstā un portālā „Diena”, specializētajos medijos („Lauku Lapa”, “Latvijas Lopkopis”) un reģionālajos medijos un tīmekļvietnēs.

Informācija par LAP publicēta arī krieviski rakstošajos un raidošajos Latvijas plašsaziņas līdzekļos - televīzijās LTV 7 (krievu redakcija) un “Pirmais Baltijas kanāls” (PBK 1), radio LR 4 (“Doma Laukums”), laikrakstos un portālos “Telegraf”, “Novaja.lv”, portālu “LSM”, “TVNet” un “Delfi” krievu valodas versijās u.c.

Sadarbībā ar VLT organizēta 1231 informatīvo ziņu publikācija, tostarp arī publikācijas un e-publikācijas plašsaziņas līdzekļos. Savukārt sadarbībā ar VLT un MPKC izdoti 12 informatīvā izdevuma “Lauku Lapa” izdevumi (metiens 56 660 eksemplāri), un katru nedēļu publicēta izdevuma elektroniskā versija – “Lauku e-Lapa” (51 laidieni), kas pieejams visiem interesentiem (elektroniski izsūtīts vairāk nekā 20 000 abonentu), un četri informatīvie izdevumi meža īpašniekiem “Čiekurs”, katrs 5000 eksemplāru, kā arī “e-Čiekurs” informācija atsevišķā pielikumā pievienota izdevumam “Lauku e-Lapa”.

ZM ir ļoti laba sadarbība ar Latvijas reģionālajiem medijiem. Tā kā reģionālos medijus galvenokārt interesē konkrēta un lauksaimniecībā noderīga informācija, tad novadu pašvaldībās bāzētie plašsaziņas līdzekļi labprāt publicē informāciju par projektu iesniegšanu, semināriem un konsultācijām, un arī paši veido stāstus par savu novadu veiksmīgajām saimniecībām un to pieredzi.

Tāpat ZM speciālisti regulāri piedalījušies VLT un NVO rīkotajos tiešsaistes un arī klātienē semināros, konferencēs, sanāksmēs un snieguši aktuālo informāciju par LAP ieviešanas progresu un normatīvo aktu aktualitātēm. Ir uzklauti NVO priekšlikumi, diskutēti par LAP īstenošanas uzlabošanu un efektīvu finansējuma apguves veicināšanu, kā arī sniegtas atbildes un skaidrojumi uz nozares pārstāvju jautājumiem, tostarp tiekoties vai sazinoties ar uzņēmējiem individuāli.

Atzīmējams ir zemkopības ministra ieguldījums, sniedzot aktuālu informāciju ražotājiem, tādējādi veicinot iedzīvotāju aktīvu līdzdalību ELFLA līdzekļu izmantošanā. Saistībā ar Covid-19 ierobežojumiem ministram bijis nedaudz darba vizīšu – uz Ādažiem, Tomi, Balviem, Rugājiem, Sēliju. Savukārt ir bijis daudz videotikšanos ar uzņēmējiem, to biedrībām un žurnālistiem, diskutējot par LAP gaidāmo pārejas periodu un iezīmējot gaidāmā plānošanas perioda svarīgākos LAP jautājumus. Ministrs piedalījies daudzās videokonferencēs, tostarp rīkotas īpašas tiešsaistes preses konferences par iedzīvotāju nodrošinājumu ar pārtiku, par 45,5 miljonu eiro valsts atbalstu Covid-19 krīzes skartajiem lauksaimniekiem un pārtikas ražotājiem un par Latvijas augļu, ogu un dārzeņu plašāku pieejamību mūsu veikalos.

Latvijas medijos publicēti gan augstākā līmeņa ekspertu un nozares vadības viedoklis, gan arī lauku konsultantu skaidrojumi un komentāri par LAP.

ZM sadarbībā ar LLKC 2020. gadā rīkojusi tiešsaistes konferenci “Laukos var! Uzņēmējdarbības iespējas laukos”, kurā iezīmēja ceļa karti nākotnes atbalsta pasākumiem lauku uzņēmējdarbībai. Organizēta “Meža nozares konference 2020” mežsaimniekiem tiešsaistē, kurā informēts par fondu aktualitātēm un pieejamo atbalstu. Abas konferences pārraidītas LLKC un “Facebook” tīmekļvietnē, un to videoieraksti pieejami joprojām.

Popularizējot lauksaimniecībā un mežsaimniecībā sasniegto un ieguldījumu Latvijas lauku attīstībā, arī 2020. gadā ZM sadarbībā ar VLT un Meža fondu rīkoja konkursu “Sējējs 2020” un “Zelta čiekurs 2020”. Latvijas veiksmīgākie uzņēmēji, no kuriem daļa ir arī konkursu laureāti, savas saimniecības attīstībai piesaistījuši ELFLA līdzekļus.

Lai veicinātu iedzīvotāju izpratni par procesiem un informētību, ZM tīmekļvietnē veiktas aptaujas, veidojot atgriezenisko saikni ar sabiedrību.

Uzņēmuma “Latvijas Fakti” veiktajā pētījumā “Iedzīvotāju informētība un izpratne par Eiropas Savienības fondiem 2020. gadā” secināts: “Līdzīgi kā iepriekšējos pētījumos, arī šogad pazīstamākais Eiropas Savienības fonds ir Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai, par kuru dzirdējis katrs otrs (50%; +9% salīdzinājumā ar 2019.g.) aptaujas dalībnieks” (8. un 9. attēls).

Informācija par LAD veiktajiem informācijas un publicitātes pasākumiem

2020. gadā LAD mērķtiecīgi īstenoja informācijas un publicitātes pasākumus, lai informētu gan klientus, gan plašāku sabiedrību par LAP ieguldījuma nozīmību un sasniegtajiem rezultātiem ar ELFLA atbalstu. Ātri un operatīvi tika izveidota jauna pieeja pasākumu īstenošanā, ņemot vērā Covid-19 izplatības dēļ ieviestos ierobežojumus darbam klātienē.

LAD katru gadu veic klientu aptauju LAD mājaslapā ar mērķi noskaidrot, kā klienti vērtē LAD darbu, sniegtos pakalpojumus, izmantotās tehnoloģijas un citus jautājumus. Iegūtie rezultāti arī 2020. gadā tika analizēti un veiktas izmaiņas LAD darbā, lai klientiem pēc iespējas ērtāk būtu pieejama visa aktuālā informācija. Aptaujas rezultāti skatāmi LAD mājaslapā www.lad.gov.lv izvēlnē “Klientu aptauja”.

Visa aktuālā informācija par atbalsta veidiem, to saņemšanas nosacījumiem, operatīvā informācija un citas aktualitātes ir publicēta LAD mājaslapā www.lad.gov.lv. Tajā regulāri tiek publicēta informācija par atbalsta pasākumu kārtām, vadlīnijas atbalsta saņemšanai, informācija par konsultāciju iespējām u.tml.

LAD veic aktivitātes, lai nodrošinātu to, ka tiek ievēroti nosacījumi atbalsta publicitātes prasībām. Klientiem ir sagatavota skaidrojoša informācija par nepieciešamo publicitāti, elektroniski ir pieejams informatīvā publicitātes plakāta un plāksnes ērti elektroniski aizpildāms un izdrukājams paraugs, kuru klients var aizpildīt un izmantot savam projektam, lai informētu sabiedrību par ELFLA ieguldījumu. Tiek sniegtas individuālas konsultācijas un skaidrotas publicitātes nodrošināšanas prasības klientiem, kuri īsteno projektus.

Atbilstoši prasībām sabiedrībai ir sniegta informācija par maksājumu saņēmējiem. Katru gadu LAD publisko atbalsta saņēmējus savā mājaslapā: https://eps.lad.gov.lv/payment_recipients.

LAD regulāri informē plašsaziņas līdzekļus par LAP aktualitātēm. Šī darba ietvaros īstenošanas vairākas aktivitātes: nosūtītas vairāk nekā 15 preses relīzes, monitorēta to publicēšana plašsaziņas līdzekļos, sniegta informācija pēc mediju pieprasījuma. Lai sasniegtu dažādas LAD mērķa grupas un tos klientus, kuri aktīvi

neizmanto internetā sniegto informāciju, tiek veikta aktīva sadarbība ar bezmaksas pašvaldību portāliem un drukātajiem izdevumiem.

Katru nedēļu tiek sagatavots un izsūtīts iknedēļas LAD elektroniskais Ziņnesis tā abonentiem par LAD darba aktualitātēm, tajā skaitā par LAP pasākumiem.

Tiek sagatavotas atbildes uz LAD klientu uzdotajiem jautājumiem, tās publicētas LAD mājaslapā izvēlnē “Jautājumi un atbildes” un nosūtītas klientiem individuāli.

LAD aktīvi publicē informāciju sociālajos tīklos. Twitter kontā LAD_Latvija, Facebook kontā, Youtube un Vimeo kontā aktīvi tiek publicēta aktuālā informācija par administrētajiem pasākumiem un aktualitātēm, kā arī sniegtas atbildes uz klientu uzdotajiem jautājumiem.

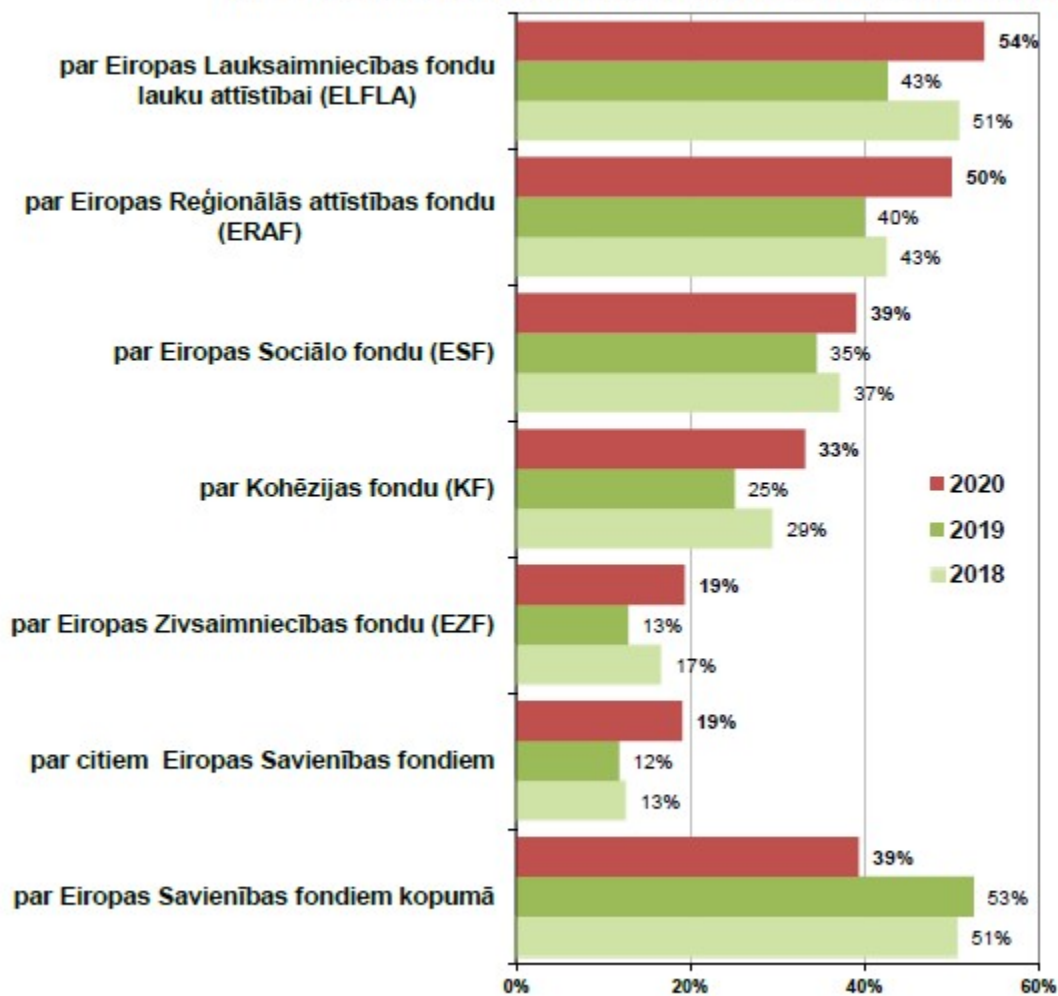
LAD organizēja tiešsaistes vebinārus klientiem, lai sniegtu aktuālo informāciju par LAP pasākumiem, piemēram, vebinārs par atbalsta pasākumu mazajiem lauksaimniekiem, vebinārs par iespējām modernizācijai, pasākumi par LEADER aktivitātēm. LAD speciālsiti piedalījās arī citu sadarbības partneru organizētajos pasākumos, piemēram, LLKC semināros.

Klienti izmanto LAD mobilo lietotni, tajā var sekot līdzi personīgajai aktuālajai informācijai, t.sk. par LAP pasākumu īstenošanu. Pieejama gan informācija par saņemtajiem maksājumiem, gan projektu īstenošanas gaitu, gan atgādinājumi par iesniedzamajiem dokumentiem. Ir iespējams ērti un ātri iesūtīt dienestam foto materiālus – informāciju par to, kā tiek saimniekots, kā kopti lauki u.tml.

LAD piedalījies publiskajos pasākumos, piemēram, izstādē “Rāmava, kas notika vienu reizi 2020.gada oktobrī, ņemot vērā epidemioloģiskās situācijas ierobežojumus. LAD piedalījās arī sarunu festivālā LAMPA tiešsaistē.

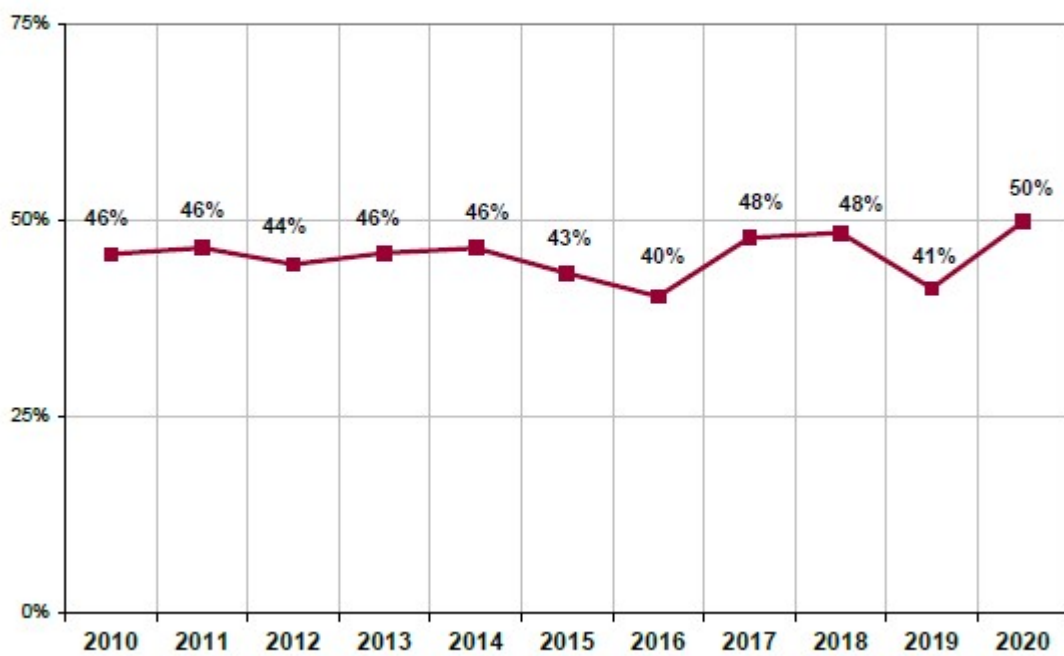
Par kuriem Eiropas Savienības fondiem Jūs esat visbiežāk dzirdējis vai lasījis?

(Bāze = respondenti, kuri ir dzirdējuši, ka Latvijai ir pieejami ES fondu līdzekļi)

8. attēls. "Iedzīvotāju informētība un izpratne par Eiropas Savienības fondiem 2020. gadā". Avots: Latvijas Fakti

Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) atpazīstamība
(Bāze = visi aptaujas dalībnieki)

9. attēls. "Iedzīvotāju informētība un izpratne par Eiropas Savienības fondiem 2020. gadā". Avots: Latvijas Fakti

5. DARBĪBAS, KAS VEIKTAS, LAI IZPILDĪTU EX ANTE NOSACĪJUMUS

Šī iedaļa attiecas tikai uz GĪZ 2015, 2016

6. APAKŠPROGRAMMU ĪSTENOŠANAS APRAKSTS

Šī iedaļa attiecas tikai uz GĪZ 2016, 2018

7. INFORMĀCIJAS NOVĒRTĒŠANA UN NOVĒRTĒJUMS PAR TUVINĀŠANOS PROGRAMMAS MĒRĶIEM

Šī iedaļa attiecas tikai uz GĪZ 2016, 2018

8. DARBĪBU ĪSTENOŠANA, LAI ŅEMTU VĒRĀ REGULAS (ES) NR. 1303/2013 5., 7. UN 8. PANTĀ NOTEIKTOS PRINCIPUS

Šī iedaļa attiecas tikai uz GĪZ 2016, 2018

9. PROGRESS, KAS PANĀKTS, LAI NODROŠINĀTU INTEGRĒTU PIEEJU ELFLA UN CITU SAVIENĪBAS FINANŠU INSTRUMENTU IZMANTOŠANĀ

Šī iedaļa attiecas tikai uz GĪZ 2018

10. ZIŅOJUMS PAR FINANŠU INSTRUMENTU ĪSTENOŠANU (REGULAS (ES) NR. 1303/2013 46. PANTS)

30.A. Vai ex ante novērtējums ir sākts?	Jā
30.B. Vai ex ante novērtējums ir pabeigts?	Jā
30. Ex ante novērtējuma pabeigšanas datums	30-10-2020
31.1. Vai atlases vai izraudzīšanās process jau ir uzsākts?	Nē
13.A. Vai finansēšanas nolīguma ir parakstīts?	Nē
13. Datums, kurā parakstīts finansēšanas nolīgums ar struktūru, kas īsteno finanšu instrumentu	-

11. KODĒŠANAS TABULAS VISPĀRĒJIEM UN SPECIFISKIEM PROGRAMMAS RĀDĪTĀJIEM UN SKAITLISKI IZTEIKTĀM MĒRĶA VĒRTĪBĀM

Skatīt uzraudzības pielikumu

II pielikums

Detalizēta tabula, kurā parādīts īstenošanas līmenis pa prioritārajām jomām, tostarp iznākuma rādītāji

Prioritārā joma 1A							
FA/M	Mērķrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2023. gadam
1A	T1: Regulas (ES) Nr. 1305/2013 14., 15. un 35. panta pasākumu ietvaros veikto izdevumu procentuālā daļa no LAP kopējiem izdevumiem (prioritārā joma 1A)	2014-2020			1,11	37,38	2,97
		2014-2019			0,61	20,54	
		2014-2018			0,24	8,08	
		2014-2017			0,12	4,04	
		2014-2016					
		2014-2015					

Prioritārā joma 1B							
FA/M	Mērķrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2023. gadam
1B	T2: Sadarbības pasākumā atbalstīto sadarbības darbību kopskaits (Regulas (ES) Nr. 1305/2013 35. pants) (grupas, tīkli/klasteri, pilotprojekti u. c.) (prioritārā joma 1B)	2014-2020			87,00	133,85	65,00
		2014-2019			55,00	84,62	
		2014-2018			16,00	24,62	
		2014-2017					
		2014-2016					
		2014-2015					

Prioritārā joma 1C							
FA/M	Mērķrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2023. gadam
1C	T3: Regulas (ES) Nr. 1305/2013 14. panta pasākuma ietvaros apmācīto dalībnieku kopskaits (prioritārā joma 1C)	2014-2020			16 424,00	117,31	14 000,00
		2014-2019			12 334,00	88,10	
		2014-2018			8 103,00	57,88	
		2014-2017			4 482,00	32,01	
		2014-2016					
		2014-2015					

Prioritārā joma 2A

FA/M	Mērķrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2023. gadam
2A	T4: procentuālais daudzums lauku saimniecību ar LAP atbalstītiem ieguldījumiem pārstrukturēšanā vai modernizācijā (prioritārā joma 2A)	2014-2020	6,89	115,49	6,44	107,95	5,97
		2014-2019	6,37	106,77	5,98	100,24	
		2014-2018	5,44	91,18	5,00	83,81	
		2014-2017	4,51	75,60	3,80	63,69	
		2014-2016	2,19	36,71	1,37	22,96	
		2014-2015	1,46	24,47	1,17	19,61	
FA/M	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
2A	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	542 080 218,14	109,86	398 959 237,38	80,85	493 445 815,00
M01	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	9 472 264,44	141,63	5 804 637,25	86,79	6 688 040,00
M01.1	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020			4 040 243,23	115,44	3 500 000,00
M01.1	O12 - Mācībās iesaistīto dalībnieku skaits	2014-2020			11 274,00	161,06	7 000,00
M02	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	3 222 888,33	102,85	714 211,59	22,79	3 133 557,00
M02.1	O13 - Konsultēto atbalsta saņēmēju skaits	2014-2020			8 283,00	262,95	3 150,00
M04	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	467 410 414,22	111,14	348 947 754,29	82,98	420 541 668,00
M04	O2 - Kopējais investīciju apjoms	2014-2020			706 027 403,92	79,52	887 888 005,00
M04.1	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020			282 175 002,66	81,62	345 720 663,00
M04.1	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	2014-2020			5 373,00	105,87	5 075,00
M04.3	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020			66 772 751,63	89,24	74 821 005,00
M06	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	42 828 510,85	100,18	36 537 546,00	85,46	42 752 336,00
M06	O2 - Kopējais investīciju apjoms	2014-2020			36 537 546,00	85,46	42 752 336,00
M06.3	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju	2014-2020			2 851,00	98,21	2 903,00

	projektu skaits						
M16	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	19 146 140,30	94,18	6 955 088,25	34,21	20 330 214,00

Prioritārā joma 2B							
FA/M	Mērķrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2023. gadam
2B	T5: procentuālais daudzums lauku saimniecību ar LAP atbalstītu darbības attīstības plānu/ieguldījumiem gados jaunajiem lauksaimniekiem (prioritārā joma 2B)	2014-2020	0,44	92,89	0,42	88,67	0,47
		2014-2019	0,44	92,89	0,40	84,45	
		2014-2018	0,37	78,11	0,36	76,00	
		2014-2017	0,37	78,11	0,35	73,89	
		2014-2016	0,32	67,56			
		2014-2015	0,08	16,89			
FA/M	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
2B	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	14 560 000,00	92,12	12 774 914,74	80,83	15 805 312,00
M06	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	14 560 000,00	92,12	12 774 914,74	80,83	15 805 312,00
M06	O2 - Kopējais investīciju apjoms	2014-2020			12 774 914,74	73,63	17 349 860,00
M06.1	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020			12 774 914,74	80,83	15 805 312,00
M06.1	O4 - Atbalstīto saimniecību/atbalsta saņēmēju projektu skaits	2014-2020			354,00	89,62	395,00

Prioritārā joma 3A

FA/M	Mērķrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2023. gadam
3A	T6: procentuālais daudzums lauku saimniecību, ko atbalsta saistībā ar dalību kvalitātes shēmās, vietējos tirgos un īsās piegādes ķēdēs, un ražotāju grupās/organizācijās (prioritārā joma 3A)	2014-2020	0,71	514,84	0,71	514,84	0,14
		2014-2019	0,64	464,08	0,64	464,08	
		2014-2018	0,43	311,81	0,43	311,81	
		2014-2017	0,28	203,04	0,26	188,53	
		2014-2016	0,17	123,27	0,08	58,01	
		2014-2015	0,04	29,01			
FA/M	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
3A	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	82 757 051,32	105,32	44 304 584,28	56,39	78 574 727,00
M04	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	82 168 828,36	105,36	43 768 617,91	56,12	77 986 504,00
M04	O2 - Kopējais investīciju apjoms	2014-2020			102 945 636,56	57,88	177 866 260,00
M04.1 M04.2	O3 - Atbalsfīto rīcību/darbību skaits	2014-2020			347,00	57,36	605,00
M09	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	588 222,96	100,00	535 966,37	91,12	588 223,00
M09	O3 - Atbalsfīto rīcību/darbību skaits	2014-2020			3,00	60,00	5,00
M09	O9 - Saimniecību skaits, kuras piedalās atbalstītajās shēmās	2014-2020			589,00	512,17	115,00

Prioritārā joma 3B

FA/M	Mērķrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2023. gadam
3B	T7: procentuālais daudzums lauku saimniecību, kas piedalās riska pārvaldības shēmās (prioritārā joma 3B)	2014-2020			4,83	98,24	4,92
		2014-2019			4,09	83,19	
		2014-2018			3,40	69,15	
		2014-2017			2,82	57,36	
		2014-2016			1,63	33,15	
		2014-2015					
FA/M	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
3B	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	37 429 100,99	99,67	36 906 680,76	98,27	37 554 834,00
M05	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	4 736 894,29	94,74	4 268 158,91	85,36	5 000 000,00
M05.1	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	2014-2020			71,00	71,00	100,00
M17	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	32 692 206,70	100,42	32 638 521,85	100,26	32 554 834,00
M17.1	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020			32 638 521,85	100,26	32 554 834,00
M17.1	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	2014-2020			3 958,00	98,95	4 000,00

Prioritāte P4

FA/M	Mērkrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2023. gadam	
P4	T8: procentuālais daudzums meža/citas kokaugiem klātās platības, kurā piemēro bioloģiskajai daudzveidībai labvēlīgus apsaimniekošanas līgumus (prioritārā joma 4A)	2014-2020			1,32	99,49	1,33	
		2014-2019			1,28	96,47		
		2014-2018			1,20	90,44		
		2014-2017			1,11	83,66		
		2014-2016			1,02	76,88		
		2014-2015			0,99	74,62		
	T12: procentuālais daudzums lauksaimniecības zemes, kurā piemēro uz augsnes apsaimniekošanas uzlabošanu un/vai augsnes erozijas novēršanu orientētus pārvaldības līgumus (prioritārā joma 4C)	2014-2020				21,64	130,44	16,59
		2014-2019				20,23	121,94	
		2014-2018				19,73	118,93	
		2014-2017				19,10	115,13	
		2014-2016				16,01	96,51	
		2014-2015				12,32	74,26	
	T10: procentuālais daudzums lauksaimniecības zemes, kurā piemēro uz ūdenssaimniecības uzlabošanu orientētus pārvaldības līgumus (prioritārā joma 4B)	2014-2020				21,64	130,44	16,59
		2014-2019				20,23	121,94	
		2014-2018				19,73	118,93	
		2014-2017				19,10	115,13	
		2014-2016				16,01	96,51	
		2014-2015				12,45	75,05	
	T9: procentuālais daudzums lauksaimniecības zemes, kurā piemēro bioloģiskajai daudzveidībai un/vai ainavām labvēlīgus pārvaldības līgumus (prioritārā joma 4A)	2014-2020				17,22	118,06	14,59
		2014-2019				15,97	109,49	
		2014-2018				15,83	108,53	
2014-2017					15,81	108,39		
2014-2016					13,60	93,24		
2014-2015					11,40	78,16		
FA/M	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā	
P4	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	666 635 027,54	113,94	510 733 951,45	87,29	585 070 577,00	
M01	O1 - Kopējie publiskā sektora	2014-2020	3 795 948,86	56,76	2 019 591,12	30,20	6 688 039,00	

	izdevumi						
M01.1	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020			1 365 928,09	39,03	3 500 000,00
M01.1	O12 - Mācībās iesaistīto dalībnieku skaits	2014-2020			5 150,00	73,57	7 000,00
M02	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	5 055 892,20	69,15	1 445 472,82	19,77	7 311 632,00
M02.1	O13 - Konsultēto atbalsta saņēmēju skaits	2014-2020			12 762,00	173,63	7 350,00
M08	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	5 659 679,90	110,09	2 915 832,82	56,72	5 141 133,00
M08.3	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020			2 178 146,81	42,37	5 141 133,00
M08.3	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	2014-2020			1,00	33,33	3,00
M10	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	85 445 308,30	99,02	68 062 407,06	78,88	86 289 619,00
M10.1	O5 - Kopējā platība (ha)	2014-2020			153 899,37	81,00	190 000,00
M11	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	209 203 772,86	107,68	155 449 384,62	80,01	194 279 325,00
M11.1	O5 - Kopējā platība (ha)	2014-2020			750,09	3,75	20 000,00
M11.2	O5 - Kopējā platība (ha)	2014-2020			248 940,09	134,56	185 000,00
M12	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	25 546 064,85	97,90	21 064 424,16	80,73	26 093 714,00
M12.2	O5 - Kopējā platība (ha)	2014-2020			45 871,75	99,72	46 000,00
M13	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	331 928 360,57	128,03	259 776 838,85	100,20	259 267 115,00
M13.2	O5 - Kopējā platība (ha)	2014-2020					1 232 650,00
M13.3	O5 - Kopējā platība (ha)	2014-2020					64 850,00

Prioritārā joma 5B

FA/M	Mērkrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2023. gadam
5B	T15: Ieguldījumu kopsumma energoefektivitātes jomā (€) (prioritārā joma 5B)	2014-2020	32 688 116,85	115,32	20 146 238,20	71,07	28 346 212,00
		2014-2019	25 933 599,44	91,49	16 757 495,06	59,12	
		2014-2018	20 370 311,12	71,86	11 391 301,60	40,19	
		2014-2017	14 312 787,80	50,49	9 176 892,16	32,37	
		2014-2016	10 259 014,31	36,19	3 188 608,53	11,25	
		2014-2015	5 574 287,82	19,67	384 042,11	1,35	
FA/M	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
5B	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	15 249 448,76	134,49	9 532 068,18	84,07	11 338 485,00
M04	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	15 249 448,76	134,49	9 532 068,18	84,07	11 338 485,00
M04	O2 - Kopējais investīciju apjoms	2014-2020			20 146 238,20	71,07	28 346 212,00
M04.1 M04.2 M04.3	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	2014-2020			51,00	68,00	75,00

Prioritārā joma 5C

FA/M	Mērķrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2023. gadam
5C	T16: Ieguldījumu kopsumma atjaunojamās enerģijas ražošanā (€) (prioritārā joma 5C)	2014-2020	655 035,77	1,64	327 364,67	0,82	40 000 000,00
		2014-2019	97 102,00	0,24	97 101,94	0,24	
		2014-2018					
		2014-2017					
		2014-2016					
		2014-2015					
FA/M	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
5C	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	121 537,04	0,76	163 682,33	1,02	16 000 000,00
M04	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	121 537,04	0,76	163 682,33	1,02	16 000 000,00
M04	O2 - Kopējais investīciju apjoms	2014-2020			327 364,67	0,82	40 000 000,00
M04.1 M04.3	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	2014-2020			3,00	12,00	25,00

Prioritārā joma 5D

FA/M	Mērķrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2023. gadam
5D	T17: procentuālais daudzums LU, uz kurām attiecas ieguldījumi mājlopu turēšanā (audzēšanā), lai mazinātu SEG un/vai amonjaka emisijas (prioritārā joma 5D)	2014-2020			4,09	77,65	5,27
		2014-2019			2,76	52,40	
		2014-2018			0,67	12,72	
		2014-2017			0,24	4,56	
		2014-2016			0,06	1,14	
		2014-2015					
FA/M	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
5D	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	30 075 142,97	182,97	20 565 835,25	125,12	16 436 880,00
M04	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	30 075 142,97	182,97	20 565 835,25	125,12	16 436 880,00
M04	O2 - Kopējais investīciju apjoms	2014-2020			40 265 722,86	97,99	41 092 200,00
M04.1 M04.3 M04.4	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	2014-2020			576,00	188,85	305,00
M04.1 M04.3 M04.4	O8 - Atbalstīto nosacīto mājlopu vienību (LU) skaits	2014-2020			19 430,83	77,72	25 000,00

Prioritārā joma 5E

FA/M	Mērķrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2023. gadam
5E	T19: procentuālais daudzums lauksaimniecības un meža zemes, kurā piemēro apsaimniekošanas līgumus, kas sekmē oglekļa piesaisti un uzglabāšanu (prioritārā joma 5E)	2014-2020			1,31	186,35	0,70
		2014-2019			1,11	157,90	
		2014-2018			0,87	123,76	
		2014-2017			0,55	78,24	
		2014-2016			0,11	15,65	
		2014-2015					
FA/M	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
5E	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	33 007 977,75	104,05	25 611 167,02	80,74	31 722 420,00
M08	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	33 007 977,75	104,05	25 611 167,02	80,74	31 722 420,00
M08.1	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020			4 128 399,11	56,65	7 287 189,00
M08.1	O5 - Kopējā platība (ha)	2014-2020			4 392,56	87,85	5 000,00
M08.5	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020			21 482 767,91	87,92	24 435 231,00
M08.5	O3 - Atbalstīto rīcību/darbību skaits	2014-2020			9 450,00	106,78	8 850,00

Prioritārā joma 6A

FA/M	Mērķrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2023. gadam
6A	T20: Atbalstīto projektu radītās darbvietas (prioritārā joma 6A)	2014-2020			590,49	421,78	140,00
		2014-2019			75,00	53,57	
		2014-2018			34,00	24,29	
		2014-2017					
		2014-2016					
		2014-2015					
FA/M	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā
6A	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	26 894 846,34	127,29	17 372 123,12	82,22	21 128 119,00
M06	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	26 894 846,34	127,29	17 372 123,12	82,22	21 128 119,00
M06	O2 - Kopējais investīciju apjoms	2014-2020			46 030 840,87	87,15	52 820 300,00
M06.2 M06.4	O4 - Atbalstīto saimniecību/ atbalsta saņēmēju projektu skaits	2014-2020			289,00	72,25	400,00

Prioritārā joma 6B

FA/M	Mērķrādītāja nosaukums	Laikposms	Pamatojoties uz apstiprināto (attiecīgā gadījumā)	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Mērķis 2023. gadam	
6B	T23: Atbalsīto projektu radītās darbvietas (LEADER) (prioritārā joma 6B)	2014-2020			119,42	59,71	200,00	
		2014-2019			109,80	54,90		
		2014-2018			105,00	52,50		
		2014-2017						
		2014-2016						
		2014-2015						
	T22: procentuālais daudzums lauku iedzīvotāju, kuri gūst labumu no uzlabotiem pakalpojumiem/ infrastruktūras (prioritārā joma 6B)	2014-2020				3,43	173,37	1,98
		2014-2019				2,51	126,87	
		2014-2018				1,35	68,24	
		2014-2017				0,69	34,88	
		2014-2016				0,53	26,79	
		2014-2015						
	T21: procentuālais daudzums lauku iedzīvotāju, uz kuriem attiecas vietējās attīstības stratēģijas (prioritārā joma 6B)	2014-2020				94,31	100,00	94,31
		2014-2019				94,31	100,00	
		2014-2018				94,31	100,00	
		2014-2017				94,31	100,00	
		2014-2016				94,31	100,00	
		2014-2015				94,31	100,00	
FA/M	Iznākuma rādītājs	Laikposms	Pieejamas	Izmantojums (%)	Faktiskie rādītāji	Izmantojums (%)	Plānots 2023. gadā	
6B	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	209 553 090,09	101,86	168 634 792,89	81,97	205 724 105,00	
M07	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	125 224 234,98	98,89	112 282 678,66	88,67	126 635 591,00	
M07.1 M07.2 M07.4 M07.5 M07.6 M07.7 M07.8	O15 - Iedzīvotāji, kuri gūst labumu no uzlabotiem pakalpojumiem/in frastruktūru (IT vai citi)	2014-2020			35 119,00	173,50	20 241,00	
M19	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020	84 328 855,11	106,63	56 352 114,23	71,25	79 088 514,00	
M19	O18 - VRG aptvertie iedzīvotāji	2014-2020			964 909,00	100,00	964 909,00	
M19	O19 - Atlasīto VRG skaits	2014-2020			35,00	109,38	32,00	
M19.1	O1 - Kopējie	2014-2020			321 935,38	100,60	320 000,00	

	publiskā sektora izdevumi						
M19.2	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020			46 872 851,66	74,61	62 824 545,00
M19.3	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020			2 126 534,28	51,69	4 113 869,00
M19.4	O1 - Kopējie publiskā sektora izdevumi	2014-2020			7 030 792,91	59,43	11 830 100,00

Dokumenti

Dokumenta nosaukums	Dokumenta veids	Dokumenta datums	Vietējā atsauce	Komisijas atsauce	Kontroles vērtība:	Datnes	Nosūtīšanas datums	Nosūtītājs
Kopsavilkums LAP gada īstenošanas ziņojumam par 2020. gadu	Kopsavilkums sabiedrībai	28-06-2021		Ares(2021)4221984	1504667004	Kopsavilkums sabiedrībai	29-06-2021	njanlien
AIR Financial Annex 2014LV06RDNP001	Finanšu pielikums (sistēma)	07-05-2021		Ares(2021)4221984	3894498967	AIRfinancialAnnex2014LV06RDNP001_lv.pdf	29-06-2021	njanlien

